Raftul Denisei

David Foenkinos

Potențialul erotic al soției mele

roman

HUMANITAS fiction

Într-o bună zi, Hector face un gest pe care nimeni nu l-ar fi putut anticipa: încearcă să se sinucidă, dar este salvat în ultima clipă. Se dovedește apoi că în spatele tipului sociabil, al fiului iubitor și al funcționarului conștiincios se ascunde un personaj dominat de o pasiune irepresibilă, care îi face viața un coșmar – e un colecționar împătimit, colecționează rând pe rând orice, dar absolut orice: timbre, diplome, bilete de metrou, dopuri, proverbe croate, jucării Kinder, șervețele de hârtie, boabe de fasole, filme fotografice, suveniruri, butoni de manșetă, termometre, labe de iepure, scoici din Oceanul Indian, zgomotele de la ora cinci dimineața, etichete de brânzeturi... Întâlnirile colecționarilor anonimi nu îi sunt de prea mare folos. Pentru a ieși din fundătura existențială, Hector nu vede decât o soluție, și anume să se însoare, ca să-și concentreze pasiunea pe un singur „obiect": Brigitte, femeia vieții sale. Numai că lucrurile se dovedesc mai complicate decât se aștepta, iar patima revine, tulburându-i armonia conjugală, sub forma unei alte manii acaparatoare; de aici o înșiruire de pățanii, care mai de care mai neobișnuite, ducând la situații de un umor fără egal și implicând personaje extrem de bizare.

David Foenkinos

Potențialul erotic al soției mele

Traducere din franceză de
DAN RĂDULESCU

HUMANITAS fiction

Lui Victor

Cum să ajung la tine, undă senzuală,
Tu care îmi dai aripi...

M

Degeaba îmi denunţă raţiunea dictatura
senzualităţii.

LOUIS ARAGON

PARTEA ÎNTÂI

Un soi de viață

I

Hector avea o figură de erou. Îl simțeai gata să treacă la fapte, să înfrunte toate primejdiile omenirii noastre umflate, să înfierbânte gloatele de femei, să organizeze vacanțe în familie, să discute în ascensor cu vecinii și, dacă era în mare formă, să înțeleagă un film de David Lynch. Un soi de erou al timpului nostru, cu pulpele bombate. Chestiunea e că tocmai se hotărâse să se sinucidă. În materie de eroi se poate și mai bine, nimic de zis. Un anume gust pentru spectacol îl făcuse să aleagă metroul. Ca să afle toată lumea despre moartea lui, să fie un soi de avanpremieră mediatică a unui film dinainte ratat. Hector se clătina ușurel pe picioare în timp ce asculta, din politețe, instrucțiunile sonore, ca nu cumva să-și cumpere biletul la repezeală; în caz că dădea greș, era util să și le amintească. Nu se știa nimic despre el, așa că se cam puneau speranțe în ratarea asta, fie și numai pentru a afla dacă se poate avea încredere în figura oamenilor. Ce ți-e și cu figura asta de erou!

Începea să vadă ca prin ceață, pilulele cu acțiune soporifică fuseseră înghițite înainte de soroc. Se murea mai bine adormit. În cele din urmă se poate vorbi de noroc, din moment ce Hector al nostru a leșinat. În ochiul lui nu se vedea nimic. A fost descoperit zăcând pe culoarele metroului, mai aproape de Châtelet-Les Halles decât de moarte.

Trupul lui prăvălit semăna cu un avorton. Doi brancardieri cu mutre de sportivi dopați (dar de-acum ne-am pierdut încrederea în mutre) au venit să-l scape de ochii muncitorilor încântați să vadă pe cineva într-o situație mai proastă ca a lor. Hector nu se gândea decât la un singur lucru: ratându-și sinuciderea, se condamnase la viață. Fu transferat într-un spital zugrăvit de curând; logic, se putea citi peste tot „proaspăt vopsit". Urma să se plictisească vreo câteva săptămâni în secția pentru convalescenți. Foarte curând, singura lui plăcere rămase un clișeu: s-o privească pe infirmieră visând vag că-i mângâie sânii. Adormea cu clișeul ăsta în minte, chiar înainte de a admite urâțenia infirmierei. Vegeta într-o stare în care sluțenia parc-ar fi coborât din mit. Judecata părea aspră: între două prize de morfină, infirmiera putea fi senzuală. Și mai era doctorul care trecea pe-acolo, din timp în timp, așa cum treci pe la o petrecere. Întâlnirile depășeau rareori un minut, trebuia să se arate grăbit ca să aibă grijă de reputația

lui (de fapt, singurul lucru de care avea grijă). Omul ăsta uluitor de bronzat îi cerea să scoată limba ca să conchidă că are o limbă frumoasă. E bine să ai o limbă frumoasă, te simți bine cu o limbă frumoasă, dar pentru Hector era ca o frecție la un picior de lemn. El nu prea știa ce vrea, era un mare depresiv care gemea din fundul pâlniei. I se propuse să fie contactat cineva din familie sau vreun prieten, dacă domnul avea norocul să aibă așa ceva (discret, se evoca posibilitatea să fie închiriați câțiva). Aceste opțiuni fură respinse printr-o tăcere nu prea politicoasă, să trecem peste asta. Hector nu voia să vadă pe nimeni. Mai precis, și ca orice bolnav, nu voia să-l vadă nimeni în starea în care se afla. Se rușina să fie o fărâmă de bărbat aflat între nimic și mai puțin decât nimic. I se întâmpla să sune un prieten dându-i de înțeles că se află în străinătate, minunat Grand Canyonul ăsta, ce crevase; și închidea, când de fapt Grand Canyonul era el și numai el.

Infirmiera îl găsea simpatic, îi spusese chiar că e un bărbat *original*. Poți oare să te culci cu o femeie care te găsește original? Iată o întrebare majoră. A priori, nu: să zicem că femeile nu se culcă niciodată, și punct. Se interesă de povestea lui; mă rog, ce știa ea din povestea lui era dosarul medical. Am exagera spunând că existau și detalii mai glorioase. Dar oare o fi existând femeia care-ți oferă trupul pentru că-i

place felul tău de a nu lipsi niciodată la rapelul antipolio? O, mă exciți, bărbat al vaccinurilor făcute la timp. Adesea, infirmiera se scărpina în bărbie. În această situație, își închipuia că ea e doctorul; trebuie spus că era loc berechet pentru rolul ăsta. Atunci se apropia foarte mult de patul lui Hector. Avea totuși un fel erotic de a-și trece o dată și încă o dată mâna peste cearșaful alb, degetele ei extrem de îngrijite erau niște picioare pe o scară, cutreierau albeața.

Hector fu eliberat la începutul lunii martie, la urma urmei luna nu avea nici o importanță, nimic nu mai avea de altfel importanță. Portăreasa, o femeie căreia nimeni nu-i mai putea ghici vârsta, pretinse că ar fi fost neliniștită de absența locatarului. Ați priceput, felul de a fi fals neliniștit, de a te crede în 1942, cu un glas atât de ascuțit că, lângă o cale ferată, ar face să deraieze trenul.

— Domnule Balanchiiine, ce plăcere să vă revăd. Fiindcă, să știți, eram neliniștiiită...

Hector nu se lăsă păcălit; cum lipsise peste șase luni, femeia încerca să-și ciugulească darul pentru Crăciunul trecut. Nevrând să ia ascensorul, mai ales de teamă că va întâlni vreun vecin și va trebui să-i dea explicații despre viața lui, se târî pe scări. Răsuflarea lui greoaie fu auzită și lumea se lipi cu ochiul de vizoare. La trecerea lui, se deschiseră niște uși.

Și nici măcar nu era duminică, imobilul ăsta era de o trândăvie amețitoare. Unde mai pui că se găsea mereu câte un vecin alcoolic – unul cu care ai tot atâtea puncte comune cât două drepte paralele între ele – care te silea să treci pe la el. Și asta doar ca să vă întrebați de trei ori „ce mai faci“ și să vă răspundeți de trei ori „bine, da' tu ce mai faci?“. Insuportabilă familiaritate; când ieși din convalescență, îți vine să locuiești în Elveția. Sau, și mai bine, să fii femeie într-un harem. Pretextă o durere de ficat ca să poată intra în casă, și atunci, bineînțeles, vecinul l-a întrebat: „Nu te-oi fi ales cu vreo ciroză din călătoria ta?“ Hector schiță un zâmbet și-și continuă drumul. În fine, deschise ușa și apăsă pe întrerupător ca să se facă lumină. Nu se schimbase nimic, de bună seamă. Totuși lui Hector i se păru că trecuseră mai multe vieți; reincarnarea plutea în aer. Praful veghease locul, până când, plictisit peste poate, începuse să se înmulțească.

Se lăsă noaptea, ca în fiecare seară. Își făcu o cafea, pasămite ca să dea un aer de normalitate insomniei care-l păștea. Așezat pe scaun în bucătărie, asculta pisicile ce-și făceau veacul prin streșini; nu știa ce să facă. Se gândi la toată corespondența pe care n-o primise. Privirea îi căzu pe o mică oglindă cumpărată dintr-o prăvălie de vechituri, își amintea perfect prăvălia, și amintirea îl umplu de spaimă. Febra trăită în ziua achiziției îl străbătu din nou, așa cum

simți mirosul unei persoane când îi contempli fotografia. Trebuia neapărat să nu se gândească la lucrurile astea, totul se terminase; era vindecat. N-o să mai intre în viața lui într-o prăvălie de vechituri să cumpere o oglindă. Se privi o clipă. Chipul lui, după cele șase luni de convalescență, i se părea schimbat. Viitorul, pentru prima dată în viață, și-l închipuia stabil; bineînțeles, se înșela. Și aici nimeni nu voia – până una alta – să-i contrazică iluzia acestei evoluții fericite. Dar înainte de a porni către acel viitor, am putea întârzia asupra trecutului mai puțin ca perfect.

II

Hector tocmai trăise momentul cel mai măreț din viața lui; când se aștepta mai puțin, dăduse cu nasul de o insignă „Nixon is the best" datând din campania electorală pentru alegerile primare republicane din 1960. Trebuia să știi însă că, după scandalul Watergate, insignele din campaniile electorale ale lui Nixon deveniseră relativ rare. Nasul lui seducător fremăta gingaș, ca pleoapele unei adolescente ai cărei sâni cresc înainte de vreme. Grație acestei descoperiri, era în măsură să câștige concursul național al celor mai buni deținători de insigne din campania electorală. Deși e un lucru pe care nu-l prea știm (e o adevărată plăcere să ne împărtășim cunoștin-

țele), există concursuri pentru colecționari. Oamenii se întrec în timbre rare și în monede, într-o atmosferă pe cât de festivă pe atât de prăfuită. Hector se înscrisese la categoria insigne, uluitor de bine reprezentată în acel an (motivul fiind creșterea numărului de amatori de cocarde care au spart în vremea aceea piața într-un chip lamentabil; mulți puriști s-au orientat spre insigne). Trebuia să ai marfă, nu glumă pentru a spera să ajungi în sferturile de finală. Hector era imperturbabil, își cunoștea superioritatea și, într-un colțișor călduț al memoriei, retrăia clipa imensei descoperiri. Umbla cu mâinile întinse înainte, cu mâinile ca niște antene, cu pașii febrili, colecționarul e un bolnav ce-și caută în permanență vindecarea. De două zile rătăcea frenetic: îi lipsea o insignă; trecuseră șase luni de când era concentrat exclusiv pe insigne, șase luni de patimă nebună, șase luni în care viața lui nu constase decât în insigne.

Să n-ai încredere niciodată în suedezii care nu sunt blonzi. Hector era impasibil, insigna „Nixon is the best" putea fi scoasă din cutie în orice clipă în fața privirii-lumină a suedezului; privire care ducea cu gândul la rata sinuciderilor din Suedia. Dacă numele lui rămânea imposibil de ținut minte, noi nu-i uităm sublima performanță de anul trecut, căci domnul e campion titular al colecționarilor de insigne din campanii electorale. În viața civilă,

suedezul era farmacist într-o farmacie din Suedia. Se spunea că moștenise această profesiune; adesea viața profesională a colecționarilor se aseamănă cu un costum prea mare. Cât privește viața sexuală, e calmă ca un elev puturos pe timpul vacanței școlare. Să faci colecție reprezintă una din rarele activități care nu se bazează pe seducție. Obiectele acumulate sunt metereze care seamănă cu ochelarii de cal. Doar mușchii pot vedea de-aproape tristețea rece care emană dintr-acolo. Acea tristețe uitată în euforia unei competiții. În clipa aia, suedezul era cât pe ce să uite și cuvântul medicament. Părinții, care îl crescuseră cu dragostea unei seringi pentru o venă, nu mai existau. Publicul își ținea răsuflarea, era una din finalele cele mai palpitante din câte ne-a fost dat să trăim. Hector întâlni privirea polonezului pe care-l eliminase în semifinală; simțeai că are un nod în gât, dovadă că nu-și digerase înfrângerea. Cum de putuse să creadă, fie și pentru o clipă, că poate ajunge în finală cu o insignă a lui Lech Wałesa? Suedezul nu se lăsa tulburat decât de nivelul lui intelectual, era calm. Își freca tâmplele din când în când, se simțea prea bine micul tertip care încearcă să destabilizeze, micul tertip de doi bani menit să-l atingă pe Hector al nostru. Tentative ridicole, Hector al nostru era solid, cu ani întregi de colecții în spate, era sigur pe Nixonul lui; i-ar fi încălzit cu siguranță inima lui Nixon să știe că un Hector avea să câștige ceva grație lui. Treaba n-ar atârna desigur cine știe ce în

cărțile de istorie, și era puțin probabil ca performanța din seara aceea să micșoreze supraputerea negativă declanșată la Watergate. Totuși, lucrurile nu fură atât de simple (să n-ai încredere în suedezii care nu sunt blonzi). Nemernicul scoase la iveală o insignă cu Beatleșii. Publicul își înăbuși râsul, dar departe de a se clătina, suedezul lămuri că era vorba de o insignă din campania electorală pentru șefia în *Sergent Pepper Lonely Hearts Club Band*. Ticălosul avusese sigur informații despre nestemata lui Hector și nu găsise altă apărare decât să încurce juriul; ce lepră de suedez. Și planul lui era pe cale să reușească, fiindcă juriul (de fapt, era vorba de un bărbat bărbos) a schițat un zâmbet. Hector se revoltă, dar într-un fel în cele din urmă cam ridicol, pentru că el nu prea știa să se revolte; scrâșni din dinți, cumva. Să dezvăluim neîntârziat mascarada: tentativa hoțomanului fu socotită originală, iar Hector fu declarat învins. El se-arătă destul de demn, făcu un semn discret cu capul în direcția învingătorului și părăsi sala.

Rămas singur, începu să plângă. Nu din pricina înfrângerii, avusese deja nenumărate suișuri și coborâșuri, știa că o carieră e plină de asemenea clipe. Nu, el plângea din cauza caraghioslâcului situației, să piardă în fața Beatleșilor; era de râs, de-asta plângea. Clipa asta ridicolă îi amintea de ridicolul vieții lui; pentru prima dată, simți că o forță îl împingea către schimbare, o forță care-i îngăduia să rupă cu

această nebunie a colecțiilor. Nu fusese toată viața decât o inimă bătând în ritmul descoperirilor. Colecționase timbre, diplome, tablouri cu vase ancorate la chei, bilete de metrou, prima pagină a cărților, tacâmuri de salată și țepușe din plastic pentru aperitive, dopuri, clipele petrecute cu tine, proverbe croate, jucării Kinder, șervețele de hârtie, boabe de fasole, filme fotografice, suveniruri, butoni de manșetă, termometre, labe de iepure, registre de nașteri, scoici din Oceanul Indian, zgomotele de la ora cinci dimineața, etichete de brânzeturi, pe scurt, colecționase de toate și, de fiecare dată, în aceeași stare de excitație. Existența lui respira frenezia; cu toate perioadele de euforie pură și de depresie extremă pe care frenezia le putea implica. Nu-și amintea de nici o clipă din viața lui în care să nu fi colecționat ceva, în care să nu fi fost în căutarea vreunui lucru. Totuși, la fiecare nouă colecție, Hector credea că va fi cea din urmă. Dar, în chip sistematic, descoperea în satisfacția lui izvoarele unei noi insatisfacții. Într-un fel, era un Don Juan al obiectului.

*

Paranteză

Această din urmă imagine e cea mai exactă. Se spune adesea că există bărbați care umblă după femei, Hector poate fi socotit un bărbat care umblă după obiecte. Departe de a compara femeia cu obiectul,

notăm totuși asemănări evidente, iar spaimele eroului nostru se vor putea oglindi în spaimele infidelilor, precum și în ale tuturor bărbaților adânc răniți de raritatea femeilor. În cele din urmă, e povestea unui bărbat căruia îi plăceau femeile... Câteva exemple: i se întâmpla lui Hector să fie împărțit între două colecții; după șase luni de viață consacrată etichetelor de brânzeturi, se putea îndrăgosti fulgerător de un timbru întâlnit din întâmplare, simțindu-se mistuit de pornirea de a părăsi totul pentru noua pasiune. Câteodată, alegerea era fizic imposibilă, și Hector trăia luni de zile cu spaima jocului între două vieți. Atunci, cele două colecții trebuiau etalate în colțuri opuse ale apartamentului, iar fiecărei piese de colecție să-i fie menajate susceptibilitățile; Hector atribuia acestor obiecte atitudini omenești, și nu rareori surprindea gelozia unui timbru față de un act de naștere. Desigur, era vorba de perioadele în care sănătatea lui mintală lăsa cel mai mult de dorit.

De altfel, fiecare colecție făcea apel la o emoție diferită. Unele, paginile de carte de pildă, erau mai senzuale decât altele. Era vorba de colecții așa-zis sensibile, de mare puritate, colecții care, odată dispărute, se transformau în fabuloase izvoare de nostalgie. Și alte colecții mai carnale, colecții oarecum de o seară, care atingeau sfere mai brutale, fizice; așa erau, de pildă, țepușele de aperitiv. Nu-ți clădești viața cu o țepușă de aperitiv.

Bineînțeles, încercase să se trateze, să se abțină să înceapă o colecție, să se rupă de ea; cu neputință, dorința era mai tare decât el, simțea o chemare subită pentru un obiect și-l năpădea dintr-odată nevoia nestăpânită de a-l aduna. Citise niște cărți; toate vorbeau de posibilitatea de a refula sau de a te elibera de frica de a fi părăsit. Unii copii mai mult sau mai puțin părăsiți de părinți se apucă de colecționat ca să aibă un sprijin. Abandonul e o vreme de război; teama de lipsuri e atât de mare, încât lumea adună. În cazul lui Hector, nu se putea spune că fusese părăsit de părinți. Nu se putea spune nici că fusese cocoloșit. Nu, atitudinea lor vegeta la jumătatea drumului între cele două atitudini, într-un fel de moleșeală atemporală; să vedem.

III

Hector fusese întotdeauna un fiu bun (am văzut doar, iar unii au și apreciat-o, discreția evidentă cu care se sinucisese; era ceva elegant în maniera lui de a da de înțeles că se află în Statele Unite). Era un fiu bun, preocupat să-și vadă părinții fericiți, să-i legene în iluzia realizării lui. În fața ușii lor, Hector își pregătea cu grijă zâmbetul. Avea cearcăne în

jurul ochilor. Când deschise ușa, mama nu-l văzu pe fiul ei așa cum era, ci așa cum îl văzuse întotdeauna. Dacă relațiile noastre de familie sunt filme văzute din rândul întâi (de unde nu vedem nimic), părinții lui Hector intrau de-a dreptul în ecran. Pornind de aici, am putea stabili o paralelă între nevoia de a colecționa și voința de a te face remarcat în chip grosolan ca *ființă schimbătoare* (mai simplu spus, *vie*).

Păstrăm această ipoteză pentru mai târziu.

În general, vom păstra toate ipotezele pentru mai târziu.

Atitudinea asta de a nu distruge mitul fiului realizat presupunea greutăți și o redutabilă stăpânire de sine. Sunt lucruri mai lesne de imaginat decât de împlinit. Să dai impresia că ești fericit e într-un fel mai greu decât să fii cu-adevărat. Liniștea părinților era direct proporțională cu zâmbetul său; erau mândri să aibă un fiu fericit și drăguț. Erau mulțumiți de el ca de un aparat electrocasnic care disprețuiește termenul de garanție dându-și aere de funcționare veșnică. În ochii părinților săi, Hector era o marfă germană. Astăzi însă, îi este mai greu ca oricând, mărturisirea sinuciderii îi stă pe buzele aproape vinete, i-ar plăcea, o dată, să nu mai joace teatru, să fie un fiu în fața părinților lui, să plângă cu lacrimi mari, capabile să-i care într-un torent toată durerea. Cu neputință, zâmbetul de pe fața lui se

opune și blochează ca întotdeauna adevărul. Părinții lui s-au pasionat întotdeauna pentru tot ce făcea fiul lor. Mă rog, cuvântul *pasiune* reprezenta pentru ei un sentiment fulgerător, un soi de orgasm al zâmbetului. „Nu mai spune? Ai găsit o savonieră nouă... E nemaipomenit!“ Și asta era tot. Era un entuziasm real (Hector nu se îndoise niciodată), dar se-nrudea cu piscul unui montagne-russe; după el urma căderea abruptă în tăcere. Nu, nu-i chiar așa: i se întâmpla tatălui să-l bată ușor pe spate, ca să-și exprime întreaga mândrie. Lui Hector, în clipele acelea, îi venea să-l omoare; fără să știe prea bine de ce.

La părinții lui, Hector mânca chiar dacă nu-i era foame (era un fiu bun). Mesele se desfășurau într-o liniște abia tulburată de leorpăitul supei. Mamei lui Hector îi plăcea grozav să facă supă. Câteodată, ar trebui pur și simplu să reducem ceea ce trăim la unul sau două amănunte. Aici, în sufragerie, nu puteai evita colții cu care te-nhăța ceasul de perete. Zgomot cumplit de apăsător, a cărui precizie, datorată preciziei timpului, putea înnebuni pe oricine. Ăsta era ritmul care puncta vizitele. Ritmul greoi al timpului, și mușamaua. Dar înainte de mușama, să zăbovim asupra ceasului. De ce adoră oare pensionarii atât de tare ceasurile zgomotoase? Să fie un fel de a savura ultimele coltuce de pâine, de a simți cum trec ultimele și lenețele clipe ale unei inimi care bate? Totul se putea cronometra la părinții lui Hector;

chiar și timpul ce le mai rămânea de trăit. Și mușamaua! De necrezut ce pasiune au toți bătrânii ăștia pentru mușama. Ce bine simți firimiturile de pâine pe ea. Hector zâmbea amabil ca să dea de înțeles că mâncarea e bună. Zâmbetul lui ducea cu gândul la disecția unei broaște. Trebuia neapărat să dai totul la o parte, să fii grosolan în obiceiuri, să îngroși trăsăturile ca și cum ai coborî de-a dreptul dintr-un tablou pop art. Astea sunt particularitățile copiilor făcuți târziu, o lipsă de gingășie cât se poate de simpatică. Mama lui avea patruzeci și doi de ani la nașterea lui, iar tatăl aproape cincizeci.

Pe undeva fusese sărită o generație.

Hector avea un frate mai mare, cu douăzeci de ani mai mare, un frate foarte mare deci. Am putea deduce de-aici că părinții lui se situau pe o poziție exact opusă obsesiei de a acumula. Se gândiseră să-l procreeze pe Hector (care furnizează materia primă a acestei povestiri, să mulțumim în treacăt inițiativei) în ziua când Ernest (fratele în cauză) părăsea căminul familial. Punând la socoteală un copil de fiecare dată, și dacă menopauza n-ar fi venit să reteze acest sublim elan teoretic, Hector ar fi avut un mezin sau o mezină care ar fi fost cu siguranță botezat(ă) Dominique. Concepția asta despre familie trecea drept originală, dar, ca de atâtea ori în tot ce pare original, nimic nu e așa. Ne aflam într-un domeniu

destul de puțin excitant, un domeniu în care e nevoie de timp pentru a înțelege lucrurile. Asta întrece toate elogiile aduse încetinelii. Schematizând: Ernest se născuse, fusese fericirea părinților săi și, cu ocazia plecării lui, ei se gândiră așa: „Una peste alta, era bine... Dac-am face altul?“ Atât și nimic mai mult. Părinții lui Hector nu se gândeau niciodată la două lucruri deodată. Ernest fu extrem de șocat aflând vestea, căci toată copilăria visase să aibă un frate sau o soră. Am fi putut socoti că a face un copil în chiar momentul plecării lui ține de sadism, dar cum noi îi cunoaștem pe părinții lui Hector, știm că sadismul nu e genul lor.

O dată pe săptămână Hector îl vedea pe fratele mai mare când venea să mănânce supa familială. Se simțeau bine toți patru. Era o atmosferă de cvartet de Bach, mai puțin muzica. Din nefericire, mesele nu țineau mai mult ca de obicei. Ernest vorbea despre afacerile lui, și nimeni nu știa ce întrebări să pună ca să-i prelungească șederea. Se vădea o anume nulitate în arta retoricii și a relansării conversației prin întrebări. Mama lui Hector, să-i spunem pe nume de data asta, Mireille (scriind prenumele ăsta, avem aproape impresia de a fi știut dintotdeauna că o chema Mireille; tot ce-am aflat despre ea denotă cât se poate de bine o atmosferă Mireille), își vărsa lacrima la plecarea fiului cel mare. Hector fu multă vreme

gelos pe lacrima asta. Pricepu că pentru el nu se plângea fiindcă se-ntorcea foarte repede: pentru o lacrimă era nevoie de o despărțire de cel puțin două zile. Aproape că puteam culege lacrima lui Mireille ca să aflăm, cântărind-o, exact când se va întoarce Ernest; o, e o lacrimă de opt zile! O lacrimă mare, iar în această lacrimă, care e globul vieților depresive, Hector se proiectează din nou în timpul nostru prezent, timp al incertitudinii narative, pentru a se găsi în fața unei cumplite deziluzii: adult fiind și venind să leorpăie supa o dată pe săptămână, mama lui nu plânge pentru el. Deodată, lacrima asta care nu cântărește nimic devine povara cea mai mare pe care inima lui a trebuit s-o îndure vreodată. Ne aflăm în fața unei certitudini: mama lui îl preferă pe fratele său. În chip ciudat, Hector se simte aproape bine; trebuie să-l înțelegem, e prima oară în viața lui când se găsește în fața unei certitudini.

Eroul nostru știe foarte bine că ceea ce a simțit e fals; luciditatea lui e apreciabilă. Părinții lui au o gamă hiperrestrânsă de sentimente. Iubesc la fel pe toată lumea. E o dragoste simplă care merge de la burete până la fiul lor. Acest fiu bun, închipuindu-se victima unei non-preferințe, voise să le atribuie părinților săi intenții perfide, ba chiar un strop de ură. În anumite zile, visase ca taică-su să-i tragă o pereche zdravănă de palme: imaginea unei urme

roșii pe piele i-ar fi îngăduit să se simtă viu. O vreme, se gândise să provoace reacții la părinții lui, devenind un copil cu probleme; nu îndrăznise niciodată, până la urmă. Părinții îl iubeau; în felul lor, desigur, dar îl iubeau. Așa că trebuia să incarneze cu orice preț rolul de fiu bun.

*

Paranteză privitoare la tatăl lui Hector pentru a ști de ce întreaga lui viață se-nvârte în jurul mustății, și schiță a unei teorii care consideră societatea noastră drept exhibiționistă.

Tatăl lui ofta din timp în timp, și din aceste oftaturi se putea extrage chintesența implicării lui în educația fiului. La urma urmei, era mai mult decât nimic. Tatăl acesta (să-i spunem pe nume, acest Bernard) purtase de foarte timpuriu mustață. Nu era câtuși de puțin, așa cum multă lume ar putea să creadă, o atitudine degajată: mustața lui era gândită, era aproape un act de propagandă. Pentru a-l înțelege pe acest Bernard, să ne îngăduim un scurt popas, preț de un oftat. Tatăl lui Bernard, născut în 1908, murise eroic în 1940. Cuvântul eroic este o manta largă, intră totul sub ea. Germanii nu atacaseră încă, linia Maginot era intactă, iar tatăl lui Bernard își avea sediul cu regimentul lui într-un mic sat din Est. Sat mic în care locuia o femeie de o sută cincizeci și două de kilograme, hotărâtă să

profite de trecerea regimentului. Dacă de obicei bărbații nu se lipeau de ea, avea toate șansele în timp de război, în timp de abstinență. Pe scurt, tatăl lui Bernard se hotărî să atace muntele, și dintr-o alunecare de cearșaf, dintr-o răsturnare a cărei grozăvie nu îndrăznim să ne-o închipuim, se petrecu ceea ce îndeobște se numește o înăbușeală. De această poveste, sst!, familia fusese cruțată, totul fiind mascat sub cuvântul eroic. Fiul lui nu avea decât zece ani. Bernard fu deci crescut în cultul eroicului său tată, și dormea sub un portret care-l acoperea pe cel al Fecioarei. În fiecare seară și-n fiecare dimineață, el binecuvânta chipul acela încremenit de moarte, chipul acela înzestrat cu mustăți atât de pline de viață. Nu știm exact în ce moment s-a produs dereglarea cerebrală care a făcut ca Bernard să rămână, pentru tot restul vieții, marcat de mustățile tatălui său. S-a rugat să nu mai fie imberb și a adus prinos primelor fire de barbă. Când fața lui a avut onoarea să capete o mustață demnă, simți că devine bărbat, că devine tatăl său, că devine eroic. Cu vârsta, se mai relaxase și nu se enerva să vadă un teren virgin deasupra buzelor fiilor lui; fiecare își trăia viața păroasă pe care voia s-o trăiască. Bernard credea că toți bărbații ajunseseră imberbi și că era vorba de o manevră a societății noastre actuale. Îi plăcea să repete că *trăim în epoca cea mai puțin prielnică mustății cu putință*. Societatea noastră tunde părul, asta-i curată exhibiție!

striga el. Și întotdeauna, după asemenea explozii verbale, se întorcea la gândurile lui intime, năpădite de neant.

*

În vremea adolescenței sale deloc buboase, Hector își vizita regulat fratele. Aștepta de la el sfaturi pentru a-i înțelege mai bine pe părinții lor. Ernest îi spunea că nu există mod de întrebuințare, sau poate doar să ai aerul că-ți place la nebunie supa făcută de mămica. Nu trebuia să se dea în lături nici de la unele incursiuni în domeniul puțin respectabil al lingușelii atunci când voia să meargă să doarmă la un prieten („cred c-am să iau cu mine un termos cu supă de-a ta, mămico"). Numai că Hector n-avea prieteni; cel puțin, nu prieteni la care să doarmă. Relațiile lui se mărgineau adesea la schimburi de cărți de joc în curtea școlii. De-abia atinsese vârsta de opt ani, dar reputația lui de colecționar temut era deja bine stabilită. Astfel, Hector îi cerea sfaturi fratelui său și foarte curând acest frate deveni punctul de reper al vieții lui. Nu c-ar fi vrut să-i semene, dar îi semăna. Mai bine zis, privea la viața lui, spunându-și că poate ar fi a lui. Totul era în acel „poate că", fiindcă, vorbind deschis, propriul său viitor îi părea neclar; viitorul său era un clișeu de paparazzi.

Ernest era un lungan uscățiv care se însurase cu o roșcată micuță destul de excitantă. Hector avea

treisprezece ani când o descoperi pe viitoarea soție a fratelui său, și visă pentru o clipă că avea să se ocupe de educația lui sexuală. Uitase că viețile noastre au devenit romane ale secolului XX; cu alte cuvinte, că epoca dezvirginărilor epice ale secolului al XIX-lea s-a încheiat. Se masturbă fără măsură gândindu-se la Justine până în ziua căsătoriei. Ideea de familie avea ceva sfânt. La scurtă vreme, Justine născu o micuță Lucie. Când părinții ei erau la lucru, el se ducea adesea să aibă grijă de micuță și se juca de-a păpușile cu ea. Era uluit că ajunsese să fie și el nenea cuiva. Iar din privirea copilei simțea că nu duce o viață absolut normală; în fața inocenței, te afli în fața vieții pe care n-o trăiești.

Hector urmase studii de drept fără prea multă asiduitate. Nu-l interesa nimic în afară de colecțiile lui; ah, ce n-ar fi dat să existe meseria de colecționar! Fu angajat ca asistent în cabinetul fratelui său, dar neobținându-și diploma, postul risca să reprezinte apogeul carierei sale. Într-un sens, era o ușurare, căci era scutit astfel de toate spaimele privitoare la planurile unei cariere, ba mai mult, de luptele interne între toți avocații ăia cărora ar trebui să le închidă pliscul. Observase că reușita mergea mână-n mână cu frumusețea; unele avocate aveau niște sâni și niște picioare care le făgăduiau pledoarii sublime. Hector se făcea mic în scaun când treceau pe-acolo;

desigur, mișcarea era inutilă, căci ele nu l-ar fi remarcat nici dac-ar fi avut doi metri. În orice caz, femeile nu-l pasionau decât în semiîntunericul odăii sale, câteva minute pe zi. I se întâmpla să-și trădeze câteodată masturbația, mergând să dea din fund la o prostituată, dar asta nu era cu adevărat important pentru el. În toți acei ani, femeile se odihneau în odaia ascunsă a excitației lui[1]. Le privea, le admira, dar nu le dorea. Mă rog, să fim cinstiți, când credea că nu dorește femeile, Hector se gândea mai ales că nu le poate stârni dorința. Spunea mereu că întreg timpul îi e ocupat de pasiunea pentru colecții; dacă nimeni nu se îndoia de această evidență evidentă, se putea pune totuși rămășag că prima îndrăgostită de corpul lui avea să-l pună la orizontală. Îi mulțumea fratelui său pentru că îl ajuta în acest fel, și fratele ăsta îi răspundea automat: „E normal ca frații să se ajute între ei.“ Hector avea norocul să aibă un frate mai mare care semăna cu un tată.

Să ne întoarcem la momentul în care Hector își mănâncă supa. N-a mai venit de șase luni să-și vadă părinții. Ei nu se uită la el. Atmosfera e uluitor de familială, întoarcerea asta e zi de sărbătoare. Ce fericire să-l revadă după o călătorie atât de lungă! „Și americanii poartă mustață?“ se interesă Bernard.

---

1. Nu punem la socoteală aici cele șase zile ale unei legături semi-arzătoare cu o greco-spaniolă. (*N. a.*)

Ca fiu bun ce era, Hector descrise în amănunt uluitoarele mustăți ale californienilor, blonde și stufoase ca iarba de mare scandinavă. Ne scăldam în bună dispoziție, o extraordinară bună dispoziție în care se puteau pune crutoane vesele, și în toiul acestei impresii de fericire latentă, lui Hector îi veni ideea că era poate timpul să-și rostească adevărul. Era mai puțin vorba de o idee cât de o neputință de a-și ține mai departe ascunsă suferința. Inima lui grea nu mai putea cuprinde tot ce-i fusese dat să trăiască. Pentru prima dată, avea să fie el însuși, nu se va mai ascunde în costumul croit pe o măsură greșită; asta l-ar ușura, ar putea în sfârșit să pună punct mascaradei, să nu se mai înăbușe. Când se ridică, părinții ridicară ochii.

— Știți ce, am ceva să vă spun... Am avut o tentativă de sinucidere... și nu eram în Statele Unite, ci în convalescență...

După o clipă de tăcere, părinții începură să râdă; un râs aflat la polul opus al erotismului. Ce caraghios! Își cotcodăceau norocul de a avea un fiu atât de blând și de comic, mai Hector decât orice Hector, un fiu comic! Fiul ăsta care avea, cum să spunem, o ușoară problemă de credibilitate. Fusese clasat în categoria „fiu bun“ fiindcă venea la masă chiar dacă nu-i era foame. Iar fiii cei buni nu se sinucid; în cel mai rău caz, își înșală nevasta când e plecată în vacanță la Hossegor. Hector își aținti privirea

pe chipul părinților lui, nu se putea citi nimic acolo, fețe din cărți cu numere de telefon. Era condamnat să fie clișeul lor. Zărea în privirea lor oglinda celui care fusese cu o zi înainte. În chip nedeslușit, acest raport era o închidere.

Mamei îi plăcea tare mult să-l conducă în prag, parcă ar fi fost o stewardesă la sfârșitul zborului, căreia trebuia aproape să-i mulțumești făgăduind că vei călători în curând din nou cu aceeași companie. Compania supei. Odată ajuns jos, simțea întotdeauna nevoia să umble câțiva pași, ca să nu mai audă tic-tacul vestitor de moarte.

IV

Hector se află în adâncul valului, val care el însuși se află în adâncul oceanului, ocean care el însuși se află în adâncul universului – ai toate motivele să te simți un om mărunt.

După semifinala blestemată în care s-a spus că nu trebuie să ai niciodată încredere în suedezii neblonzi, a plâns din pricina ridicolului vieții sale. Dezgustul produsese totuși o senzație pozitivă: și de la dezgust poate porni progresul. Hector găsi o bancă; stând jos, ideile căpătau stabilitate. Pateticul

plutea de jur împrejur. Hector vedea ivindu-se figuri de suedezi, așa că pentru a evita un vârtej stockholmian închise ochii. Nixon nu era decât un om de nimic care-și meritase cu vârf și îndesat Watergate-ul. Nixon reprezenta momentul coborârii în fundul prăpastiei. Hector scoase un oftat și o decizie majoră luă naștere: hotărî să termine cu colecțiile. Trebuia să încerce să-și ducă viața ca toată lumea, să nu se mai lase atras de ele, să nu mai adune în vecii vecilor. Pentru o scurtă clipă, se simți nespus de ușurat, dar ușurarea nu dură mai mult de o clipă, fiindcă îi reveni în memorie, precum refluxul pervers al unui val izbit de o stâncă, amintirea hotărârilor precedente de care nu se ținuse niciodată. Toate clipele în care-și făgăduise să înceteze totul, în genunchi și cu lacrimi în ochi, și toate clipele în care se prăbușise văzând o monedă, apoi alta și alta. Concluzia era simplă: pentru a se elibera, trebuia să nu mai strângă nimic, să nu mai aibă nimic în dublu exemplar, să se concentreze cu ardoare pe unicitate.

Ne aflam la începutul anului 2000, ceea ce reprezenta un handicap pentru Hector. Nu suporta anii olimpici, socotindu-i nefești pentru toate isprăvile neînsemnate pe care noi, muritorii, încercam să le ducem la bun sfârșit. Ideea asta era legată mai ales de amărăciunea că întrecerile între colecționari nu

fuseseră niciodată recunoscute ca sport olimpic: dacă tot era să fii umilit de un suedez, măcar să fii sub soarele de la Sydney. Căuta să-și ocupe gândurile pentru a nu trebui să dea piept cu lupta lui. Se întoarse acasă și își așeză calendarul pe birou. Notă în dreptul datei de 12 iunie: Ziua 1. Și strânse pumnul ca și cum izbutise un passing-shot la o minge de meci.

Apoi, petrecu o noapte la urma urmelor mulțumitoare.

Și chiar visă o femeie brună care-i șoptea: „Fă un legământ, și gata."

*

Despre greutatea de a te concentra asupra unicității

A doua zi dimineață, făcu prima greșeală deschizând televizorul. Practic toate produsele erau propuse câte două. Erau chiar niște formule „două într-una", și inima începu să-i pulseze. Schimbă canalul și dădu peste Teleshopping, unde animatorul preciza că „pentru un franc în plus" se putea cumpăra și o imprimantă odată cu calculatorul; cum s-ar zice, un franc nu era altceva decât un mărunțiș simbolic. În zilele noastre, ca să vinzi un produs, trebuie să oferi două. Am trecut de la societatea de consum la societatea de dublu consum. Iar cât privește ochelarii, îți bagă pe gât dintr-un foc patru perechi la cutie pentru fiecare anotimp, ca și cum soarele ar

fi devenit o personalitate superputernică cu care trebuia să cazi la învoială în funcție de anotimp. În acest caz precis de consum împătrit, îndemnul activ de a colecționa era flagrant, criminal.

*

Spre sfârșitul dimineții, Hector se duse la lucru. Cu o anume doză de neliniște, își mărturisi hotărârea fratelui său. Ernest îl sărută cu putere și-l strânse cu tot atâta putere în brațe, era mândru de el. Dacă părinții lor nu-și dăduseră niciodată seama de gravitatea unei atari situații, dimpotrivă, el fusese mereu preocupat de pasiunea fratelui său mai mic: viață sexuală zero, o viață profesională total dependentă de întrajutorarea familială („frații trebuie să se ajute între ei"), și ore întregi petrecute cu strânsul etichetelor de brânzeturi. În ciuda înălțimii lui, Ernest era un mic sentimental. Își vărsă lacrima; răsuflând greu din cauza emoției, îl asigură de tot sprijinul lui și de toată dragostea sa. „Trebuie să-ți dai seama că ești bolnav ca să începi să te vindeci", se dădea în vânt după fraze mărețe. Apoi se duse să trateze o afacere de cea mai mare importanță. Era una din persoanele cu răspundere de la Gilbert Associate and Co (se pronunță Ghilbert, e un nume englezesc), societate fondată în 1967 de Charles Gilbert, căci responsabilii de la Gilbert Associate and Co trebuiau adesea să trateze afaceri de cea mai mare importanță.

La serviciu, toată lumea îl iubea pe Hector. Era un funcționar model care făcea mereu servicii cu zâmbetul pe buze. Dacă femeile tinere nu se uitau la el, femeile mai trecute erau înduioșate de, trebuie s-o spunem, blândul lui chip de miel. De aceea, când vestea hotărârii sale făcu înconjurul biroului, un puternic murmur de compătimire se iscă în jurul lui Hector. De multe ori, unii angajați fuseseră martori ai crizelor de frenezie ale colecționarului; lăsase atât de des, pe unde trecuse, urmele febrei sale. Iar acest murmur de compătimire deveni în aceeași zi un soi de uluitoare solidaritate de teleton. Toată după-amiaza, veniră să-l bată ușurel pe spate, și mulți se lansau în comentarii. Curaj, suntem cu tot sufletul alături de tine, cumnatul meu s-a lăsat de țigări săptămâna trecută, soția mea s-a hotărât să nu mă mai satisfacă sexual, într-un cuvânt, i se aduseră la cunoștință toate experiențele de abstinență din mediul juridic. Încununarea zilei: o secretară, pe cât de roșcată pe atât de aproape de pensie, depuse un coș pe biroul lui Hector; erau bani! Se făcuse o chetă pentru a-l susține în această încercare. În Statele Unite, chetele se făceau în mod obișnuit pentru operațiile nefinanțate de Asigurarea medicală, care lipsește acolo, și, în felul ăsta, se recoltau adesea ceva dolari pentru transplanturi de rinichi. Într-un fel, Hector urma să încerce să-și transplanteze o nouă viață.

Seara, în odaia lui, Hector privi banii și socoti că suma era prețul ce trebuia plătit pentru a se vindeca. Era un gând fără sens, dar el încerca să-și treacă timpul cu reflecții care frizau incoerența pentru a evita cu orice preț să se gândească la cel mai neînsemnat timbru sau țepuș de aperitiv. Cum avea obiceiul să numere oi ca să adoarmă, fu foarte necăjit. Ca să rezolve cumva lucrurile, oaia fu urmată de un cal, apoi calul de un căluț de mare, apoi căluțul de mare de o veveriță roșcată, apoi, cum scopul nostru nu e să-l adormim pe cititor, oprim aici enumerarea asta care a ținut o bună parte a nopții. Detaliu picant, vidra a fost aceea care i-a venit de hac.

Zilele trecură, fără ca vreo colecție să se arate la orizont. Hector începea să creadă în chemarea lui până acum neurmată către abstinență. Totuși, lumea îl avertiza: „primele zile sunt întotdeauna cele mai ușoare“ (frază a fratelui său, desigur). Zile cu atât mai ușoare cu cât se pomeni deodată obiectul unei admirații fără margini. Căutau să-l sprijine ca pe un candidat politic, avocații aveau grijă să nu-i ceară același lucru de două ori într-o zi. Iar o secretară fu desemnată să aibă grijă ca el să nu aibă de lucrat dosare prea asemănătoare între ele. Hector căpăta apucături de vlăstar regesc care trebuia distrat sistematic în moduri diferite. Se poate pune întrebarea de ce un asemenea entuziasm colectiv. E-adevărat

că toți îl iubeau, dar era oare acesta un motiv suficient? Aparent nu. Într-un context profesional hipercompetitiv și centrat pe aparențe, slăbiciunea unui salariat (să precizăm, salariat ce nu prezenta un pericol în ierarhie) polarizează animozitățile într-un unic avânt. Hector era ca un filtru de cafea nou-nouț adus într-o întreprindere de cauciucuri. În jurul lui se restabilea un țesut social. Și, una peste alta, ceea ce se petrecea acolo nu scăpa privirilor directorului de resurse umane, care, în curând, avea să propovăduiască ceea ce el socotea a fi o metodă radicală. Pentru rentabilitatea unei întreprinderi, nimic nu e mai potrivit decât angajarea unui depresiv pe un post de ajutor de băgător de seamă.

Dragostea asta cu care era înconjurat, implicarea celorlalți în lupta lui, avu efectul pervers de a-l zdruncina. Ca un adevărat sportiv francez, el începu să cedeze sub presiune; acea presiune care consta în a nu dezamăgi. Plângea la toaletă și își punea hârtie igienică sub ochi ca să nu facă zgomot. El care fusese atât de dur și de nemilos în timpul a zeci de negocieri, el, care stăpânea arta bluffului chinezesc și a concentrării neuropsihice, era acum literalmente la pământ. Se simțea slab, fără armură. Pentru a-și schimba viața, i se păru deodată că trebuia măcar să moară.

Hector plecă de la serviciu mai devreme. Pe stradă, picioarele îi șovăiră ca niște amanți la prima

întâlnire. Pradă unui impuls, se năpusti într-un oficiu poștal. Ieși de-acolo, ușurat pentru câteva clipe, cu o serie de timbre dintre cele mai comune. Simți atunci un dezgust violent și aruncă timbrele. Filatelia, Dumnezeule, cea mai jalnică colecție! Dacă tot era vorba să recidiveze, măcar să fie ceva original! Timbre, timbre, repeta în neștire cuvântul care-i făcea rău. De ce nu și monede? Ușoară recidivă, jalnică. Făcu stânga-mprejur, vrând să forțeze destinul, cu iluzia că n-avea decât să se întoarcă pe același drum ca să-și anuleze ultimele fapte. Ajuns înapoi la birou, cu greața de timbre stăruindu-i în gură, nu izbuti să se apuce iar de lucru. Din fericire, se petrecu un eveniment. Secretara (care ar putea fi roșcată) înaintă spre el cu obișnuitul ei mers legănat care făcuse cu siguranță deliciile colecției „Iarna '54". Hector o privi cu încetinitorul; gura ei de femeie se deschise.

V

Bună ziua, eu sunt Marcel Schubert. La fel cu compozitorul? întrebă Hector, ca să spună și el ceva, dar mai ales ca să rostească primul lucru care-i trecea prin cap. Nu, se scrie Choubert. O dată încheiat acest dialog preliminar, se petrecu ceva în privirea celor

doi bărbați, ceva plăcut și intim, ceva care semăna cu certitudinea unei prietenii.

Choubert era nepotul prin alianță al Géraldinei. Ea venise să-l vadă fiindcă știa că acest nepot suferise cândva de colecționită, dar izbutise să scape de ea. Venise doar cu propunerea ca cei doi să se întâlnească, și Choubert i se înfățișase lui Hector spunând: „Bună ziua, eu sunt Marcel Schubert." Avea un avantaj hotărâtor asupra lui Hector: nu-și schimbase colecția din 1986. Era un pasionat stabil care în prezent trăia într-o frenezie aproape rutinată. Lucra într-o bancă neînsemnată, care, grație unor prime apreciabile, îi îngăduia să-și satisfacă pasiunea. Părinții lui plecaseră să trăiască în Venezuela (tatăl lui ajunsese ambasador neizbutind să scrie un roman înaintea vârstei de treizeci de ani) și îi lăsaseră un somptuos apartament de șaizeci și cinci de metri pătrați în arondismentul doi din Paris. Umblând puțin, ajungeai în Place de la Bourse. În momentul prăbușirii zidului de la Berlin, întâlnise o Laurence, și de-atunci edificau o legătură stabilă. Unii o știu probabil pe Laurence, fiindcă era atacantă în echipa de ping-pong a cărei frumoasă performanță a fost apreciată la campionatul mondial de la Tokyo; ceilalți, o vor vedea numaidecât. Cuplul nu voise să aibă copii, era o alegere ca oricare alta. Primeau câteodată prieteni la cină, într-o atmosferă

întotdeauna agreabilă. În caz că erau într-o dispoziție excelentă, aveau dreptul la câteva bancuri ale lui Choubert în timp ce în bucătărie se spălau vasele.

Viața era fericită acolo.

Principala informație pe care Marcel i-o divulgă lui Hector era existența unor reuniuni de colecționari anonimi. Ele se desfășurau în fiecare joi la primul etaj al unui imobil discret. Portăreasa credea că e vorba de o sectă, dar, unsă bine cu bacșișuri, se hotărî să nu mai creadă nimic. Hector îl ascultă pe Marcel; pentru prima dată, avea în fața lui pe cineva care putea să-l înțeleagă. Începând cu joia următoare, îl însoți. Hector se prezentă înaintea celor opt aflați la reuniune, și toți exprimară o sinceră compătimire. Povesti cum întreaga lui viață nu fusese decât o înlănțuire absurdă de colecții absurde. Mărturisirea îl ușură, dar mult mai puțin decât faptul de a-i asculta pe ceilalți. Scopul reuniunilor anonime consta tocmai în a nu te mai simți izolat. Vindecarea devenea posibilă îndată ce constatai suferința celorlalți. Asta era și ciudățenia tuturor acestor întâlniri: ceea ce părea a fi culmea întrajutorării era activitatea cea mai egoistă cu putință.

Asistai, prin urmare, la discuții ciudate:

— Am avut o lungă perioadă huhulofilistă până în martie '77, exact înainte să devin clavalogist.

— Ca să vezi, ai fost clavalogist?

— Da, aveam nevoie să mă liniștesc, să mă agăț de ceva.

— Cu siguranță că e mai bine decât lucanofil!

— Ah, ce nostim!

Era doar o mostră a atmosferei de prereuniune. Pe urmă, toată lumea se așeza (afară de cel care colecționa momentele când stătea în picioare) și Marcel conducea dezbaterile. Fiecare vorbea pe rând, și se insista mai mult asupra celor care recidivaseră în cursul săptămânii. Era drăguț. În ceea ce-l privește pe Hector, toată lumea era de acord că avea să se însănătoșească în curând. Era tânăr și boala fusese descoperită la timp. Pentru alții, și aici ne gândim mai ales la Jean, total subjugat de trenurile în miniatură și de brichete, nu mai era mare lucru de făcut; el se eutanasia frumușel în timpul reuniunilor. Mai erau și cei doi polonezi care aveau drept ciudățenie colecționarea aparițiilor a doi polonezi în romane. Cazul lor părea disperat.

În aceeași seară, Hector execută câteva flotări și mușchii săi se arătară surprinși. Adormi pe partea stângă, viața avea să fie simplă. În zilele următoare, se achită destul de bine de sarcinile de serviciu, dobândi dreptul la încurajare din partea superiorilor, iar picioarele femeilor îi dădeau bătăi de inimă. Se duse s-o vadă pe secretara fără de care nu l-ar fi întâlnit niciodată pe Marcel, și-i dărui o sută patruzeci

și două de linguriță de porțelan, resturi ale colecției amintite. Ea fu foarte mișcată, și emoția ei se răspândi cu ușurință. Și ne aflam deja în ziua celei de-a doua reuniuni. Hector, în picioare, cu o oarecare mândrie, mărturisi că nu se gândise aproape deloc la colecții și fu aplaudat. Se bucurau de bucuriile celorlalți, domnea o solidaritate sinceră. După reuniune, Marcel îi propuse să facă sâmbătă un drum până la mare și înapoi, ca s-o vadă. Și ca s-o respire, adăugă Hector. Da, ca s-o respire. La drept vorbind, în weekendul acela Marcel era celibatar fiindcă Laurence avea un concurs de ping-pong, în fine un fel de reuniune de foști luptători pongiști, totul desfășurându-se într-un castel din Sologne.

Sâmbătă, în fața mării, Marcel fu poetic. Contemplarea orizontului îi punea aripi în glas. Vezi Hector, balena din depărtare, este boala ta... și împreună, unindu-ne sufletele, facem orice ca să atragem balena asta spre țărm... acostând, boala ta va fi o balenă eșuată. Totul era atât de frumos încât mâncară niște midii. Marcel comandă șampanie, chiar dacă lui Hector nu-i prea plăcea șampania. Nu trebuia să-l contrariezi niciodată în etalarea convivialității. Era genul de om care vorbește tare și care-și bate prietenii pe spate; neavând umeri de atlet, Hector strângea din fese în timpul acestor clipe de sublimă prietenie. La desert, Marcel își întrebă noul prieten

cum își închipuia că va fi viața lui după colecții. Urmă o pauză penibilă în conversație. Hector nu-și închipuia nimic, și cu atât mai puțin viitorul. Marcel insistă, și evocă o viață frumoasă alături de un câine și de o femeie. Știi, Laurence are prietene drăguțe, trebuie să-ți placă sportivele cu spatele mai tare, dar sunt drăguțe, dacă vrei, îți prezentăm una. Ce prieten, Marcel ăsta. Hector își reproșa că are gânduri urâte, dar nu se putea împiedica să creadă, preț de o clipă, că omul trebuia să fie al naibii de plictisit de viața sa ca să se bage astfel în a lui. Gânduri urâte desigur, Marcel avea un suflet pur.

Marcel colecționa fire de păr. Păr feminin, bineînțeles. Ca băftos ce era, el se bucura în apartamentul său de un colțișor retras consacrat pasiunii lui, iar Hector trăi emoția de a putea să viziteze locul sfânt. Exageră un pic pentru a nu-și jigni prietenul, mergând până la înșirarea câtorva ah-uri și oh-uri destul de izbutite pentru un începător în ale vicleniei. Simțea apăsarea celor care primesc destăinuiri. Trebuie știut că un colecționar se recunoaște după lipsa notorie de interes pe care o poartă colecțiilor celorlalți. În chip perfid prietenos, Marcel încerca totodată să-l testeze pe convalescentul Hector. Prima piesă a colecției, „roșcată anul '77", impunea din capul locului respect. Hector se gândi că un fir de păr fără o femeie era ca o mână fără braț;

urmărind magia firului de păr feminin, te izbeai de un cumplit nimic. Firele de păr n-au dreptul să fie drumuri fără ieșire. Marcel se avântă într-o explicație privitoare la anii '70, să ascultăm. El socotea că nici o epocă nu fusese atât de prielnică firului de păr ca mijlocul anilor '70. Asupra acestui punct, nimeni nu putea să-l contrazică, anii aceia fuseseră fără tăgadă foarte prielnici firelor de păr. Cea mai proastă perioadă pentru chelboși. În timpul dezvoltării teoriei marceliene, Hector se gândi la tatăl său și la fascinația lui pentru mustață.

Fură trecute în revistă blondele '83 și '84, brunele nepieritoare din '88 și castaniile de-acum câteva zile. Hector, dintr-o politețe lăudabilă, îl întrebă cum își procurase toate minunile alea. Marcel mărturisi că era înțeles cu un coafor din vecini. Mă cheamă de îndată ce descoperă un specimen rar, iar eu trec să înhaț comoara. Colecție unică și ușoară, fără temeri, numai foloase. Acestea fiind zise, Laurence sosi acasă și propuse să pregătească cina. Hector căscă, dar nu fu de ajuns ca să scape. Își îngădui să-l întrebe pe amicul său dacă nevasta lui nu era geloasă pe colecția sa. Laurence geloasă? Marcel nu izbuti să râdă, atât de stupidă era ideea. Laurence nu era geloasă, și Laurence pregătea friptura pe care o păstrase pentru întoarcerea ei; era una din trăsăturile ei, se dădea în vânt după friptură când se întorcea

de la ping-pong. Perfect, zise Hector. Oricum, nu avea de ales, i se servi din oficiu un martini în chip de aperitiv. Marcel îl privi drept în ochi și se exprimă cu solemnitate: „Ți-am prezentat colecția și nevasta... Faci parte cu-adevărat din viața mea!“ Hector fu emoționat că face parte *cu adevărat* din viața cuiva, dar nu se putu împiedica să se simtă jenat. Încă nu îndrăznise să mărturisească faptul că el nu se dădea în vânt după friptură.

Laurence îl chemă pe Hector. Voia să-i cunoască gusturile culinare, mai precis gusturile în materie de coacere a fripturii, așa că se duse în bucătărie. În ce mă privește, știi... n-avea nici o preferință. Ea se apropie de el ca și cum ar fi vrut deodată să-i scruteze fața. Hector nu mai putea repera amănuntele chipului ei, și încă mai puțin, limba activă pe care tocmai i-o băgase în gură. Paralel cu această agresiune bucală, ea îi pipăi testiculele. Pe urmă, dându-se înapoi tot atât de brusc, spuse cu voce tare:

— Foarte bine, ți-o pregătesc în sânge!

Hector se bâlbâi și dădu vina pe martini. Cu toate astea, simțea o poftă nestăvilită de a se servi din nou. Bând cu nesaț, închise ochii pentru a nu vedea fața prietenului pe care tocmai îl trădase, prietenul care-i prezentase colecția lui și-i prezentase nevasta. Era un păduche. I se prezentau femei, și el oferea testicule. Îi trebui o bună bucată de timp înainte de a

admite că fusese agresat sexual. Îi stătea pe limbă un cuvânt, cuvânt evident, și totuși cuvânt ce nu îndrăznea să iasă; nimfomană, Dumnezeule, Marcel trăia cu o nimfomană. Același Marcel se apropie de el și, de parcă ar fi citit în vinovăția lui, întrebă:

— Îți place nevastă-mea?

Se grăbi să spună că nu, înainte să-și dea seama de mojicia unui asemenea răspuns, și atunci retractă jalnic cu un „da, desigur". Hector nu era un as al convenienţelor sociale. De ce i se întâmpla treaba asta tocmai lui? Transpira, și Marcel se apropie ca să-i șoptească la ureche că femeile care jucau ping-pong aveau un fel magic de a pipăi, hm, în sfârșit, pricepi ce vreau să zic. Hector fu reanimat cu ajutorul câtorva palme și Marcel îl conduse acasă.

Marcel îl așeză în pat și stărui să fie chemat în orice clipă, în caz de nevoie. Petrecu o noapte destul de agitată, fu chinuit de imagini ale unor vechi colecții, visă despre rafturi ticsite de pe care nu lipsea nimic. Se agăța de vise și nu suporta să redeschidă ochii. Dar dis-de-dimineață, cineva sună la ușă; și soneria era mult prea insistentă ca să-și permită să facă pe mortu-n păpușoi. I se predă o cutie enormă care, odată așezată în salon de comisionarul asudat, tronă ca un dictator după o lovitură de stat. Mașinal, deschise obiectul și dădu peste două mii, cifră aproximativă, de dopuri de sticle de șampanie. Și deasupra, un bilet pe care era scris:

Domnul Honoré Delpine, decedat la 12 octombrie, v-a lăsat moștenire colecția sa de dopuri.

De data asta, era cu neputință să-și revină. Încerca să fie un om ca toată lumea, dar nu era nimic de făcut, i se trimiteau dopuri. Plină lumea de morți care se plictiseau îndeajuns ca să-ți otrăvească ție viața; simțindu-se atât de singuri, accelerau mișcarea celor aflați în viață. Clătinat de o pipăială a testiculelor, doborât de o colecție predată prin comisionar, trebuia să sfârșească odată cu viața asta care defila în fața unei oglinzi. Viața asta care lua drept model trecutul lui. Cum să știe, în clipa aceea, că trebuia să se agațe de ea pentru a-i cunoaște strania urmare? Gesturile sale se încurcau și se repezi în metrou, căci acolo avea întâlnire cu sinuciderea lui ratată și, în subsidiar, cu începutul cărții noastre.

VI

Șase luni mai târziu, eroul nostru se pseudoîntorcea din Statele Unite, țară mare pe care o cunoștea la fel de puțin ca fericirea. Portăreasa a încercat să-și ciugulească darul de Crăciun, și un vecin alcoolic (pleonasm) a încercat să-l oprească. Îndată după așezarea lui acasă, noi ne opriserăm ca să ne întoarcem în urmă. Toată noaptea aia, Hector n-a închis

ochii. După șase luni de convalescență, trebuia să-și dea curaj ca să reia o viață normală. Era expresia pe care o folosise doctorul bronzat: „Viața normală, dragul meu, reiei viața normală." Era nevoie cel puțin de o tentativă de sinucidere pentru ca un doctor să-ți spună „dragul meu". Viața normală, viața fără colecții. De data asta, era vindecat. Nu putea să spună prea bine nici cum, nici exact în ce moment, dar de-a lungul perioadei petrecute în clinică, își spălase trecutul. Avea impresia că particulele altui bărbat izbutiseră să se parașuteze în el.

Fratele său îl sună pentru a afla ce are de gând să facă. Îi îngăduise să obțină un lung concediu, dar acum, dacă tot reușise acest *come back*, trebuia să-i spună când avea să înceapă lucrul. Nu îndrăznea să-i spună că adevăratul motiv al unei asemenea presiuni era că i se simțea lipsa! Fără el, societatea își recăpătase stilul necruțător, stilul Dallas. Hector ceru încă o săptămână de concediu pentru un motiv ciudat: nu avea câtuși de puțin mutra cuiva care a fost în Statele Unite. Iar a avea mutra adecvată propriului program era, în zilele noastre, un lucru primordial. De altminteri cei care au fost acolo spun *States*, și cu cât șederea lor a fost mai lungă, cu atât lungesc mai mult *a*-ul ca să sublinieze o anumită intimitate pe care noi ceilalți nu putem s-o înțelegem... *Steeeeeeeeeits*. Intimitatea asta trebuie interpretată ca o dovadă. Îi trebuia deci o săptămână

pentru a învăța totul despre Statele Unite. O săptămână pentru a se întoarce la treabă, vindecat și cu un alibi care să întărească cele șase luni lipsite de glorie ale convalescenței.

La biblioteca François-Mitterrand, întrebă de sectorul Statele Unite, fiind îndrumat în cele din urmă spre sala Geografie. Lui Hector îi făcu plăcere să mângâie cu degetul legăturile cărților, își aminti de o veche colecție fără să-i bată inima. Cum de putuse să fie așa stupid? Șovăi dacă să facă sau nu câteva flotări, chiar pe podeaua moale, ca să materializeze pe loc, chipurile, o anume mândrie. În cele din urmă, se pomeni în fața *Atlasului SUA*. Își întinse brațul, iar brațul acesta se ciocni cu alt braț; și trebuia să urci de-a lungul acestui alt braț ca să constați că aparține unui eșantion uman de origine feminină. Intrase în competiție cu o femeie pentru aceeași carte. Politicoasă, ea își ceru scuze cea dintâi. Galant, el insistă ca ea să ia cartea. Asocierea politeții cu galanteria avu drept rezultat următoarea hotărâre: aveau să-și împartă cartea, aveau să se așeze alături și aveau să încerce să nu se stingherească prea mult când întoarceau paginile. Pe drumul spre fotoliu, fără să știe prea bine de ce, Hector își aminti o zicală croată care spunea că ne întâlnim adesea femeia vieții în fața unor cărți.

A priori, acolo se afla o carte.

— Deci vă interesează Statele Unite? întrebă ea.
— Da, mă întorc de-acolo.
— Nu mai spuneți, ați fost în *Steeeeeeeits*?
— Da, și am impresia că și dumneavoastră.

Ne scăldam printre puncte comune și coincidențe. Și, în sprijinul acestei minunate întâmplări, fiecare veni cu comentariul lui, trăgând cu coada ochiului la atlas. Da, Bostonul, e grandios, o superbă aglomerație cu 8 322 765 locuitori. Iar Kansasul, traversat de meridianul Bluewich, e de-a dreptul fantastic. Ce mai, ne bălăceam într-o mitomanie de globe-trotter. Ar fi fost de ajuns însă ca unul din cei doi să fi fost într-adevăr în Statele Unite ca să-și dea seama de escrocheria celuilalt. Când două persoane se mint în legătură cu același subiect, sunt puține șanse să se dea de gol. Dar Hector comise aici o greșeală fatală întrebându-și partenera de atlas de ce se interesa atâta de Statele Unite. Ea îi preciză că este sociolog. Un cuvânt care-l încurcă atât de tare încât trecu o vreme până ce pricepu că ea îi pusese aceeași întrebare. Parcă era un joc de ping-pong. Era pierdut, nu știa ce să spună; și, așa cum se întâmplă adesea când nu știi ce să spui, spui adevărul.

— Vreau să păcălesc lumea că am fost acolo.

Credea c-o să-l ia drept nebun, dar ea socoti un lucru nebunesc tocmai coincidența asta. Și ea voia să păcălească! Înfierbântându-se, Hector întrebă de

prenumele domnișoarei, și, hopa, se pomeni în fața unei Brigitte. Într-un chip cu totul și cu totul ciudat, avusese nevoie să-i afle numele ca s-o găsească, în sfârșit, frumoasă. El nu scruta niciodată necunoscutul, dar prenumele unei femei îl liniștea.

Înainte de a-i provoca o panică totală.

Brigitte era un nume promițător; un piculeț ciudat, dar de ce nu? Din păcate, nu poți alege niciodată prenumele persoanelor pe care le-ntâlnești. Era genul de femeie care-ți deschide pofta să bei ceai. În această primă seară, avea să se mai gândească la Hector. Făgăduiseră să se revadă a doua zi. Brigitte nu obișnuia să întâlnească oameni pe stradă, și încă mai puțin în biblioteci, și încă mai puțin într-o comunitate de intenții în fața unei cărți. Avea să doarmă probabil destul de prost și cu treziri mai numeroase decât evenimentele din viața ei. Nu se știa mare lucru despre persoanele numite Brigitte. Cu siguranță, nu fusese nefericită, părinții ei erau niște pensionari adorabili, frații și surorile ei, niște frați și surori adorabili. Și avea mai ales niște pulpe somptuoase.

*

Trebuie totuși să știm un lucru. Un mister o învăluia, ca o feerie, pe Brigitte. Copil fiind, ea adormise în iarbă, iarbă de-atunci moartă. Se lăsase în

voia reveriei, și ochii ei de fetiță prinseseră vântul, și viitorul, și câteva amintiri. Gândurile ei fuseseră, în ziua aceea, mângâietoare ca niște treziri și adormiri succesive. Un fluture binevoise să i se așeze pe nas, și într-un enorm gros-plan, Brigitte contemplase maiestatea mișcărilor lui. Poposise îndelung pe nasul ei, îndelung și prudent. Brigitte văzuse lumea din spatele fluturelui, aripile lui aproape translucide alcătuind o prismă feerică. Când își luă iarăși zborul, Brigitte îl urmări cu privirea cât putu de mult. A fost tulburată multă vreme de clipa în care văzuse lumea prin filtrul unui fluture. Se temea că totul îi va părea urât după aceea. Și totuși, ea căpătase din clipa aia o convingere ciudată. Era vorba de certitudinea că era înzestrată cu o putere neobișnuită; în ea se dezvoltase o capacitate unică ce avea să se dezvăluie într-o bună zi.

*

În ziua următoare, erau așa de drăguți la întâlnirea lor. Bărbatului îi revenea datoria să vorbească, și bărbatul era Hector. Fiindcă ea adusese vorba de sociológie, el întrebă: dar de ce *sociologie*? Ea voi să zâmbească, dar nefiind cu totul în largul ei (i-ar trebui cu siguranță douăzeci și șase de zile ca să se relaxeze), ea precizã că studiază, în cadrul doctoratului, *singurătatea în mediul urban*. Hector repetă, prefăcându-se peste măsură de intrigat, singurătatea în

mediul urban. Da, era vorba de a petrece șase luni la Paris fără nici o relație socială. Așa că spusese familiei sale și câtorva prieteni că a plecat în Statele Unite. De cealaltă parte a oceanului n-aveau cum să mai fie ispitiți s-o deranjeze.

— N-am mai schimbat o vorbă cu cineva de șase luni. De-asta și aveam gura încleiată ieri, precizează ea.

— Ca să vezi, făcu Hector.

După acest răspuns vioi, hotărârâră să lucreze împreună. Ca falși călători în *Steeeeeeits* ce se aflau, trebuiau să se sprijine unul pe altul. Se instalară în niște fotolii mari pentru a se verifica reciproc. Cunoștințele lor despre Statele Unite se legară de dorința de a se vedea și de a se revedea. După câteva zile, se văzură obligați să creeze noi state.

Pentru prima dată, Hector vru să știe dacă putea să placă. Se privi lung în oglindă, și-și cumpără o cravată. Fu nevoit să i se destăinuie lui Marcel, căci el era specialist în femei, măcar în partea capilară. Marcel nu fusese niciodată mai mulțumit că e prietenul cuiva. În barul unde se întâlniră, se comandară chiar băuturi alcoolice. Locul te ducea cu gândul la niște closete turcești uriașe. Marcel țipa cam tare, gesticula în toate direcțiile, ăsta fiind felul lui de a se implica în amorurile lui Hector. Își lua misiunea foarte în serios, și sub aerele lui de aventurier alcoolic, sub aerele lui de sportiv rus, sub toate aerele

lui, se dibuia sub praf un aer de sentimental. Însuși faptul de a evoca eventualitatea intrării potențiale a unei femei în viața prietenului său îi aducea lacrimi în ochi. Deși era de așteptat ca el să liniștească și să dea sfaturi, Hector a fost acela care a trebuit să-i ridice moralul; treburile sentimentale umpleau în continuare inima lui Marcel, o îngropau sub petale de trandafiri.

La ieșirea din bibliotecă, Hector și Brigitte alcătuiau un cuplu. Deși nu prea știau ce urmărea destinul în cazul lor, stăteau umăr la umăr în fața vieții. Erau acele clipe de dinaintea dragostei când te dezvălui în toată inocența evidențelor. Hector vorbea despre trecutul lui de colecționar, Brigitte mărturisi că avusese coșuri pe față până la vârsta de șaptesprezece ani și jumătate, în fine se râdea prostește cum prostește râd toți cei pe care-i vedem prin grădinile publice; este una din rarele clipe când idioțenia e o calitate. O viață nouă se deschidea atunci și, pentru a o sărbători în sclipirea unei poezii, se ivi în clipa aceea farmecul unei înseninări după un cer negru, desigur supărat. Fie și numai privind-o pe Brigitte, Hector căpăta încredere. Se simțea sigur ca o limuzină la ieșirea din aeroporturi. Brigitte, de obicei extrem de rezervată, își dădea drumul, fără să cunoască prea bine potențialul erotic care moțăia irosindu-se în ea.

Potențial erotic, expresia era ademenitoare. Pătrundeam de bună seamă în speranța imediată a senzualității. Brigitte, niciodată și nicăieri nominalizată, se afla acum în avanscenă. Ultima dată când Hector văzuse o femeie goală, era probabil în fața unui ecran de televiziune. Ideea sexului era un pește care se trezește cu picioare. De când ieșiseră din bibliotecă, viitorii amanți vorbiseră puțin. Apartamentul lui Brigitte era situat la ultimul etaj al unui imobil din centru, zgomotul care urca din stradă umplea odaia, coproprietarii votaseră foarte recent instalarea unui ascensor. Se lăsară să alunece pentru a se iubi cât mai rapid cu putință. Hector făcu pe obișnuitul cu lucruri dintr-astea trăgând parțial perdeaua; desigur, visa la întunericul desăvârșit. Se temea ca trupurile lor să nu fie la înălțimea acestei întâlniri. Stătea în fața respectivei ferestre, o clipă, o clipă care devenea destul de lungă, o clipă care nu mai era cu adevărat o clipă, ci schița unei veșnicii. Înapoia lui, se afla trupul unei femei care nu mai era ascuns de nimic. Hector auzise zgomotul hainelor feminine picate pe podea, zgomotul acela neînsemnat care dă un rost urechilor de bărbat. Brigitte era goală sub cearșaf; Hector ridică cearșaful. În fața frumuseții acestei clipe, se prăbuși rămânând totuși drept; coloana vertebrală îi luneca înspre piioare. În fața emoției, Hector era o carne fără temelie. El își depuse trupul pe trupul ei, și-și puse buzele pe

buzele ei. Totul era atunci doar o chestiune de tăcere. O tăcere de început de procesiune; fiecare avea impresia că face dragoste cu o biserică.

Câteva minute mai târziu, Hector fu apucat de indispoziția bucuriilor neașteptate. Brigitte, nici ea, nu se simțea bine dispusă; strângea din pumni. După îndelungi respirații metodice, făcură iarăși dragoste. De mai multe ori și iarăși de mai multe ori. La căderea nopții, Hector se îmbrăcă din nou; voia să umble sub cerul liber. Brigitte îl sărută la ușă. De-abia ajuns afară, se gândi la umerii acestei femei pe care o puteai iubi la nebunie, la această ceafă a ei de după-amiază. Atunci începu să se împleticească; sentimentul face praf picioarele. Își îngădui câteva ocoluri înainte să ajungă acasă, se dezmorțea mutându-și gândul de la fericirea lui. Se gândea din nou la trupul lui Brigitte, voia s-o vadă sub o lupă, să-i ridice fusta în ascensoare și să i se strecoare între coapse. Trupul celuilalt, trupul femeii, ca să zicem așa, i se părea lui că devenise dintr-odată pur. Prin trupul celuilalt, progresezi, exact prin trupul celúilalt devii inocent.

Noaptea de rătăcire a lui Hector se sfârși la birou. Fratele lui sosi fix la ora la care sosea în fiecare zi. Fu mirat să-l vadă atât de devreme. Era terminat de atâta așteptare, umblase toată noaptea! Voia să-și

vadă fratele ca să-i anunțe o veste mare. Căsătoria lui, da, avea să se însoare cu Brigitte! Ernest umblă agitat încolo și-ncoace prin birou, era distanța minimă necesară pentru a-și exprima întreaga frenezie. Își scoase carnetul cu adrese pentru a înștiința pe toată lumea; alo, să-ți spun una bună! După două ceasuri, blestemându-se că nu cunoștea mai multă lume, se apucă iar să răsfoiască agenda și anunță iarăși vestea minunată. La Gilbert Associate and Co, se organiză un cocteil pentru a sărbători evenimentul. Se etalară sumedenie de gustări și Hector nici nu tresări în fața țepușelor pentru aperitive. Marcel fu desigur invitat (Laurence nu reuși să vină fiindcă avea un antrenament de prim ordin în vederea unei competiții de prim ordin). La ora șase sosea în chip triumfal șampania, și curseră îmbrățișările. Hector avu parte de minunate strigăte de hip, hip, ura. În sfârșit, fu întrebat cum se numea norocoasa. Și în chiar clipa când pronunță prenumele „Brigitte" își aminti că n-o înștiințase încă pe norocoasă de intențiile lui.

*

Brigitte fusese toată ziua torturată de un straniu paradox: îl întâlnise pe bărbatul vieții ei, de bună seamă, exact în perioada cufundării totale în singurătatea urbană. Șovăi dacă să schimbe subiectul tezei sale de sociologie, apoi, socotind că fericirea e o

chestiune de egoism, preferă să păstreze această descoperire fundamentală: pentru a întâlni dragostea, trebuie să cauți singurătatea.

*

Creierul lui Hector total împotmolit în savoare brigittiană neglijase faptul că una dintre particularitățile căsătoriei este aceea de a reuni două persoane. Nu prea conta la urma urmei, doar era vorba de un lucru evident. Puteai foarte bine să uiți să-ți declari intențiile când ele erau flagrante. Era un fapt, urmau să se căsătorească. Și în chiar seara aceea, când se întâlniră pentru a doua lor noapte, subiectul fu schițat în linii mari. Ne căsătorim? Da, ne căsătorim. Ce candoare pe Hector și pe Brigitte. Ai fi zis că-s eroi elvețieni. Plăcerea sexuală dezvolta toate aspectele hegemoniei sale incipitale. Pulpele lui Brigitte se mirau chiar de suplețea lor olimpică, Hector se descoperea mare iubitor de mursicat lobul urechii. Sub cearșafuri, deveneai anonim. Te antrenai să zici *da* în toate limbile. A doua zi la prânz, Brigitte o să curețe praz, iar cojile o să fie fascinante.

Îndrăgostiții încearcă întotdeauna două senzații care frizează isteria blândă. Pentru început, găsesc că viața are numai calități. Dintr-odată, cotidianul se instalează la putere, și grijile care încurcă existența

oricărui celibatar respectabil se topesc într-o nouă comoditate. Viața le pare frumoasă cu aceeași lipsă de luciditate pe care o vor resimți mai târziu minunându-se de frumusețea bebelușului lor urât. A doua senzație este o mare amețeală. Hector, de pildă, se delecta rostind cu gura plină „soția mea". O folosea în toate ocaziile. Era de-ajuns să-l întrebe cineva pe stradă cât e ceasul ca să răspundă: „Nu-l am la mine, dar dacă ar fi aici soția mea... soția mea are un ceas grozav..." Brigitte începea să semene cu dna Columbo. Să bagi „soția mea" în toate frazele era uluitor de simplu. Se putea chiar face o inovație dând-o către internațional. O trecere pe americănește rămânea incontestabil un summum al plăcerii, nimic nu era mai șic decât un *my wife* bine plasat. Curând, Hector va îndrăzni desigur expresia legendară *you fuck my wife*; fericit cum era, nu va trece multă vreme până se va crede cel puțin un Robert de Niro.

Înainte de toate însă, trebuia să aibă loc întâlnirea cu fratele lui Brigitte. În familie, el jucase întotdeauna rolul de cap al familiei. Era un soi de Naș, mai puțin pupatul mâinii. Nici tatăl lui Brigitte nu lua vreo hotărâre fără să-l consulte mai întâi pe fiul său. Gérard nu avea mulți neuroni, dar niște coapse o splendoare. Participase la celebra cursă ciclistă Paris–Roubaix, dar din nefericire căzuse cu capul de o piatră

care-i fracturase craniul. Adăugată la dopajul din anii precedenți, această căzătură completase transformarea sa în legumă, astfel încât unele guri rele îi ziceau *prazul*. Era ceva nedrept în porecla asta, și nerecunoscătorii uitau prea repede clipa de glorie când Gérard urcase pe podiumul cursei Ouarzazate–Casablanca. E foarte ușor să critici după consumarea faptului. Familia lui Brigitte rămăsese cu gândul la acea victorie. Păcat că nu se înregistrase nici o imagine a isprăvii. Doar o fotografie magistral înrămată pe bufetul părinților atesta performanța. Fotografie în care se vedea Gérard înconjurat de tineri puțintel pirpirii, dar neapărat aprigi, și ridicând o cupă în bătaia vântului și a prafului (gurile rele care-i spuneau „prazul" ziceau că poza fusese făcută într-un studio la Bobigny, calomnie). Și imaginea asta eroică făcea din Gérard liderul incontestabil al familiei. Cu alte cuvinte, ca să aibă o șansă de a o poseda oficial pe femeia vieții sale, Hector trebuia să tocească istoria ciclismului.

Hotărât lucru, norocul nu-l mai părăsea, căci avea privilegiul să aibă printre cunoștințele sale, destul de îndepărtate, mă rog, pe fiul lui Robert Chapotte. În câteva întâlniri, se transformă într-un atotștiutor al schimbătoarelor de viteze, și nu reușea în ruptul capului să înțeleagă cum de Laurent Fignon lăsase să-i scape Turul Franței '89 în fața lui Greg LeMond din pricina câtorva secunde blestemate. Brigitte era

mândră de sportivul ei viitor soț, defel preocupată de întorsătura pe care avea s-o ia întâlnirea la vârf dintre cei doi bărbați ai vieții ei. Hector se îmbrăcă la patru ace (atât de nesigur era pe sine, că se îndoise până și de cifra asta); și cravata lui galbenă pălea. Nu-i mai rămânea decât să-și găsească poziția de primire. E-un lucru bine cunoscut de toți competitorii, totul ține de prima impresie; trebuie să știi să dobândești autoritate chiar înainte de fluierul inițial. În timp ce Brigitte pregătea în bucătărie roșii umplute, felul de mâncare preferat al fratelui ei, Hector se așeză pe canapea, se ridică, se instală lângă fereastră, încercă să fumeze, nu, nu prea dădea impresia de ceva sportiv, puse o mână pe masă ca să facă pe nonșalantul, făcu pe miratul, voi categoric s-o șteargă etc. Nădușit, căuta ținuta ideală, când deodată, fără a ști prea bine cum ajunsese acolo, o idee îi trecu prin minte. O idee genială, cea a *mâinilor la spate*.

Sună la ușă.

Gérard intră și-l descoperi pe pretendentul la rolul onorific de cumnat. Imediată, uimirea se văzu limpede în ochii săi. Hector fusese genial. Era atât de ciudat să fii primit de un bărbat cu mâinile la spate. S-ar fi zis aproape că e un majordom; ideea respectului venea de la sine. Această atitudine era uluitor de mișcătoare, bustul aplecat înainte ca al soldaților de plumb, nu știai cum să reacționezi față de niște

mâini duse la spate. Dar Gérard al nostru nu era genul care să se încurce, poate cel mult în ecoul trecător al unei surprize. Înaintă către Hector, cu pasul apăsat, pasul bărbatului care urcase cândva treptele podiumului cursei Ouarzazate–Casablanca. Din nou, și ca în toate marile momente ale vieții lui, se simțea atmosfera de deșert și de gâtlej uscat; întâlnirea atingea miticul. Brigitte și roșiile umplute rămaseră tăcute. Hector, cu mâinile la spate, făcea totul ca să nu aibă aerul împietrit, încercă un zâmbet care nu fu în cele din urmă decât tresărirea unui os zigomatic când viața ia sfârșit.

Și atunci se petrecu lucrul următor.

Hector nu avea obiceiul să-și țină mâinile la spate. Nu fusese niciodată arestat de poliție și nu făcuse niciodată dragoste cu Stăpâna Temniței. Așa că, prin forța lucrurilor, *mâinile la spate* se folosiră de noua perspectivă și încremeniră pentru a ciuguli câteva clipe din scandaloasa hegemonie a *mâinilor dinaintea picioarelor*. Cu alte cuvinte, timp de circa două secunde, o veșnicie în situația dată, mâna dreaptă a lui Gérard rămase suspendată într-o totală singurătate. Brigitte se îngrijoră: Dar de ce nu-i întinde mâna? Cum putea ea să știe că Hector era victima unei răzbunări a *mâinilor la spate*? Răzbunare pe care el reuși s-o supună cu mari eforturi de concentrare și, în sfârșit, mâna lui dreaptă se deblocă. Numai că țâșni atât de iute de la spate (într-o goană

nebună) că nu izbuti să se oprească la nivelul mâinii lui Gérard, ci se năpusti drept spre nasul lui, pe care-l strivi violent.

Gérard se răsturnă pe spate, cam cum va face turnul din Pisa peste o sută cincizeci și doi de ani, paisprezece zile și douăsprezece minute.

Preț de o clipă, Brigitte crezu că gestul lui era intenționat. Cum putea Hector să explice că nu voința îi determinase gestul? Se poate scuza stângăcia unei mâini care răstoarnă o vază, dar cum să scuzi o mână care izbește o față? Trebuia oare să mărturisească anarhia grosolană a mișcării mâinilor lui? Gérard se ridică brusc, dar fu mult prea șocat ca să reacționeze; în adâncul lui, el respecta gestul lui Hector. Neînțelegând că era vorba de un crud accident, socoti că omul avea boașe și că merita să se căsătorească cu soră-sa cât ai zice pește. Pe Hector îl treceau toate apele. Gérard își pipăi fața. Nasul nu-i era spart. Doar un pic de sânge șovăitor, era însă un sânge nobil; cu Gérard lucrurile se închegau întotdeauna curtenitor.

În timpul cinei, Hector nu se împotrivi versiunii lui Gérard. Acesta rămase convins de intenționalitatea gestului (interpretare care-i va aduce numeroase buclucuri în lunile următoare, căci, sistematic, avea să tragă câte un pumn oricărei persoane nou-în-

tâlnite). Discret, Brigitte îi explică lui Hector că așa era fratele ei, interpreta deseori lucrurile într-un fel ciudat, chiar nelalocul lui. Gérard se întoarse acasă și profită de o lună cât roata carului ca să facă o plimbare de-a lungul cheiurilor. Pumnul pe care-l primise în nas îl făcea romantic. Își reamintea scena și tremura de emoție și de mândrie la gândul că sora lui avea să se mărite cu un tip dur ca Hector. Mișcarea acelei mâini proiecta seara în sfera ultraselectă a lucrurilor de neuitat. Minunata întâlnire își făcuse loc în istoria lui personală pentru a se așeza chiar alături de amintirea de neșters a podiumului Ouarzazate–Casablanca.

În noaptea aceea, Hector încercă poziția misionarului.

VII

Prin Gérard, părinții lui Brigitte fură câștigați trup și suflet cauzei lui Hector. De cealaltă parte, lucrurile aveau să fie o pură formalitate, cu condiția ca lui Brigitte să-i placă supa familială. Hector visa să citească în ochii părinților lui ceea ce el numea *o considerație sentimentală*. El voia să fie socotit ca un viitor tată de familie, genul de om capabil să organizeze vacanțe de vară corecte, ținând seama de

timpul liber al fiecăruia. Hector fremăta, era prima dată când venea cu o fată. Nădăjduia de la această mare noutate un licăr în ochii părinților săi, o ieșire de pe făgașul rutinei afecțiunii lor posomorâte. Dacă visul lui era ca taică-său să-l privească ca pe-un adevărat bărbat, dorința lui era mai ales ca taică-său să-l privească pur și simplu. Telefonase în ajunul vizitei lui obișnuite. Mama lui se temu că-și anulează vizita, nu telefona niciodată, întâlnirea săptămânală era tot atât de imuabilă ca succesiunea zilelor. „Mămico, mâine vin cu cineva… o să fiu cu prietena mea…“ Fraza fu învăluită de ecouri provocate de o mirare interstelară. Ai fi zis că mii de bărbați și mii de femei se instalaseră dintr-odată în salonul părinților. Urechile lui Bernard țiuiră: „Îți dai seama, vine cu cineva…“ Brigitte, în închipuirea lui Mireille, era un soi de contesă încoronată într-una din țările alea stranii din pricina prea marii călduri; era în același timp totul și nimic. Foarte curând, în bucătărie fu mare neliniște; ce supă urmează? Rutina ieșea de pe făgașul ei; mai rău chiar, rutina devenise un avion și-o luase razna printre nori: Mireille era lac de apă. Tatăl, mai cu seamă, nu trebuia să tândălească prin bucătărie, deranja, ba, pe măsură ce enervarea creștea, deranja dintotdeauna, n-ar fi trebuit să-l ia niciodată de bărbat, nu era bun de nimic! Dar tatăl lui Hector, departe de a se supăra, era un bărbat blând,

căută s-o liniștească, „supa ta o să fie divină, nu te frământa“, și înlăcrimată toată, ea trăgea nădejde: „Chiar crezi c-o să-i placă supa mea?“

A doua zi seara

Brigitte înșiră câteva zâmbete. Și prin aceste zâmbete, se știa deja că ei îi va plăcea supa. Restul era literatură de buzunar. Trecură în goană peste câteva false subiecte de discuție, totul în ritmul orologiului stalinist. Trebuiau să se așeze și să leorpăie supa. Totul fu superb, divin, magic, extatic, Brigitte mai ceru o porție; stăpânindu-și câteva lacrimi, Mireille se întrebă cine era domnișoara asta desăvârșită. După masă, adică la douăsprezece minute după sosirea lor, conversația se scindă în două: femeile de o parte, bărbații de alta. Era ca în vremurile bune de altădată, tic-tac. Hector deschise o neînsemnată discuție despre un neînsemnat subiect: viața. Tatăl lui îl întreba despre proiectele lui în general, și cu fata asta în particular. Îl apucă plânsul, scuzați-l, dar era într-adevăr prima dată când avea o discuție de anvergura aceasta cu procreatorul său. Brigitte, de partea ei, nota rețetele de supă, așa încât Mireille era pe punctul de a se sinucide de bucurie.

Hector nu-și văzuse niciodată părinții purtându-se astfel. Dincolo de considerația sentimentală, percepuse acel palpit al irisului; palpit visat în toate

momentele de demult ale copilăriei sale. I se părea că avea în sfârșit un soi de familie normală. Părinți fericiți și copii fericiți. Duminici cu prânzul în fața televizorului. Și căsătorii, în prostie. Ernest își avea deja soția, o înșela cu siguranță cu o brunetă din departamentul litigii sociale, dar pe fotografiile de familie asta nu se vedea. Se edifica o splendidă aparență. Dacă într-o zi ajungeam celebru, paparazzi s-ar fi plictisit copios de atâta fericire. Aveam un excelent prieten, aveam un cumnat care prețuia pumnii în nas. Nu ne mai lipsea decât data, iar data asta urma să fie 14 iunie. O dată de căsătorie pentru a încununa acest festival trandafiriu. Noroc că toate fericirile derapează, e de-ajuns să aștepți. În toiul nopții, Brigitte și Hector se îndreptară într-acolo. Era acea destinație către care fericirea pleacă fără cuvinte.

Acel 14 iunie semăna ca două picături de apă cu un 12 iunie. Doisprezece iunie are întotdeauna o înfățișare mândră, o atmosferă de brizbizuri. Ernest și Gérard făceau frumușel cunoștință; cumnații trebuie să se ajute între ei. Marcel era și el un frate, nu mănânci midii cu cineva fără să-i intri după aia în familie; se ținea de burtă, ca după o indigestie la fericire. Își amintea cum îl adunase de jos pe micul Hector cu linguriță, și uite-l acum, frumos de pică, și aproape însurat. Era un pic și meritul lui în treaba asta, dar nimeni nu venea să-l felicite. Cât despre

noi, știam asta, Marcel. De partea ei, Laurence făcea nenumărate cunoștințe și dădea semne că știa bine locul, căci îi plăcea la nebunie să le arate cunoștințelor ei locuri necunoscute (locuri în dosul arborilor din grădină, în umbra iubirii dintre soți). Toți invitații se strânseseră către grădină, unde, la soare, urmau să bea pentru sănătatea veșnică a acestei iubiri. Înăcriții nu putură fi împiedicați să închine și ei. Cocteilul avea loc înainte de ceremonie, Hector și Brigitte voiau să fugă îndată ce vor fi rostit „da". Hotărâseră să plece în Statele Unite pentru voiajul de nuntă. Primarul sosi în fine cu eșarfa tricoloră pentru cazul în care, amețiți de fericire, am fi uitat care e poziția noastră geografică. Brigitte era albă, căci o învăluiau vălurile. Hector rămânea concentrat. Îl obseda un lucru: verighetele. Era ultima clipă în care trebuia să fie perfect. Aștepta acest moment ca să se simtă în fine ușurat, frica de a tremura îl făcea să tremure. Îi era tare frică să nu fie la înălțimea degetului viitoarei lui soții.

PARTEA A DOUA

Un soi de viață conjugală

I

Știind absolut totul despre Statele Unite, cei doi iubiți petrecură multă vreme în camere de hotel. Se înțeleseră de minune cu personalul de serviciu. În avion, fiecare pasager putea vedea filmul pe care-l voia grație unui ecran personal. Întorși în Franța, se instalară într-un mare apartament de două camere. Cu ajutorul dat când de Marcel, când de Gérard, mutarea se făcu în trei zile. Cel mai mult dură căutarea mobilierului la care visau. Până la momentul glorios al întâlnirii lor, cele două ființe omenești trăiseră în praf și anomalie sentimentală. Acum, voiau s-o dea pe modern ca să se îndrepte definitiv spre viitor. Pulsiunile moderne dezvăluiau adesea trecuturi frustrante. Se cheltui așadar pentru un aspirator teleghidat vocal, un prăjitor de pâine care să nu ardă pâinea, o mochetă și niște perdele în culori schimbătoare etc. Cumpărară și un peștișor roșu botezat Portocală Mecanică (Portocală fiindu-i prenumele); și foarte curând, acest pește deveni membru cu drepturi depline al cuplului.

Brigitte își obținuse diploma și se pregătea să devină profesor de sociologie. Bineînțeles, avea să poarte taioare; numeroși studenți aveau deci să se gândească la ea, seara, în lumina vagă a recapitulărilor lor. Desigur, Hector avea să suporte destul de greu ideea asta, gelozia venea odată cu fericirea. Luând-o de soție, voia să facă din ea prințesa unui regat al cărui singur supus era el. Așa că propuse cu totul altceva: să înființeze propria lor societate! Ideea era strălucită, Hector devenea o ființă inteligentă cu minunate aptitudini de a gândi proiecte de viață. Brigitte dorea și ea să lucreze cu el, să nu-l părăsească nici o clipă, să-l iubească precum o înfometată. Dar cum să facă? Cum să facem? îl întreba ea. Aici Hector se lăsă rugat ca să dea la iveală ideea genială ce-i trecuse prin minte. Stând în picioare pe pat, cu brațul ridicat, el strigă brusc:

— Pentru mitomani!

— Ce pentru mitomani?

— O agenție de voiaj pentru mitomani!

Asta era ideea. Și, foarte curând, ideea deveni un mare succes. Hector părăsi, în dauna tuturor, Gilbert Associate and Co. Ernest tremură de emoție văzându-și fratele mai mic cum își ia zborul cu propriile lui aripi. Se gândi că într-o zi avea să vină și rândul fiicei sale Lucie și că într-o zi mai îndepărtată, avea să moară de un cancer care-i va măcina oasele. Suntem sortiți înfloririi și apoi putrezirii, iar între cele două el își petrecea viața bătând la toate ușile deschise.

Duminica la prânz, le plăcea nespus să invite familia. Nu pentru asta fusese creat prânzul de duminică? Brigitte era o bucătăreasă nepricepută, capabilă să strice o mâncare gata făcută. În schimb, se pricepea destul de bine să aşeze mesele. Mai cu seamă masa pe care cuplul o folosea uneori ca să se împerecheze pe ceva tare. Curăța de măruntaie trei curci cu atâta neîndemânare că Hector putea fi mândru că o luase de soție. Și cu curca făcură o chestie bunicică. Toată lumea se înțelese de minune, poză de familie, nu alta. Se vorbi de mustăți, iar Gérard îi explică lui Bernard că nu poți urca muntele Ventoux cu o mustață, părul te frânează. Părinții lui Brigitte făcură un semn din cap, se umflau în pene când Gérard vorbea de ciclism. Când Lucie se duse să-și stoarcă niște coșuri în baia cu lumină indirectă, cei patru părinți ai cuplului care făcuse invitația întrebară pe când progenitura. Ernest găsea că se educă prea mult copiii, de parcă ar fi în vacanță în Elveția: „E adevărat, ai zice că suferă toți de astm! În asemenea condiții, ce să ne mai mirăm de moliciunea și imaturitatea acestei generații?“ După această teorie ernestiană (care, în treacăt, se sfărâmă într-un soi de consternare plină de politețe), Hector mărturisi că a face un copil nu intra în proiectele lor imediate. Și pe urmă, nu puteau să-l trădeze pe Portocală Mecanică, peștișorul care începea să se simtă bine în noul borcan unde vedea viața în roz.

Planul imediat era mai curând să mărească AVM (agenția de voiaj pentru mitomani). Doar două săptămâni fuseseră de ajuns pentru a umple ochi clasele. Dacă, la început, AVM propunea mai ales Statele Unite și America de Sud, nu mai exista practic nici un colțișor pe glob care să nu-și aibă cursul lui. În numai șase ore de curs, puteai să faci să creadă pe oricine că ai petrecut șase luni în Tadjikistan, în Irak sau, pentru cei mai îndrăzneți, la Toulon. Profesorii de la AVM predau, după propriile lor spuse, anecdotele care lichidează orice opoziție verbală, care dovedesc fără umbră de îndoială că ai făcut călătoria. Existau chiar argumente universal valabile: pentru a vorbi despre o țară, spune că *nimic nu mai e ca înainte*, lumea va fi întotdeauna de acord fără să știe prea bine despre ce vorbești. În fine, pentru cei mai avuți, societatea putea oferi dovezi, amintiri personalizate care puteau depăși categoric ștacheta nu tocmai respectabilă a fotomontajului. Sau, pentru unele regiuni cunoscute ca periculoase, se puteau face mici răni. Exista de pildă o secțiune: „Vietnam 1969, cu opțiune rană de război."

*

La intrarea în agenție se afla înrămat un articol de ziar care expunea următorul sondaj realizat pe un eșantion reprezentativ de o mie de bărbați:

a) Ați vrea să vă culcați cu cea mai frumoasă femeie din lume fără s-o știe nimeni?

b) Ați vrea ca toată lumea să creadă că v-ați culcat cu respectiva femeie fără ca actul să se fi petrecut în realitate?

Rezultatul confirmă cu prisosință că, în societatea noastră, totul este legat numai de *considerația celorlalți*. Într-adevăr, 82% dintre bărbații întrebați au optat pentru al doilea răspuns.

*

Lui Hector îi plăcea să stea cuminte pe un scaun și să citească o revistă de decorațiuni. Fantastic prețul mobilelor englezești. Se simțea bine la el acasă, cu nevasta. Câteodată, plictiseala îi lua prin surprindere, în anumite marți sau sâmbete fără surprize pe care nu știau cum să le omoare. Și tot în aceste momente înțeleseră valoarea de umplutură a sexului: își umpleau golul existenței cu intromisiuni, îl astupau cu senzualitate. Hector își lăsa revista și, sărutând-o pe Brigitte pe gură, i se făcea câteodată rău de fericire. Era o fericire care năvălea de peste tot, ca o armată napoleoniană în Prusia. Metaforele nu lipsesc niciodată în clipa sărutului. Grație succesului societății lor, Hector și Brigitte se mutară într-un apartament de cinci camere, compus dintr-un salon mare și patru camere. În fiecare seară, perechea fierbinte se culca în alt pat ca să facă dragoste. Ei chiar credeau că obișnuința e o chestiune de loc, și nu de trup, iluzii.

II

Cu neputință de știut exact în ce moment s-a petrecut totul. E vorba cu siguranță de ecoul vag al unui sentiment cu punct de plecare nesigur. De altfel, nu se poate spune că Hector s-ar fi alarmat în primele zile.

Vara asta era mai mult decât o promisiune, se știa sigur că razele soarelui aveau să mângâie trupurile îndrăgostiților; într-o vreme când toată lumea vorbea despre dispariția anotimpurilor, subiect favorit al tuturor celor care au *într-adevăr* ceva să-și spună, vara asta n-avea să trădeze pe nimeni. Brigitte îmbrăcase o ținută cât se poate de obișnuită, „ca să-mi fac menajul“, cum spunea ea. Hector voia să ajute (căsătoria lor avea exact un an), dar Brigitte râdea zicând că ajutorul lui ar fi o pierdere de timp pentru ea, ah, bărbații ăștia! Hector începu să cânte câteva cuvinte ale unui cântec vechi, lui Brigitte îi plăcea la nebunie vocea lui. Se simțea fericită și liniștită, fericită chiar cu dereticatul de sâmbătă după-amiază. În vara asta hotărâseră să nu plece, ca să profite de Parisul fără parizieni. Aveau să se plimbe de-a lungul Senei, seara, cu stelele căzătoare și îndrăgostiții agățați de fericirea lor. Brigitte avea să fie o prințesă. Pentru moment însă, trebuia dereticat. Razele soarelui trădau lipsa de curățenie a geamurilor.

Lipsa de curățenie a geamurilor este începutul dramei noastre.

Geamul e deschis. În depărtare, se aude desigur zgomotul femeilor grăbite și al bărbaților grăbiți să le prindă din urmă. Hector, după obiceiul său, stă așezat și citește o revistă de decorațiuni, se gândește la mobilierul din salon așa cum s-ar putea gândi la începerea anului școlar de către copiii lui dacă ar fi avut timp să procreeze. Brigitte îi dă zor cu menajul ei, Hector ridică fruntea, lasă revista. Brigitte e suită pe o scăriță de lemn, cele două picioare nu-i sunt așezate pe aceeași treaptă, astfel încât mușchii pulpelor ei suportă două greutăți diferite; cu alte cuvinte, prima pulpă de pe treapta mai ridicată este de o rotunjime fără cusur, în timp ce a doua rămâne marcată de încordarea efortului. Una e naivă, cealaltă știe. După privelișteа celor două pulpe, Hector își saltă capul pentru a îmbrățișa cu privirea șoldurile nevestei sale. Se percepe o mișcare ușoară, niște unde regulate ca bătaia lină a valurilor pe timp de seară, și e de ajuns să mai ridici puțin capul ca să pricepi cauza acelei mișcări. Brigitte curăță geamurile. Încetinim. Brigitte curăță partea de sus a geamurilor. Face treabă bună și soarele profită deja de primele breșe datorate curățeniei. Cu gingășie, cu încheietura mâinii sigură, Brigitte curăță și vânează cele mai mici urme de pe geamuri; să nu se mai

observe nimic, trebuie să fie transparente. Brigitte își reașază câteva șuvițe de păr în coada ei de cal. Hector n-a văzut niciodată ceva atât de erotic. Desigur, experiența lui în materie de erotism se aseamănă cu carisma unei crăpături. Salonul se încălzește în bătaia soarelui. Simțind o privire blocată asupra ei, Brigitte se întoarce să verifice: efectiv, Hector-ul ei de bărbat are ochii pironiți asupra ei. Nu-și poate da seama cât de uscat este gâtlejul lui. Și iată, geamul e curat. Hector și-a găsit fericirea, nimic mai simplu. Trebuie mai cu seamă să nu vedem aici o manifestare de mascul, Hector este individul cel mai puțin mascul cu putință, știți prea bine. E drept că fericirea nu dă niciodată de știre. În unele povestiri, ea se manifestă în clipa când cavalerul o salvează pe prințesă; aici, ea apare brusc în clipa când eroul privește cum eroina spală geamurile.

Sunt fericit, se gândi Hector.

Și gândul acesta nu părea că vrea să-l părăsească.

După curățenie, Brigitte plecă să se întâlnească cu o prietenă pentru a profita de soldurile din iulie; avea desigur să se întoarcă acasă cu două rochii, o vestă mov și patru chiloți. Hector avea întâlnire cu nimicul, așa că rămase pe scaun în fața geamului curat. Apoi, deodată, se ridică și se miră de clipa de absență pe care o trăise. Trecuse o jumătate de oră de la plecarea soției lui. El vegetase, cu gâtlejul

uscat, într-o lume moartă. Nici un gând nu-i trecuse prin creier.

În toiul nopții următoare, Hector se gândi din nou la marea clipă când nevasta lui spălase geamurile. Clipă de fericire pură, o clipă din viața soției mele, se gândi el, o clipă adorată. Nemișcat, el adresă nopții un zâmbet, care lăsa mult în urmă prin uimitoarea lui înflorire toate zâmbetele din trecutul său. Toți cei care trăiesc o fericire intensă încearcă teama de a nu mai ajunge să trăiască o clipă asemănătoare. Stranietatea momentului ales îl tulbura în aceeași măsură. Câteodată iubeai în chip extravagant în tihna cotidianului, simplu ca bună ziua poate. Nu trebuia să încerci să înțelegi, prea des se prăpădesc fericirile când le analizezi. Atunci Hector mângâie ușurel fesele lui Brigitte, chiloții erau noi. Ea se întoarse, neobosită feminitate, și-și abandonă visele pentru bărbatul din patul ei. Hector lunecă de-a lungul corpului ei și-i desfăcu coapsele; ea își pierdu degetele în părul lui. Echilibrul veni repede, cele două trupuri erau față-n față, albe și disponibile. Ea îi strângea puternic spatele, el o apuca de ceafă. La marginea senzualității somnola violența. Nu exista nimic altceva decât actul. Suspinele duceau cu gândul la înghițituri de apă în pustiu. Nu se putea ști cui îi plăcea mai mult, omniscienta se oprea în fața orgasmelor posibile. Se știa numai că

Hector, în clipa când termina, deși capul lui fusese o cochilie goală, în clipa juisării, era încă bântuit de imaginea lui Brigitte care spăla geamurile.

Zilele următoare trecură fără incidente. Hector se gândi iar la ceea ce simțise, fără a fi încă în stare să priceapă legătura cu trecutul său. Crezându-se complet vindecat de colecționită, își bătea joc câteodată de felul nebunesc în care-și trăise viața mereu în marginea esențialului. De când o întâlnise pe Brigitte, ideea unei recidive i se părea total improbabilă. Senzualitatea evidentă, savoarea brigittiană, toate aceste senzații noi aveau un punct comun: unicitatea. Nu exista nici o altă Brigitte ca a lui, și căzând în adorație în fața unui *obiect unic*, obiectul iubirii lui, se lipsea de nevoia lui de acumulare. Se pot colecționa femei, dar nu poți colecționa femeia pe care o iubești. Pasiunea lui pentru Brigitte nu se putea reduplica.

Și cu cât o iubea mai mult, cu atât era ea mai unică.

Fiecare din gesturile ei, unic.

Fiecare din zâmbetele ei, tot atât de unic ca un bărbat.

Dar certitudinile astea nu împiedicau defel posibila fascinație pentru unul singur din gesturile acelea. Nu asta se punea oare la cale în creierul lui Hector? Cam prea sigur pe sine, el își uita trecutul și îndâr-

jirea cu care colecționita revenise mereu, silindu-l s-o ia de la capăt. Gândul obstinat cu spălatul geamului mirosea a recidivă perfidă. Hector trebuia să fie foarte atent, îl pândea o tiranie, și, în deplin acord cu legendara-i necuviință, tirania nu bătea niciodată înainte de a intra.

III

Lucrul de care se temeau câțiva dintre noi se întâmplă. Clarisse nu-și mai tăia unghiile de aproape două luni când acceptă un act sexual, una peste alta cam sălbatic, cu Ernest. Plăcerea lui fu destul de mare și se alese cu mai multe zgârieturi pe spate, urme indiscutabile ale unei amante tigroaice. Frate mai mare al lui Hector și mare nătăfleț mai ales, Ernest avea să nu se mai dezbrace vreo douăsprezece zile, amăgind-o pe Justine că îl luase deodată cu frig pe șira spinării. Frica de a fi descoperit nu-l făcea să regrete toate clipele în care sărutase umerii tigroaicei Clarisse în întunecimea unui păr bogat. Dacă amorul fizic e fără ieșire, Justine o luă pe un drum înfundat, când, în plină noapte, ridică tricoul soțului ei care, trebuie spus, dormea de doisprezece ani cu bustul gol. Era ceva suspect în treaba asta, și femeile sunt totdeauna la post când e vorba de

ceva suspect. El trebui să-și facă valiza fără măcar să-și încheie noaptea, și cu atât mai puțin visul erotic care părea promițător (o chinezoaică). Înainte de revărsatul zorilor, îl sună așadar pe frate-său ca să-i spună că se culca cu o brunetă de la birou, Clarisse e prenumele ei, și că nevasta, ale naibii gheare, tocmai îl dăduse afară, aș putea oare să dorm la tine, în sfârșit să doarmă se cam îndoia el că va izbuti, însă chiar să doarmă la hotel nu-l ispitea, după ce i se întâmplase. Hector găsi energia necesară pentru a exprima în același timp compătimire, dragoste frățească, precum și a-i oferi un pat-divan pe cât de moale, pe atât de modern. Ernest se simți bine în noul pat (iar dacă se întorcea și chinezoaica...), înainte de a-și recăpăta demna stăpânire de sine în nefericire.

Ernest fusese întotdeauna solid. Adept al frazelor mari despre viață, iată că acum se transforma în zdreanță de duminică. Și era cea mai nesuferită dintre duminici, cea pe care ne-o scurtau cu un ceas. Recupera acum toți anii în care nu se văitase. Sărmanul om se afunda în tunel... Și fiica lui! Micuța Lucie, Doamne, n-avea s-o mai vadă niciodată! Nici măcar nu va fi de față când ea se va întoarce în zori cu ochii roșii ai adolescentelor molatice și depravate. Iată, totul se sfârșise. Trebuie să te uiți întotdeauna la unghiile femeilor cu care te culci. Ce

nătărău! Nu-i mai rămânea altceva decât munca, avea să se cufunde chiar din ziua următoare până la gât în dosare. Cât privește divorțul, era cunoscută zicala: cizmarii au de obicei cele mai proaste încălțări etc. În cazul de față, era același lucru; avocații își pledau groaznic de rău propriile cauze. De aia se și căsătoreau adesea între ei, ca să anuleze efectul. Ernest avea să-i ceară lui Berthier să se ocupe de el. Era cumsecade acest Berthier. Mai mult, celibatar înrăit (Berthier ajunsese la acel grad de celibat în care uiți de existența femeilor), ar face tot posibilul pentru a grăbi lucrurile. Niște bărbați care aveau să se plictisească de moarte toată viața trebuiau să se ajute între ei. Ce mai încolo și-ncoace, Berthier ăsta ar fi perfect. Merita chiar să fie menționat mai din timp în această povestire.

*

Hector fu foarte tulburat de situația proastă în care se afla fratele lui și încă mai mult de o ciudățenie: Ernest, până acum campion cvasiolimpic al fericirii, se prăbușea exact când el însuși vedea în fine viața în roz. Părinții lui nu voiseră să aibă doi fii în același timp; cu alte cuvinte, ei nu puteau să fie așezați amândoi, simultan, în aceeași categorie. S-ar fi zis că roata se întorsese și că Ernest avea să trăiască la rândul său, spre marea bucurie a lui Hector, o viață de depresiv. Viața lor de frați era schizofrenică.

*

Ipoteza asta a roții care se învârtește între frați părea absurdă, căci Hector nu era chiar în formă maximă. Perioadele ingrate pândesc întotdeauna în dosul fericirilor. Putea să pară ridicol, mai ales într-un atare context (o Brigitte atât de frumoasă, o societate în plină expansiune, un copil în astrele de mai târziu), însă Hector avea efectiv un aer febril. Încă de dimineață, se învârtea în cerc și se simțea incapabil să scape din acest cerc. Brigitte, într-o rochie subțire, pe care o merită orice vară, tocmai plecase de acasă. Hector semăna a mai nimic. Nici măcar nu arbora barba bărbatului obosit; perii lui, atât de puțin cuceritori, semănau cu niște salariați lunea dimineață. În orice caz, un prostănac s-ar fi plictisit cu siguranță în compania lui.

Puțin mai târziu, îl găsim așezat în fotoliul său. Gânduri cumplite îi trec prin minte. În fața geamului spălat sâmbăta trecută, sau era o sâmbătă mai îndepărtată (amintirea îi revenea adesea, așa că nu mai știa exact când se petrecuse momentul acela în care fusese mai fericit ca niciodată), el stătea tăcut. Odată ce captase evanescența, odată ce înhățase senzualitatea, putea muri pe loc de vreme ce Thomas Mann scrisese: „Cel care a contemplat Frumusețea este deja hărăzit morții". Brigitte spălând geamurile era un pic propria lui *Moarte la Veneția*. Dar Hector

nu știa cine e Thomas Mann, așa că putea să supraviețuiască. Incultura salvează multe vieți. Ah, după-amiaza acelei sâmbete! Clipă legendară în care timpul, din respect pentru o atare frumusețe, ar fi trebuit să se oprească! Hector, în fața geamului, mereu și iarăși în fața geamului, vărsa lacrimi de iubire. Puteai oare iubi într-atât o femeie? O femeie în toată puterea fragilității sale. Asta era clipa pe care o privea în amintire. Clipa spălatului, pe care nu el o alesese, așa cum nu alegi clipa în care te-ndrăgostești fulgerător. Dacă toate perechile se întorc neostenit la locul întâlnirii lor, Hector era cât se poate de îndreptățit să retrăiască momentul acela când Brigitte spălase geamurile. Acest moment avea să fie pelerinajul dragostei sale.

Își petrecu deci ziua murdărind geamul.

Să murdărești un geam curat încercând să dai impresia că s-a murdărit în chip firesc nu e un exercițiu chiar atât de simplu. Iar Hector, înainte de a dobândi o adevărată perfecțiune în iluzia firescului, încercase în zadar mai multe formule. Prin tatonări succesive, izbutise să atingă perfecțiunea pentru ceea ce trebuia socotit de bună seamă o artă nouă. Compoziția lui victorioasă era următoarea: câteva urme de degete dispuse în mod științific, o muscă prinsă din zbor apoi strivită pe loc (viteza acestei execuții este primordială, fiindcă o muscă aflată în

agonie murdărește, cu ultimele tresăriri, mai mult decât o muscă moartă de-a binelea), puțin praf de pe stradă și, pentru a încununa totul, un subțirel și indispensabil firișor de bale...

Hector vorbea la telefon cu fratele lui – am găsit un studio de împrumut în doi timpi și trei mișcări, adică mișcător de repede, zise Hector ca să facă un joc de cuvinte, și Ernest râse ca să se creadă că a priceput – când Brigitte se întoarse de la lucru. De-abia închisese telefonul că se apucă să explice absența lui de la lucru printr-o durere de cap. Brigitte schiță un zâmbet:

— Ești și tu patron ca și mine, nu e cazul să te scuzi față de mine!

Nu era timp de pierdut. Brigitte trebuia să descopere murdăria geamului. Dintr-odată, el se găsi în fața uneia din cele mai mari provocări ale umanității: încercarea de a face pe cineva să descopere ceea ce nu are intenția să vadă. Foarte grăbit, Hector se gândi să spună, în felul cel mai banal cu putință: „Ia te uită, geamurile sunt murdare." Dar se răzgândi; era cu neputință. În atare situație, ea l-ar fi întrebat de ce nu-și găsise el, care stătuse acasă toată ziua, un moment ca să șteargă geamul cu soluție de curățat... Această idee simplă, care putea degenera într-o ceartă de familie, trebuia deci înlăturată. Trebuia s-o atragă în salon și s-o facă să

prindă singură mișcarea. Pe urmă, era aproape sigur că avea să curețe de îndată: n-ar lăsa ea niciodată să rămână nespălat un asemenea geam. Dar dură la nesfârșit, ai fi zis că e ziua cea mai lungă. Brigitte avea miliarde de lucruri de făcut în bucătărie sau prin camere, și când, în sfârșit, miracol al serii, reuși s-o atragă în capcana salonului, ea nu privi nici o singură dată în direcția geamului. Îi venea să creadă că o făcea dinadins, scroafa. Hector țopăia în fața geamului, apoi își pleca deodată capul. Ea râdea de tâmpeniile lui, caraghiosul meu de bărbat. El regreta că nu forțase nota, că nu scuipase pur și simplu un soi de muci care să sară în ochi. Ar mai fi poate timp, ar fi de ajuns ca ea să întoarcă spatele și el s-ar repezi să murdărească și mai mult! Total depășit de situație, total istovit de dorință, se simțea incapabil să mai aștepte. Se hotărî așadar pentru soluția cea mai slabă, și o apucă pe Brigitte de talie. În fața ferestrei transparente, îi propuse să contemple unul din peisajele cele mai romantice cu putință.

— Draga mea, dacă ridici ochii, ai să vezi un lucru destul de ciudat...

— Zău, ce anume?

— Ei bine, închipuie-ți că se vede imobilul de peste drum...

— Da, și ce dacă?

— Și, și, e grozav... Și uite, se poate vedea ce se petrece în apartamente.

— Așa e... Asta se cheamă vizavi. Ia spune, durerea ta de cap, nu ți-a prea trecut... (*După un timp.*) Dar ce scârbos e geamul ăsta!

(Plăcere a vânătorului când își înhață prada, extaz al războinicului în fața cuceririi, viața e dulce ca anumite presimțiri ale pielii tale.) Deloc surprinzător, el se miră cu un glas ce se voia oarecare:

— Nu mai spune, ți se pare murdar? Eu nu-mi dădusem seama...

— Cât de murdar să fie ca să observi și tu... eu n-am văzut niciodată un geam mai scârbos!

Brigitte se apucă de treabă cu ușurința gingașă a femeilor care nu sunt niciodată luate pe neașteptate. Hector, neputându-și stăvili o ușoară erecție, se dădu înapoi cu trei metri ca să se tolănească în fotoliul său. Semăna cu un cub de gheață care alunecă în fundul unui pahar cu alcool, exact înainte de a pluti. Brigitte, neavând ochi la ceafă, nu observă nimic. Ea nu-și văzu bărbatul, și cu atât mai puțin dâra de bale care-i scăpa din gură, bale ce începeau să se răspândească pe o cravată totuși nevinovată.

Atunci...

Atunci sună telefonul.

Hector nu se lăsă tulburat, nimic altceva nu mai exista pentru el. Brigitte, după trei țârâituri, se întoarse și-l întrebă dacă avea de gând să răspundă înainte ca omul de la capătul firului să dea ortul popii (Brigitte era deci o femeie hazlie). Ea nu observă

balele care aveau totuși o ascendență certă, eram încă în plină dragoste oarbă. Da, mă duc eu, se grăbi el să zică. Trebuia mai cu seamă să n-o contrarieze, era ca și cum ar fi fost însărcinată. Cel care telefona în clipa cea mai nepotrivită merita să i se smulgă mâinile, și corzile vocale, și părul din cap. Hector umbla de-a-ndăratelea, cu ochii țintă la spectacol. Ridică receptorul, îl lăsă să se perpelească timp de câteva clipe în aer, și-l închise umilind astfel însăși temelia principiului său.

— E greșeală! strigă el automat.

Se întoarse să se așeze. Dintr-odată, fără a ști prea bine de unde venea, emoția îl înghiți cu totul. Chipul îi fu brăzdat de suspine, așa cum cad din cer oamenii lui Magritte. Hector nu regreta absolut nimic. Splendoarea acelei clipe tocmai se repetase. Fără surpriza primei dăți, și totuși era mai mult în magia acestei a doua dăți, o doză incredibilă de neliniște, o teamă de decepție și, ca apoteoză, pentru a ascunde adrenalina, se ivi prăpădul ușurării. Geamul curat, cortina roșie. Brigitte coborî de pe scăriță, dar nu putu să facă nici o mișcare, fiindcă Hector se azvârlise la picioarele ei și suspina mulțumiri. Era vorba de bună seamă de o manifestare a umorului de temut al bărbatului ei, și-atunci, și ea, se apucă să surâdă. Se apucă să surâdă ca o femeie care găsește că bărbatul ei iubit e idiot.

IV

Laurence ridică platoul pentru a respira, fremătând din nări, mirosul ruladelor de vițel. Se simțea bine în bucătăria ei confort unu, și profita de această sâmbătă seara pentru a se relaxa; curând, avea să ajungă în finala unei competiții primordiale pentru cariera ei internațională. Antrenorul îi lăsase vreo zece zile de vacanță, dar ea nu se putuse abține să bată mingea și să-și perfecționeze lovitura legendară din încheietura mâinii; în sfârșit, se cunoaște. Marcel avusese ideea excelentă să-i invite pe Hector și Brigitte la masă. Era încântată să-l revadă pe prietenul soțului ei. Nu prea știa de ce, dar de aproape doi ani, el evita vădit să-și încrucișeze drumurile cu ale ei. În fine, își cam închipuia despre ce-i vorba. Lui Hector îi era groază de ea de când cu tâmpita poveste a pipăitului la testicule. Deși, din punctul ei de vedere, fusese vorba doar de o dovadă de afecțiune. Îl chemă așadar în bucătărie și pentru a pune lucrurile la punct.

Sub raport social el nu putea să refuze.

Pătrunse deci în sala de pregătire a ruladelor, cu o față albă și cu sânge rece. Sau dimpotrivă.

— Pot să te ajut cu ceva? întrebă el.

— Da, aș vrea să discutăm amândoi, o secundă... de fapt, uite... nu pricep de ce fugi de mine de atâta vreme... Când ai plecat în Statele Unite, am crezut că e din cauza mea...

Spunând asta, Laurence înaintă încet dar sigur către Hector, voia să facă pace cu el, să se scuze pentru agresiunea ei sexuală, și totuși, văzându-l pe cel mai bun prieten al lui Marcel al ei, simți mâncărimea unui impuls josnic, un impuls de nestăpânit ca pe vremea tragediilor lui Racine. Se aruncă atunci asupra lui, Fedră a ruladelor, și tocmai când voia să apuce iarăși testiculele lui Hector, mâna i se lovi de o suprafață tare. În vederea acestei seri, și dintr-o teamă de fapt îndreptățită, Hector își pusese la adăpost zona dintre picioare cu o apărătoare de fotbalist. Laurence scoase un țipăt și într-o clipă toată lumea se înființă în bucătărie. Se repeziră la urgență, și diagnosticul fu fără apel: Laurence își scrântise degetul mic. A doua zi, evenimentul fu relatat pe larg în ziarele sportive: *Laurence Leroy declară că se retrage din competiție*. Pe cei doi admiratori pe care-i avea la Évry îi apucă plânsul.

Hector se simțea vinovat. Orice sportiv profesionist ar trebui să aibă dreptul să pipăie testiculele oricui îi place, și mai ales fără supărare. Probabil că Gérard, înainte de Ouarzazate–Casablanca, o făcuse pe săturate. Se simțea extrem de vinovat, și era o impresie prea greu de îndurat (să amintim că trebuia deja să-și rumege atracția anormală pentru spălatul brigittian al geamurilor). Moralul francezilor avea să scadă din cauza lui. Împreună cu călăria și scrima,

ping-pongul este una din cele mai mari mândrii ale noastre. Suntem un popor fizic! Și iată că nu mai eram nimic altceva decât o grămadă de degete mici scrântite.

Ceea ce am povestit adineauri nu este pe de-a-ntregul exact, și această ieșire de pe făgaș trebuie atribuită lui Hector. Imaginația lui o luase pe drumul cel mai prost. Laurence se accidentase de bună seamă, însă datorită prietenului ei kineziterapeut, ea reușise să se întremeze și avea să participe la finală, ce bine! Suferi totuși o destabilizare mintală și, pentru prima dată de doisprezece ani, îi ceru lui Marcel s-o însoțească. Mult prea emotiv pentru a urmări meciurile mult iubitei lui, el nu voise niciodată să vină. În contextul degetului mic scrântit, va trebui să-și depășească teama. Pentru a înfrunta situația, nu găsi altă soluție decât să-l roage pe prietenul său Hector să vină cu el. Cu toate că ping-pongul era de departe sportul care-l interesa cel mai puțin pe lume, vinovăția lui încă proaspătă îl împinse să accepte. Aveau să plece sâmbătă pentru o zi întreagă. Hector o întrebă pe Brigitte dacă deplasarea asta neplănuită de cel puțin șase luni nu o deranja cumva. Nicidecum se grăbi ea să-l liniștească; era o femeie în stare să improvizeze o întreagă sâmbătă ca asta. Și apoi, în treacăt, cu glasul cel mai neutru cu putință, adăugase:

— O să profit de ea ca să fac puțin menaj.

Frază care rămase suspendată în aer, devenind singura arie din capul lui Hector. Cum s-ar fi putut el gândi la altceva? Avea să facă puțin menaj, avea să facă puțin menaj. Îl împresurau valuri mari de îngrijorare. Nu îndrăznea să pună întrebarea care-l bântuia, nu îndrăznea să întrebe amănunte cu privire la acest menaj. Dar ea o luă înaintea oricărei întrebări adăugând că avea să profite de ziua respectivă ca să spele geamurile. Pe moment, și într-un chip cât se poate de brutal, el se gândi din nou la tentativa lui de sinucidere. Apoi însă, încercă să se stăpânească, la urma urmei era bărbat! Prima idee care-i trecu prin minte fu să curețe el însuși geamurile sâmbătă-dimineață; măcar ar fi sigur că n-ar face-o ea în lipsa lui. Sau putea s-o anunțe pe Brigitte că duminică avea să plouă tare, veste care ar face inutilă o acțiune de spălare a geamurilor, căci ploii îi plăcea nespus să umilească geamurile curate. Zeci de mijloace de apărare îi năpădeau mintea, nimic nu-l putea neliniști mai mult decât să nu asiste la un eventual spălat, era ceva pur și simplu de neconceput. Se trezi în fața unei oglinzi, și grație acestei priveliști, puse capăt gândurilor ce-i umblau în zigzag prin minte. Tremura și, prin mișcarea asta, elibera broboane de sudoare. Simțea că soarta îi scapă iarăși din mâini, că se preface iar într-o grămadă de carne pradă unor demoni nedeslușiți. O veșnică întoarcere se bâțâia în el.

Subapreciaseră, scuzați, pornirea lui Hector de a fi sucit. Trebuie spus că hotărârea pe care tocmai o luase avea ceva șocant; în orice caz, pentru toți aceia care nu fuseseră martori privilegiați ai nevrozei sale. Când se pomenise tremurând și asudând cu câteva minute în urmă, a avut o revelație: nu trebuia niciodată s-o împiedice pe Brigitte să spele geamurile. Problema lui nu era că ea va face menajul, ci mai degrabă că el nu va fi de față. Prin urmare, socoti că n-avea altceva de făcut decât să instaleze o cameră de luat vederi într-un colțișor al apartamentului. O cameră secretă, bineînțeles, iar el s-ar delecta cu imaginile la întoarcere. Ce mai, găsise soluția. Sâmbătă, va putea să plece cu sufletul împăcat și să-l sprijine pe Marcel care o sprijinea pe Laurence. Până una-alta, nu se mai duse la serviciu, și cumpără o cameră destul de performantă. Nu regretă deloc momentele petrecute citind reviste despre tehnologia de vârf și mobila modernă; fu chiar mulțumit că timpul acela ajunsese să dea roade. În timpul tuturor acestor demersuri, nu se gândi nici o clipă la Hector cel de dinainte, cel în stare să acționeze cu singura intenție de a obține un obiect. Cum de nu-și dădea seama în ce hal recidivase? Revenindu-i, boala îl legase la ochi.

Exista din fericire un prieten care avea să explice, iar și iar, propria noastră viață. Și totuși, Marcel era

îngrijorat. În chip egoist, știa că dacă Laurence avea ghinionul să piardă meciul, atmosfera în casă va fi dintre cele mai proaste, iar el putea să aștepte mult și bine până să vadă o tocăniță de cartofi adevărată. Nu era de bună seamă cel mai important gând al lui Marcel, și sufletul lui se contopea în unde cosmice cu sub-Dumnezeul delegat să se ocupe de ping-pong. Nu făcea pe grozavul, îl necăjeau mici necazuri stomacale. Și în cele din urmă, din pricina acestei indispoziții, cei doi prieteni ajunseră să vorbească despre spălatul geamului. Vrând să distragă atenția, sperând să atenueze astfel scăpările gastrice ale prietenului său, încercând cu toate mijloacele să-l ducă cu gândul aiurea pe acest om gata-gata să-l asfixieze, Hector se gândi că face bine povestindu-și ultimele peripeții. Se apucă deci să explice cum ascunsese o cameră de luat vederi pe o mobilă, cameră ce avea să se declanșeze la orice mișcare de rotație a unui geam murdar. Demersul lui fu încununat de un mare succes, căci Marcel, șocat de ceea ce auzise, se opri pe loc din pârțâit. Înciudat, ceru câteva informații complementare: cum începuse toată treaba, cum îi venise o idee atât de nebunească etc. Abia încheiase explicațiile, și el dezvălui atrocitatea diagnosticului său:

— Hector, te-ai scufundat din nou!

Într-un prim moment, Hector se gândi la o piscină. Apoi, scoase capul din apă pentru a pricepe

sensul figurat al expresiei „scufundat din nou“. Avea nevoie de liniște pentru a digera teribila veste. Totul se potrivea, fiecare fărâmă din noua lui pasiune se lega, clipă de clipă, cu viața lui de dinainte. Fulgerătoarea fascinație pentru un moment al soției sale și pofta aceea nestăvilită de a-l retrăi. Rosti atunci, subliniind fiecare silabă, următoarea sentință: „Colecționez momentele când soția mea spală geamurile.“ Hector repetă de o sută douăsprezece ori această frază. Sudoarea, frenezia, colecționa un moment al soției sale. Iarăși și iarăși, șocul evidenței. Și cu cât se gândea mai mult, cu atât avea mai multă poftă de o mică spălare a geamului; era deja dependent. Încercă să nu plângă, și totuși, ce să facă pentru a nu se gândi la acea groaznică întrebare: era oare cu putință să fie un alt bărbat? Întâlnind-o pe Brigitte, credea că pusese mâna pe o minune a unicității, pe femeia femeilor, unică în fiecare din gesturile ei, unică în felul ei unic de a-și mușca buzele, de a-și trece mâinile prin păr de dimineață, cu grația și eleganța ei, femeie a femeilor, unică atunci când își desfăcea coapsele. Și totuși, nu era nimic de făcut, mereu aceeași mizerie, obsedantă și absurdă, mereu această viață de râmă într-un pământ împuținat.

Marcel îi împrumută batista. Îi făgădui să-l ducă la Deauville să mănânce midii. Totul avea să meargă mai bine. Ideea asta cu midiile ar fi putut să-l dea gata dar, în chip surprinzător, Hector își reveni. Amin-

tirea spălatului îl făcu să schițeze un zâmbet (o spărtură în gura lui). Necazul paradoxal al colecționarului este că el găsește în viciul său cel mai mare izvor de bucurie. Transformată în colecție mintală, clipa spălatului de geam devenise posibilitatea lui de a nu trăi o viață molatică (la o ședință de psihanaliză, i s-ar spune că încearcă să-și omoare tatăl). Brigitte spălând geamurile era refrenul lui, era cântecul pe care-l cântă îndrăgostiții în ploaie. Absurditatea vieții lui avea farmecul clișeelor. De aceea, nu era nefericit: îi era de ajuns doar să se gândească la secretul lui. Găsise soluția ca să se simtă bine: să nu caute să se vindece! Așa era el, și cu asta basta. Îi plăcea spălatul de geamuri al nevestei sale așa cum altora le place să se ducă la curve plimbând cățelul. Trebuia să înceapă a nu știu câta viață subterană. Bineînțeles, exista un risc deloc neglijabil: s-o filmezi pe ascuns pe femeia vieții tale nu era cel mai bun lucru pentru liniștea menajului.

Lui Marcel îi plăcea nespus să cumpere ziare când mergea cu trenul; ziare simple unde apăreau fapte diverse, mode de vară și oameni celebri. Sub cot, ținea un săptămânal care avea pe copertă *misterioasa afacere a dispariților*[1]. Două fete fuseseră răpite în același cartier al Parisului. Aflai totul despre viața

1. Dacă menționăm această afacere a dispariților este pentru că ea va avea importanța ei pentru povestirea noastră. Aici, nimic nu este de prisos, noi nu suportăm grăsimea. (*N. a.*)

lor, dar nimic despre răpitor. Hector, încă uluit de hotărârea lui, se gândi că nu va cunoaște niciodată răpirea pe care o suferise personalitatea sa. Ajunseră în sfârșit într-un oraș care semăna puțin cu Saint-Étienne. Și Laurence câștigă meciul cu 23 la 21. Era dulce atunci când câștiga.

V

Brigitte nu-și dădu seama de nimic, camera fusese de o discreție demnă de un documentar animalier. La întoarcere, Hector făcu pe niznaiul, lucru nemaipomenit de ușor, fiindcă *a face pe niznaiul* era atitudinea pentru care avea cele mai multe aptitudini. Sâmbătă seara, făcură dragoste încercând să se istovească cât mai mult cu putință, pentru ca duminica, zi uneori greu de omorât, să se petreacă în toropeala unei recuperări fizice. În sfârșit, ar fi făcut mai bine să se abțină, căci se întâmplă un eveniment grav (și ciudat pentru niște oameni care considerau duminica o zi greu de omorât): era Mireille care vorbea la telefon cu un glas tremurat, o problemă cu supa, se gândi Hector, dar, în definitiv, fu ceva mult mai grav, pentru că acest telefon anunța moartea tatălui său. „Ah, Doamne…“, oftă Hector. Și, trei minute mai târziu, nu mai simți mare lucru. În

afară, poate, de niște chiorăituri în stomac, semn că-i era foame.

Moartea are defectele ei, ea încurcă viețile celor sănătoși lăsându-le pe cap pe cei care nu mor. O mamă, de pildă. Ar trebui întotdeauna să se moară în grup, ar fi ca un voiaj organizat. Hector nu prea știa de ce îi treceau prin minte toate gândurile astea cinice, poate că era efectul morții, te împietrea dintr-un foc, dintr-unul singur. Hector nu mai plângea, însă Brigitte, adorabilă perspicacitate, pricepu că tocmai se întâmplase un eveniment anormal. Se apropie de bărbatul ei care avea dintr-odată un chip de copil, și-i puse o mână blândă pe obraz.

— E ceva în neregulă?

Hector se gândi în clipa aceea, era cumva un ecou al delirului său cinic, că ar putea obține orice de la femeia asta. Când îți pierzi tatăl, câte spălaturi de geamuri ai putea câștiga?

Ernest era fratele cel mare, așadar își luă sarcina de a o găzdui pe mama lor. Hector își petrecu noaptea cu ei. Era și Justine, care se întorsese în domiciliul conjugal, după ce încercase să ducă o viață de celibatară. Își jucaseră criza, și pe urmă, gata, se uita totul. Hector se gândi imediat la povestea norocului său schimbător. În mintea lui, întoarcerea Justinei anunța sfârșitul apropiat al pseudofericirii lui. Nu

era nici o îndoială: o amenințare karmică plana deasupra celor doi frați, ei nu puteau fi fericiți în același timp (Karamazovii, cel puțin, erau toți trei uniți în lugubru). Frații trebuie să se ajute între ei. Aiurea, el nu era în stare nici măcar să-și acorde un an, acolo, de nefericire, trebuia să se justifice din nou. Ca să se relaxeze, se duse să cumpere o supă la plic și o pregăti pentru mama lui. Avea să-i ridice moralul, supa asta zilnică a ei. În cele din urmă, nu fu nici pe departe cazul. Cum frații o îndemnau pe Mireille să se hrănească puțin, măcar cât să supraviețuiască până la înmormântare, ea acceptă și se trezi în fața unei revelații dureroase: supa la plic era bună. De atâția ani cumpărase, spălase, curățase douăsprezece milioane de legume ca să-și dea seama acum, când soțul îi murise, că societatea noastră modernă livra delicioase supe gata făcute. Intră într-o depresie care n-avea să se sfârșească decât o dată cu ultima-i suflare. Hector resimți lovitura, și puse această nouă vină peste povara vinilor pe care le avea de îndurat pentru restul vieții sale.

În timpul celor câteva zile dinaintea înmormântării, Hector se învârti multă vreme în jurul cozii, atitudine care începea să-l caracterizeze. Se îndesa în vârsta lui și se gândea, pentru prima dată, că nu avea copii. Când avea să moară, cine avea să rătăcească în jurul mormântului său? Cine avea să presare flori? Nimeni; fără progenitură, mormintele rămân

morminte, și nu cunosc niciodată delicatețea petalelor. I se părea lui Hector că fusese dintotdeauna în căutarea unui motiv valabil ca să facă un copil, și că tocmai îl găsise acolo, în certitudinea viitoarei lui singurătăți. Devenea meschin, se agăța de beneficiile lui vitale, nu era prea iubit în momentele astea. Ca urmare a citirii unui articol privitor la cele mai bune poziții în vederea unei procreări (latura harnică a lui Hector, un gust pentru lucrurile eficace), o înșfăcă pe Brigitte ca un animal în călduri. Ea se gândi că el avea nevoie să se liniștească după decesul tatălui său împerechindu-se în voie. În privința asta, cam avea dreptate. Dar să rămână însărcinată nu intra în planurile ei. Așa că, atunci când înțelese veleitățile bărbatului, mărturisi că nu e pregătită. Propuse un câine, în ideea de a se obișnui cu încetul.

În ziua cu pricina ploua, clișeu curat! Moartea este întotdeauna un clișeu. Nu faci inovații și n-o faci pe grozavul în ziua morții tale. Oricum, ești mereu culcat în același fel. Femeile se îmbrăcaseră în negru; și tocurile cui îi aminteau defunctului tic-tacul orologiului pe care nu avea să-l mai audă. Lacrimile mamei curgeau încetișor. Pe chipul ei, se putea citi viața trăită, și viața scurtă care-i rămânea de trăit. În fața mormântului fu așezată o plăcuță:

Și-a iubit atât de mult mustățile

Hector se opri la cuvântul acesta, mustăți. Tatăl lui se afla în acest cuvânt, moartea tatălui său se

afla în acest cuvânt. Resimți brusc mustățile ca pe o povară care se înlătura, în cer părul se înălța. Trăise mereu în neliniște și lipsă, mereu strâmtorat în micimea unui salon cu un orologiu enorm. Moartea tatălui său, se gândea la expresia asta: și toate îngrijorările lui dispăreau, toate colecțiile, nevoia de a se păzi mereu; de la un tată mort, nu te mai poți aștepta la nimic. Devii răspunzător de carapacea ta. El ridica ochii la cer, iarăși mustățile, și, între el și cer, se încrustă un geam mare. Un geam mare pe care Brigitte îl spălă de îndată.

VI

Ca pe o femeie pe care nu o dezbraci decât parțial, Hector așteptase câteva zile înainte de a se uita la casetă. O așezase într-un colț retras al salonului și acum, intrând într-o perioadă a după-amiezii când nu-l urmărea nimeni, se putea gândi să culeagă al treilea vlăstar al colecției sale. Bine așezat în scaun, cu telefonul scos din priză, Hector avea să se delecteze cu acest moment delicios. Imediat, simți ceva ciudat: cum să zic, era prima dată când o privea pe Brigitte în timp ce ea se credea singură. Schimbarea nu era masivă pentru un necunoscător al lui Brigitte, dar orice abatere de comportament, oricât

de măruntă, îi sărea în ochi lui Hector. I se părea că stătea mai puțin dreaptă. Era o chestiune de milimetri, un nimic fără însemnătate, dar cu camera ascunsă se vedeau toate modificările femeii iubite. Ca să vorbim pe șleau, te cam plictiseai uitându-te la ea. Nu umplea ecranul. I s-ar fi putut acorda cel mult un rol de figurație într-o telenovelă italienească de duminică seara. Hector se stăpâni. În așteptarea clipei fatidice, critica inconștient tot ce nu era clipa aceea. Brigitte trebuia să fie spălare de geam, sau să nu fie nimic.

Hector apăsă pe pauză, și contemplă fiecare milimetru de pulpă brigittiană. Tocmai îi venise o idee, o improvizație în domeniul fericirii: trebuia să însoțească imaginile cu muzică! Se gândi la Barry White, la Mozart de bună seamă, la Beatles, la muzica filmului *Car Wash* și, în cele din urmă, optă pentru o melodie germană foarte cunoscută ale cărei cuvinte sună aproximativ așa: *nanenai, iș – nanenai, nanenai, iș – nanenai* (traducere fonetică). Nu te zgârcești la amănunte când îți filmezi soția în timp ce spală un geam. Totul trebuia să fie perfect. Plăcerea senzuală este o știință fizică în care fiecare are propriul său Einstein. Pe el, muzica asta germană îl excita. Brigitte era minunată; pentru a treia oară, o vedea în toată puritatea desfășurării ei feminine. De mai multe ori, opri caseta. Ochii lui, larg deschiși ca o gură înainte de strănut, sorbeau fiecare părticică a filmului. Hector

devenea total dependent de spălaturile lui Brigitte, astfel încât simțea aproape o neplăcere în satisfacție (e greu uneori să faci dragoste cu o femeie atât de iubită). Era desigur încă în stare să prindă un *carpe diem* al unui geam curat, dar ca orice iudeo-creștin care locuiește în Paris, fu cuprins de o vinovăție de cartier select. Plăcerea satisfăcută avea întotdeauna culoarea veninoasă a epocilor colaboraționiste. Se simțea murdar, tatăl său de-abia murise, iar el se excita în chip josnic. Toată viața lui fusese doar o mascaradă, era mediocru și rușinea îi călca chipul în picioare. Rușinea șchiopătă pe chipul lui.

Atunci...

Da, atunci înregistrarea se opri fiindcă Brigitte coborî de pe scăriță și ieși din cadru. Imaginea următoare a fost întoarcerea lui Brigitte, dar de data asta însoțită de un bărbat. Da, un bărbat! Hector fu cât pe ce să se înăbușe, și totuși nici un covrigel nu trăgea să moară în raza laringelui său. Nu avu timp să apese pe pauză; așa încep adesea marile drame ale vieților noastre. Bărbatul și femeia (da, Brigitte devenise „femeia", impresia subită de-a o cunoaște mai puțin) discută timp de câteva secunde, și gurile lor sunt apropiate, mult prea apropiate, gurile alea împuțite. Din cauză de *nanenai, iș – nanenai, nanenai, iș – nanenai*, nu se poate auzi limpede ce-și spun. Se distinge aproape o ambianță de nou val în această atmosferă de trădare trupească. Dar, pesemne nu

prea cinefil, bărbatul se transformă în animal, își dă jos pantalonii și desface coapsele lui Brigitte; totul este executat, miroase a record aici, în mai puțin de douăsprezece secunde.

Stop (Hector oprește caseta).

Într-un prim moment nu reflectezi, îți vine să te arunci pe fereastră, te gândești la trupul celuilalt bărbat, te gândești la momentul când dă din fund peste Brigitte. Ticălosul nu i-a lăsat nici măcar timp să spele geamurile; e un pervers, de bună seamă. Și când te gândești că el era cu un prieten la un meci de ping-pong; urâse întotdeauna sportul ăsta de rahat, un sport inventat pentru ca femeile să le pună coarne bărbaților. Trupul lui Brigitte pângărit într-o sâmbătă după-amiază – cam mirosea a mizerie de fapt divers provincial, poate că totuși exista cumva o legătură cu obiectul ăsta masculin, o chestie consangvină care ar face din afacerea asta dezgustătoare o afacere care să umilească umanitatea. Trebuia să tragă aer în piept ca să-și recapete stăpânirea de sine, și a-și recăpăta stăpânirea de sine însemna să-l caute pe obsedatul ăla ca să-i sucească gâtul. Numai că el era pe dinafară în materie de violență; se bătuse câteodată pentru obiecte, dar nu depășise niciodată limita fatală a agresiunii fizice. O sudoare rece îl năpădi la amintirea spinării păroase a necunoscutului, spinare largă ca o falcă de rechin, ea îl înșela cu un neanderthal de sâmbătă. Lașitatea posibilă a

viitoarei sale acțiuni câștiga teren în creierul lui de om fricos. Existau probabil și alte soluții, se gândi să angajeze un ucigaș, o treabă curată și profesională, un glonț în ceafă, și gata, ar face mai puțin pe nebunul cu chestia lui *ad vitam* fleșcăită, chestia lui jegoasă care explorase interiorul legendar al lui Brigitte. Dar, vorbind deschis, unde să găsești un ucigaș bun într-o vineri după-amiază? Se temea să nu-i bage pe gât vreun stagiar care să uite că trebuie să ardă numele comanditarului înainte de a apăsa pe un trăgaci, cine știe, chiar neuns cum trebuie.

Hector nu-l citise pe Aragon, și la urma urmei n-ai nevoie să-l citești pe Aragon ca să știi că plăcerea senzuală este o dictatură. Tirania prin excelență, pe care n-o răstorni decât răsturnându-te și tu. Așa că ideea de a găsi un ucigaș, cea de a lichida pe cineva sunt niște caraghioslâcuri hazlii dacă ai trecut, timp de o singură și aspră clipă, pe lângă ideea de fericire. S-o părăsească pe Brigitte ar fi însemnat iremediabil să n-o mai vadă niciodată; iar a n-o mai vedea niciodată însemna iremediabil să nu mai asiste niciodată la spălatul geamurilor. Inteligența lui stimulată de șocul amenințător pe care tocmai îl trăise ne purta către splendide adevăruri evidente. Iar din aceste evidențe decurgea un adevăr unic: imposibilitatea de a vorbi cu Brigitte despre ce se întâmplase. Trebuia păstrată cu orice preț colecția „spălatul geamu-

rilor“; nimic nu trebuia pus în primejdie, chiar dacă putea fi socotit un laș. Să fie laș, da, dar pentru plăcere. Se poate vedea aici un viciu, deși fiecare senzualitate este mereu viciul altcuiva; probabil că sadomasochiștii îi socotesc cât se poate de virioși pe amatorii poziției misionarului. Hector căzuse în capcana plăcerii lui senzuale. Deci n-avea de ales, și când Brigitte se va întoarce pe seară, o va privi drept în ochi, și-i va oferi cel mai frumos zâmbet al său, cel testat în ziua căsătoriei.

Era foarte iubit, zâmbetul acela.

PARTEA A TREIA

Un soi de decădere

I

Să rămâi cu femeia care te înșală ca s-o vezi cum spală geamurile nu e un lucru mai idiot decât să faci înconjurul globului numai ca să vezi timp de o clipă frumusețea lobului acelei femei iubite, decât să te sinucizi ca Romeo și Julieta (Julieta asta trebuie să fi fost cu siguranță campioană la spălatul geamurilor), decât să culegi floarea reginei pentru aleasa inimii, decât să pleci la Geneva pentru o zi ca să cauți hotelul Ritz, care nici nu există, decât să ai nevoie să trăiești niște lozinci senzuale, decât să te placi în chip de mustață stalinistă, toate astea sunt același lucru, așadar Hector nu avea de ce să se simtă vinovat pentru mica lui derivă senzuală. Fiecare are parte de propria nefericire în dragoste. Oricum, să-ți determini nevasta să creadă că habar n-ai că te înșală ușurează liniștea în căsnicie. După ce-și petrecuse după-amiaza cum și-o petrecuse, Hector n-avea nimic împotriva unui mic repaus în minciună. N-o mai putea privi chiar ca înainte; ca să spunem tot

adevărul, era chiar mult mai rău, fiindcă vedea mereu amantul în fața ochilor. Când își privea nevasta, vedea o nevastă în care se înfipsese un bădăran cu mutră de aparatcik ceh. Fiindcă în seara aia era un film bun la televizor, mergea. Am sta pe canapea, e plăcută o canapea, parcă ar fi un copil proaspăt adoptat, și am petrece împreună un minunat moment de americanizare. Lui Brigitte i se părea ciudată atitudinea lui Hector. Încerca să afle ce e cu el și, fatal, în cea mai bună tradiție a atacurilor de panică neașteptate, el îndrugă de câteva ori „nimic, nimic" care sunară, ce-i drept, destul de jalnic. Disperat, aruncă o privire rapidă asupra geamului, cântărindu-i curățenia dezamăgitoare; va avea de așteptat mai multe zile, poate mai multe săptămâni, sub sudoarea unui alt bărbat. Minți spunând că-l doare capul (era a treia oară când folosea aceeași scuză în seara asta) și, din nou, Brigitte puse două aspirine efervescente într-un pahar cu apă. Era al șaselea în seara asta și, de data asta, chiar începu să-l doară capul.

În chip sistematic, nopțile de vineri sfârșesc în dimineți de sâmbătă (nimic surprinzător aici). Și, acum o săptămână, sâmbăta trecută, Brigitte îl înșela pe Hector în condițiile cumplite pe care le cunoaștem. Ca din întâmplare, în dimineața asta, de-abia sunase deșteptătorul, ea-l întrebă pe soțul ei ce program are (adulterul său părea categoric reglat ca un

ceas elvețian). Chiar, avea el mutră de om cu programe? Hector nu avea niciodată nimic programat, și mai ales nu în zilele în care soția lui încerca să obțină informații ca să se-mperecheze în timp ce el urma să fie întors cu spatele, ocupat cu programul lui.

— Nu am nici un program... dar tu?

Trebuia să ai nervi nu glumă, ca să răspunzi așa. Dar doamnei nu i se clinti nici măcar o geană, nimic, nici o sudoare (în timp ce el, într-o asemenea situație, ar fi ajuns deja să-și ridice brațul stâng pentru a evita un infarct), femeile sunt fascinante. În minciună ca și în adevăr, femeile sunt fascinante. Brigitte avea așadar de făcut niște drumuri, și apoi, pe seară, de la cinci la șapte, urma să se întâlnească cu frate-său. În cârca lui Gérard se puteau pune multe, ce treabă avea ea cu el într-o sâmbătă seară? Nu, imposibil, nimeni nu se întâlnește cu frate-său într-o zi ca asta. Cu frații te întâlnești mai ales marți la prânz. Atunci, lui Hector îi sări tot mustarul (în treacăt fie zis, mai tare ca-n zicală). Simți acut tresărirea de demnitate pe care orice încornorat o știe bine. Domnul voia să nu facă nimic și să aștepe cuminte următorul spălat de geamuri; dar când domnul își auzi nevasta cum îi desfășoară programul ei de mincinoasă pe sub nas, voi s-o dea de gol. Oamenii sunt la fel de mărunți ca hotărârile lor: el nu rezistase decât o jumătate de zi. De-abia plecase Brigitte din atât de frumosul lor apartament (odinioară,

fuseseră fericiți), că Hector ridică telefonul ca să-l sune pe fratele-alibi. Asociatul confirmă, evident. Cum de putuse el să creadă, fie și pentru o clipă, că o s-o lase baltă? Familiile ascund întotdeauna adulteruri în pivnițe, sunt evreii dragostei. În aparență, alibiul ei era plauzibil, trebuiau să cumpere un cadou pentru aniversarea de căsătorie a părinților lor. Ticăloșii, erau și vorbiți pe deasupra. Se vede treaba că toată familia râdea de el pe la spate, urechile îi țiuiau ca trenurile la frontiera elvețiană. Ar fi trebuit să ia seama, ce dobitoc! Noroc că-l lovise pasiunea pentru spălatul geamurilor de către nevastă-sa; fără norocul ăsta n-ar fi știut niciodată nimic despre complotul familial care se urzea în jurul lui. Acum, trebuia să fie foarte atent și, de ce nu, să se gândească să pună în funcție și alte camere de filmat.

Întrucât Hector îl sunase pe Gérard, fusese obligat să găsească un pretext pentru acest telefon. Gérard nu era genul de om pe care-l suni doar așa, trebuia ceva concret. La repezeală și cuprins de panică, Hector nu găsise altceva mai bun decât să-i propună o tură cu bicicleta mai pe seară. Luat la sentiment, poate că ar fi cedat. După cum știm, el confirmase cu o siguranță neașteptată, în pofida tentației ciclistice, alibiul surorii sale. În schimb, nu fusese precizată paguba colaterală a unui asemenea atac. Gérard, într-o bună dispoziție nemaipomenită, pro-

puse să facă imediat tura cu bicicleta; e adevărat, de ce să lași pe mâine ce poți face azi? Chiar că era tăntălău Gérard ăsta (acum, când căsnicia i se ducea de râpă, nu mai avea nici un rost ca Hector să se mai extazieze de bicicletele lui cumnatu-său și de cursa aia de trepăduși magrebieni pe care ar fi câștigat-o orice ciclist dopat european), dar cum era un tontălău a cărui masă musculară era invers proporțională cu masa neuronală, nu trebuia, cum s-ar zice, să-l contrarieze. Hector trebui să-și tragă pe el un șort, și asta-l făcea să semene cu un candidat de dreapta la alegerile municipale. Se privi în oglindă și găsi că a slăbit, nu era nevoie să se apropie ca să repereze protuberanțele unora dintre oasele lui.

Gérard îl pupă, doar suntem din familie. Am făcut o sută de flotări pe brațul stâng, adăugă el în loc de bun venit. Coborâră pe loc în beci ca să ia bicicleta pentru prieteni pe care avea s-o folosească Hector, o bicicletă ce se va dovedi ușor subumflată pentru a evita ca prietenul să se transforme într-un potențial rival. Pe scări se întâlniră cu un vecin zâmbitor; și dacă de obicei Gérard era întotdeauna nemaipomenit de prietenos, întâlnirea de acum se petrecu într-o răceală surprinzătoare (o strângere de mână la repezeală). Poate să-ți placă să te plimbi cu bicicleta împreună cu cumnatu-tău, dar de aici până la a te purta cu nasul pe sus față de un vecin, nu prea era corect. Hector avu timp să perceapă nedumerirea

în ochii vecinului, dar nu dădu atenție acelei senzații de o clipă. Abia ceva mai târziu, când Bois de Vincennes semăna cu un manej, de cât îi dădea ocol, fu asaltat de o dublă impresie:

1) Vecinul e fără îndoială un prieten al lui Gérard pe care el s-a făcut că nu-l cunoaște.

2) Dacă cea de-a doua impresie este și mai difuză, ea pare pe cale să se limpezească. Hector avea senzația că l-a mai văzut pe bărbatul acela, și totuși el nu fusese niciodată la cumnatul său înainte de povestea cu verificarea alibiului. Era oare o celebritate? Nu, față de oamenii celebri întâlniți pe scară nu te porți cu nasul pe sus. Privirea lui de-un albastru deschis, privirea aceea, el o cunoștea, o cunoștea fiindcă o văzuse de mai multe ori... Ourzazate–Casablanca! Era unul din cicliștii de pe podium!

Pedalară înainte. Hector își privi ceasul: erau aproape douăsprezece minute de când pedalau. De ce oare părea timpul să treacă atât de încet pe bicicletă? E sportul ideal pentru toți cei încredințați că viața trece prea repede. Pulpele și coapsele în acțiune aeriseau mintea, te întrebai de ce rămăsese Gérard așa nătâng. Exact atunci, Hector, într-un chip foarte inteligent (eroul nostru), se prefăcu că nu se simte bine, și se opri pe marginea drumului. În calitate de mare profesionist al medicinii sportive, Gérard aplică vreo câteva palme cât se poate de tonice pentru a-l restabili pe muribund.

— Dacă vrei să continui, du-te, eu mă opresc, abia mai putu să sufle Hector.

Puse indispoziția pe seama lipsei lui de antrenament. La urma urmelor, el nu mai comisese vreun act sportiv din 1981, marșul pentru a sărbători ca toată lumea victoria lui François Mitterrand; de-atunci, François Mitterrand decedase în urma unei îndelungate boli îndelung ascunsă francezilor, iar el nu mai avusese nici o ocazie concretă să mai facă sport. Bicicleta bătea brusc ping-pongul pe lista sporturilor pe care le disprețuia. Gérard părea foarte necăjit, căci pentru el ideea familiei era tot atât de sacră ca un rege; nu aveai dreptul să părăsești un membru al familiei pe marginea drumului, era ceva proscris de legile religiei sale. Dar cum Dumnezeul lui principal era bicicleta, el porni iarăși pentru câteva ture. Hector se duse să se așeze pe o bancă ca să-și revină, și pe această bancă îi veni gândul acela machiavelic: să-l denunțe pe Gérard. Era care pe care și, dacă toată familia lui Brigitte se unea împotriva lui, el trebuia să folosească armele pe care le poseda, inclusiv cea mai josnică dintre toate, delațiunea. Își apăra interesele ca orice animal în timp de război. Doar n-avea să se lase zgâriat mârșav și să moară cu încetul fără să mai vadă un spălat de geamuri.

La capătul a trei ore de efort, Gérard se întoarse fără să gâfâie aproape deloc. Urcase și mai ales coborâse

ca niciodată; clienții bistroului din Vincennes, La Kowalski, puteau chiar să confirme capacitatea lui de coborâre. Era nevoie de un minimum de inteligență pentru a minți, și inteligența lui Gérard, la care râvneau atâta atitudinile lui omenești, nu lăsa decât firimituri mai peste tot. Așa că nu se gândise să-și cumpere o gumă de mestecat. Hector își retrase cu câțiva centimetri orizontul nazal pentru a putea urmări izbânzile cumnatului său. I-o tăie scurt:

— Știu că n-ai câștigat Ouarzazate–Casablanca.

— ...

— Și dacă nu-mi spui cu cine se vede soră-ta în seara asta la cinci, spun toată povestea familiei tale... Și tuturor prietenilor tăi alcoolici!

—

Dacă Gérard era un picuț mitoman, toată lumea era de acord că e un tip cumsecade. Nu era obișnuit să fie agresat (existase deja o polemică asupra acelei curse, dar treaba era încheiată de multă vreme și, în mintea lui, îngropată; desigur, minciunile sunt un fel de Lazăr mereu gata să se ridice în miracolul unei noi lumini...), și de aceea capacitatea lui de a răspunde se bloca o clipă. Există o expresie care vorbește de liniștea dinaintea furtunii, hm, abia se liniștise după ce auzise adineauri, că se și dezlănțui în chip violent asupra lui Hector. Îi sparse doi dinți apoi se opri:

— Mai bine rezolvăm chestia asta la mine acasă!

Hector căută prin toate mijloacele posibile să dea înapoi, dar el călcase pe nervul sensibil al lui Gérard. Era toată viața lui, Ouarzazate–Casablanca; soclul pe care își turnase statuia și pe care i se scurseseră zilele. Nici o negociere nu era cu putință; în doi timpi și trei mișcări, cele două exemplare ale familiei se aflau în pivnița lui Gérard. Puțin mai devreme în ziua aceea, când veniseră să caute în aceeași pivniță bicicleta pentru prieteni, Hector nu observase uriașul afiș al filmului *Tăcerea mieilor*. Deodată îi reveni în minte un flash de o secundă, vagă reminiscență a unei discuții pseudocinefile în care lui Gérard îi dăduseră practic lacrimile evocând scenele de sechestrare din filmul său preferat.

II

În acest spațiu apropiat de agonie, Hector se gândea din nou la clipele în care simțurile îl scăpaseră în fine de infinitul identic al vieții sale. Amănuntele totuși de neuitat ale primelor clipe ale dragostei lui pentru Brigitte erau înecțoșate în aburul unei plăceri suverane, subtil tiranică. Nemaisimțind aproape deloc loviturile pe care i le administra Gérard (există un stadiu ciudat în care durerea ajunge la senzualitate), sângele din gura lui se transforma în produs

pentru curățirea geamurilor. Nu se ruga, nu spunea nimic. Legat fedeleș ca o șuncă de contrabandă, aștepta cuminte moartea pe un peron, cu speranța că nu va mai întârzia ca data trecută. Desigur, nu avea să moară; dacă Gérard avea puțină experiență în materie de brutalitate excesivă, el știa, și asta grație cunoștințelor lui cinefile, că trebuia numai să-l înspăimânți pe trădătorul infam care amenința să vorbească. Avea deci de gând să înceteze cu pumnii de îndată ce avea să audă făgăduința veșnică a tăcerii veșnice a victimei lui. Dar în locul și în schimbul acestei tăceri, el se afla în fața unui zâmbet. Hector, cufundat într-un extaz pe care călăul îl socotea pervers, descoperea o plăcere aproape masochistă. Gérard nu înțelegea: în *Tăcerea mieilor*, victima nu zâmbea; bine, de acord, era ciopârțită, dar cu cât îi cărase (îl dureau pumnii), cumnatul ăsta care zâmbea cu toți dinții mai puțin doi îi părea o vedenie halucinantă. Gérard începu deodată să tremure în fața celui pe care-l tortura. Și, un minut mai târziu, i se aruncă la picioare:

— Da, e-adevărat... N-am câștigat niciodată Ouarzazate–Casablanca! Iertare, iertare!

Hector se întoarse din călătoria lui senzuală. Durerea loviturilor se năpusti din toate părțile. Făgădui să nu spună nimic nimănui; oricum, nici nu mai era sigur că are încă o limbă în stare să articuleze. Încercă să se ridice, și Gérard îl ajută. Îi stân-

jenea o mare neînțelegere a tot ce se-ntâmplase. Lupta pusese față-n față doi oameni drăguți, amândoi agresați în sensibilitatea lor; gloria potențială pentru unul, potențialul erotic pentru celălalt. Doi oameni drăguți prinși în capcana ambiției de a-și păzi, cu orice preț, pielea în care era legată viața lor.

Ajunși la acest punct comun, ei se îmbrățișară.

Hector se întoarse acasă pe jos, găsind cumva niște repere geografice pentru deriva lui. Oamenii se uitau la el pe stradă, ceea ce nu i se mai întâmplase din ziua sinuciderii; putea așadar să claseze definitiv această zi în antipalmaresul gloriilor lui. Intră într-o farmacie ca să cumpere ceva cu care să se dezinfecteze și să-și lipească câteva pansamente pe față. Numeroasele plăgi îl siliră să se acopere aproape în întregime. În trecere, auzi o voce care-l compara cu omul invizibil. Ce idioțenie, nu poți semăna cu omul invizibil, căci nimeni nu l-a văzut niciodată pe omul invizibil.

În fața imobilului său, Hector aprinse o țigară spre marea mirare a plămânilor săi. Fumă ca un adult, înghițind rotocoale născute moarte. După țigară, dacă nici o femeie nu cădea din cer, se putea încerca o viață normală. Ideile lui recăpătau o formă coerentă în înlănțuirea lor. Îi părea rău că voise să-l șantajeze pe ciclist. Totul ar fi mai simplu dacă femeile iubite n-ar spăla geamurile. Copleșit de dragoste,

el s-ar fi resemnat cu acea abatere sexuală și ar fi iertat. Poate că ar fi mers împreună să consulte un psiholog specialist în cupluri nesigure? Ar fi povestit de ce aveau atâta nevoie de alte trupuri pentru a merge înainte, de ce erau ființe carnivore hrănindu-se cu carne străină. Ar fi stat așezați pe canapea, doctorul ar fi vrut să-i consulte și separat. Ca să compare, ca să identifice problema, ca să înțeleagă de ce soția lui Hector, soție atât de erotică în nimicul ei, simțea nevoia să fie regulată de-a-n picioarelea în salonul familial. Exista cu siguranță un motiv pentru asta.

Hector redeveni conștient de durerea lui. Era uluit de felul în care se întorsese la gloriosul timp al zilelor sale de mizerie. Cum de putuse accepta o asemenea umilire? Spălatul geamurilor era ceva sublim, dar avea el oare dreptul de a se înjosi în halul ăsta? Ca și în momentul de vârf al colecționitei, își călca demnitatea în picioare pentru un obiect. Asta era desigur problema lui, că nu se socotea pe sine mai mult decât un obiect. El nu era nimic, și în clipa în care gândi acest gând, trecu prin fața unei oglinzi pentru a-și reaminti bine invizibilitatea lui. Sunt un obiect, se gândi el. Pentru a se vindeca, ar trebui poate să încerce să se colecționeze pe sine însuși! Voi să zâmbească, dar zâmbetul lui era închis în bandajele dezinfectante. Nu voia să se întoarcă acasă; se uită dacă e lumină. Nu, nimeni. Poate că în clipa aia soția lui avea un orgasm.

Hector nu mai avea lacrimi.

Departe de ipoteticul orgasm al soției sale, Hector alunecă pe un morman moale și mirositor. Erau mulți câini în cartierul acela aproape chinezesc. Patru fermecători gură-cască se opriră în fața amatorului de patinaj neartistic, nu pentru a-l ajuta să se ridice, ci pentru a regreta într-un glas că nu fuseseră de față la o asemenea căzătură. El se ridică, mai mult cu frică decât cu durere, cum se zice; dar adesea se uită că *frica* este un oscior situat în apropierea șoldului. Mai târziu, când avea să fie la medic, marțea viitoare după-amiază, doctorul Seymour va încerca să vă primească între două consultații, spusese Dolorès, asistenta interimară, deoarece el insistase să-l consulte acel radiolog, avea să i se confirme o fisură a fricii.

Trecuse o săptămână de când era oficial încornorat. Ai dreptul să ții ce socoteală vrei. Avea chiar dreptul să sărbătorească acest titlu de glorie. Câți bărbați n-ar visa să fie încornorați, măcar pentru a putea înșela la rândul lor, fără să se simtă vinovați. Evident, el își adapta teoriile subite la starea lui de viitor sihastru. Nu era nici o îndoială cu privire la un atare deznodământ, căci femeile se zice că sunt mult mai dintr-o bucată decât bărbații. Așadar, ea avea să-l părăsească. Și atunci el nu va fi decât un

bărbat părăsit. Ideea patului gol care se contura în mintea lui îl făcea să se înăbușe. Iubirea lui avea să plece lăsând cearșafurile reci. Și cafeaua avea să fie veșnic rece (dar cum se face cafeaua?). Avea să-și petreacă zilele în fața televizorului, iar pijamaua lui avea să poarte pete de nesters. Avea să uite că fusese și el un bărbat capabil să se radă dimineața. Dar la urma urmei, nu, nu era cu putință! El refuza soarta asta de timorat depresiv; trebuia să-și privească viața cu mai multă ambiție. Avea să se schimbe, trebuia să se schimbe! Din dragoste, se simțea gata să se lipsească de spălaturi. Avea să ierte trupul păros al celui-lalt bărbat, trupul fericit al acelui alt creier absurd. Avea să ierte toate rătăcirile simțurilor, nevoia de a ți-o băga fără rețineri pentru a exista! Fiecare își cunoaște direcția propriilor derive. Așa că trebuia să accepte fără a căuta prea mult să înțeleagă.

S-o ia prin surprindere, nu vedea nici o altă strategie pentru a-și recuceri nevasta. Să-i deschidă ochii uimind-o. Se gândi să-i pregătească o cină somptuoasă, când avea să vină plină de o sudoare străină. Se putea trata adulterul și cu dragoste. Îi plăcuse friptura gătită de Laurence, în seara aia. Din păcate, hotărârea lui se oprea la intenție, căci nu era în stare să pregătească nimic în seara asta. Avea s-o ducă atunci la restaurant și, pentru a sărbători ieșirea asta incredibil de surprinzătoare, ea și-ar înveș-

mânta trupul într-o rochie de prințesă. Ar fi o fericire, restaurantul. Ar fi acolo lumânări care ar cufunda în semiobscuritate văditele fisuri ale vieții de cuplu.

Această idee a serii în care va reîncepe totul ridică moralul pe care-l socotiserăm mort al lui Hector. Intră în imobil, uitând cât de departe se afla de vârful formei sale fizice. Mirosul de defecație canină persista într-atât încât erai îndreptățit să te întrebi ce naiba mâncase câinele ăla.

Din fericire, nu se întâlni cu nimeni pe scări.

Din nefericire, intrând la el acasă cu mutra lui de nicăieri, îi surprinse pe toți cei care încercau să-l surprindă pe el de o oră și mai bine și care, cu arta superbă de a fi mereu pe față, se apucară să strige: „La mulți ani!“ Îi recunoscu pe Marcel, Brigitte, Ernest și pe toți ceilalți. Trebuia să fii tâmpit de-a binelea ca să fii născut în ziua aceea.

III

Hector era exact tipul de bărbat care nu suportă să i se organizeze aniversări; în mintea sa, el vedea în asta o pură conspirație. Se vorbiseră pe la spatele lui, aranjaseră surpriza așa cum alții urzesc trădări. Și unde mai pui că el nu-i ajutase cu inițiativa lui

neașteptată: să meargă pe bicicletă cu Gérard, ce idee! Ticăloșii cam intraseră în panică; dar căzuseră iar pe picioarele lor de organizatori de surprize (adevărați profesioniști). Nici măcar nu știa ce vârstă are. Toți oamenii ăștia uluitor de binedispuși pregătiseră de bună seamă un tort care-i va reaminti cu siguranță vârsta. Iată de ce erau toți acolo, ca să sărbătorească numărătoarea inversă, ca să-i îngroape pe falsa tinerețe în frișcă. Cu mutra pe care o avea, atmosfera se întunecă. Se întrebară ce i se întâmplase. Hector constată că în ziua când se găsea în fața tuturor oamenilor pe care-i cunoștea, înfățișarea lui era în punctul cel mai de jos. Era aici semnul incontestabil al unei vieți sociale neizbutite. Totuși, această cădere a moralului colectiv fu efemeră. Când organizezi o aniversare surpriză, ești obligat să supralicitezi buna dispoziție (trebuie să fii invitat pentru a avea dreptul să faci mutre). Se simțeau cu toții răspunzători că l-au supus pe Hector unei asemenea umilințe. Așa că își îngăduiau tot felul de zâmbete mieroase. Nedescumpănindu-se, familia și prietenii băgară în față cântecul clasic. În privința asta, nici o surpriză, se cântă întotdeauna „mulți ani trăiască…“

Ca de obicei (e un obicei prost), Hector voi să moară pe loc. Rușinea la care-l supuneau cu toții era incomensurabilă. El care hotărâse să se schimbe, el care hotărâse să accepte nimfomania în fașă a dulci-

neei sale, era strivit pe nedrept în tentativa sa de a deveni un bărbat responsabil. Era jucăria lor, dintotdeauna și pentru totdeauna. Începând cu părinții lui, care hotărâseră să-l aducă pe lume numai pentru a se răzbuna pe plecarea fratelui său. Nu faci doi copii la interval de douăzeci de ani; n-ai dreptul... Stătea nemișcat, încremenit în disconfortul de a fi el însuși. În clipa aceea, ar fi dat totul să aibă pretutindeni obiecte protectoare, colecții imense de timbre sau de țepușe pentru aperitiv care să-l ascundă de ochii tuturor. În mijlocul lor, se afla soția lui, Brigitte a lui. Nu era deci cu amantul ei; îl mai iubea încă puțin. Era o senzație vagă, o nuanță infimă, și totuși resimțea dulcele ecou al speranței: încă îl iubea... Prefera aniversarea lui zbaterilor trupești cu altul. La urma urmei, nu era chiar atât de inutil să te naști într-o zi, și să sărbătorești ziua aceea. Ea îl iubea... Pe această mică fărâmă de dragoste care mai rămânea, el voia să-și trăiască viitorul ca un naufragiat pe o insulă pustie.

Mireille, mama lui, se apropie de el ca să știe ce avea scumpul ei. Chiar că trebuia să fie multă lume de față ca să-i zică ea scumpule. Această brutală întoarcere la realitate nu avu altă urmare decât să-l facă s-o ia la goană. Coborî treptele, dar nu toate. Altfel spus, îi scăpă o treaptă. Și se trezi după o rostogolire destul de spectaculoasă pe palierul unui vecin. În neputința lui de a se ridica, se simțea ca un mistreț

rănit de un vânător băut. Brigitte, care alergase în urma lui îl strânse în brațe ca să-l liniștească. Hector tremura. Nu-și rupsese nimic, însă rostogolirea, adăugată celor câteva dezamăgiri din ziua aceea, îl speriase. Ziua aceea care începea să i se pară cam lungă. „Nu te îngrijora dragostea mea, sunt aici…“ Și citind cu precizie în durerea soțului său, ea adăugă: „Da, o să le spun să plece.“

Așa că invitații părăsiră aniversarea ratată.

Urcând iarăși în apartamentul lor, ea îl întinse pe pat. Îi făcea rău s-o găsească atât de frumoasă, și celelalte dureri ale lui se revoltară împotriva acestui prisos inutil. Ea îl dezbrăcă și trecu cu buretele călduț peste părțile înroșite ale corpului său. Neștiind prea bine cu ce să înceapă, nu prea îndrăznea să-l întrebe ce i se întâmplase. Și nici nu pricepea de ce încerca să-i zâmbească. Era atât de fericit că se ocupă de el. De bună seamă că-l iubea de vreme ce era atât de blândă. Îl săruta chiar pe o rană cu speranța ciudată că saliva ei acidă avea să aibă drept efect o cauterizare imediată. Buzele ei aspirau și otrava neputinței de a pricepe, trebuia oare chiar să încerce să afle? Oricum, Hector nu putea vorbi. Brigitte, în schimb, trebuia să vorbească.

— Are cumva starea ta vreo legătură cu instalația video?… În fine, lasă asta… Mi-e greu să pricep de ce nu mi-ai zis nimic… Am așteptat toată săptămâna

să-mi vorbești despre asta... Era fals! Un trucaj! Nu vezi bărbatul decât din spate, și noi ne prefacem... În ziua când ai plecat, am descoperit camerele... Și nu știam ce să fac. Am vrut să te chem ca să-mi explici. M-am întrebat dacă nu ești nebun. Și pe urmă am ales să mă răzbun înscenând un adulter... Iar tu, tu n-ai spus nimic! Timp de o săptămână, n-ai zis nimic... Ai crezut că te înșelam, și ai rămas mut... Nu mai pot să cred că mă iubești...

Deci Brigitte nu săvârșise un act sexual în salonul lor; era vorba de o făcătură. Ea dăduse glas unei întregi săptămâni de tăcere. Zâmbetul lui Hector se lăți până la urechi. Încetineala minții lui nu-i îngăduise să înțeleagă că, de-acum, el va fi cel care avea să dea socoteală. Să explice de ce o filmase pe femeia vieții lui.

— De ce m-ai filmat?

Ea puse de mai multe ori întrebarea, și lacrimi nestăpânite înecară acea întrebare. Înotau în neînțelegere. Hector căută să o liniștească din priviri, să-i spună cât de tare o iubea. Ar fi vrut s-o facă veșnică prin dragostea lui. Prins în aceste sfere fără legătură cu realitatea se gândi la un răspuns. Avea oare de ales? Putea face altceva decât să-i spună tot adevărul? Dacă ea îl iubea, va reuși să-l înțeleagă, nu-i așa? Părăsești un bărbat care-ți mărturisește că adoră mai presus de orice felul tău de a spăla geamurile? E o declarație ca oricare alta, o răscolire

particulară a senzualității. Femeilor le plac bărbații originali, marginalii, nu-i așa? În fine, pentru a ști ce le place femeilor, trebuie să cunoști cel puțin două, se gândi Hector. Se ridică și luă mâna lui Brigitte, mâna aceea pe care o văzuse înainte de a-i vedea chipul, ne întâlnim adesea femeia vieții în fața cărților. Amândoi se-ndreptau spre salon. Bărbatul arăta geamul cu degetul, iar femeia rămase absolut nedumerită. Până în clipa în care el o lămuri:

— Voiam să te filmez în timp ce spălai geamurile.

PARTEA A PATRA

Un soi de senzualitate

I

Convins că nimeni nu va mai voi niciodată să-l vadă, Hector se pregătea să trăiască soarta solitară a unei ploi de vară. Nu avem dreptul să nu asistăm la surprizele pe care ceilalți ni le pregătesc. Brigitte îl liniști așa cum numai ea știa s-o facă. A chemat familia și prietenii pentru a le explica motivele fugii subite. A inventat o căzătură pe stradă (un alibi beton). Era de înțeles, nu-i așa? Cine n-ar fi făcut la fel? Doar Gérard păruse neconvins, prin forța lucrurilor, dar întrucât el nu pricepea deseori ce i se povestea, sora lui nu-i reperase îndoiala. Pentru moment trebuiau salvate aparențele, trebuia ca ceilalți să fie făcuți să creadă că nu era nimic grav, căzăturile fiind frecvente în societățile noastre alunecoase. Se va sili chiar să râdă. Femeile izbutesc mereu să țină cârma în deriva cronică a bărbaților. Acum, când înlăturase întrebările celorlalți, se regăsea în fața propriei întrebări. Întrebare imensă, majoră, întrebare fără cel mai mic ecou în istoria întrebărilor.

Cum să reacționezi față de un bărbat care te filmează în secret, care te filmează în timp ce speli geamurile? A priori, după enervarea inițială, nu-l putea socoti altfel decât bolnav. Și nu poți părăsi bolnavii, mai ales pe cei pe care-i iubești cu o iubire bolnavă. Căci ea îl iubea, nu era nici o îndoială. Vreme de mai multe zile, stătuseră închiși în apartament. Ea fusese infirmieră. El ar fi dorit ca boala să țină mai mult, doar pentru a eterniza senzația aceea de a fi așezat în palma dragostei sale. Boala făcea din el un obiect. Se simțea ocupat ca o țară învinsă, mai deloc răspunzător de trupul lui. Cuplul lor se suda în aceste zile în tăcere; cu siguranță, faza asta era necesară înainte de a avea o explicație, de a reflecta la viitor. Tăcerea pansa evidența dragostei lor. Fără cuvinte, gesturile erau de o duioșie accentuată. Mâinile își vorbeau în felul umbrelor chinezești, se mimau declarații gingașe. În acele momente, euforia era aproape. Un fel de extaz al animalelor primitive. În ultimele zile, Hector se strâmba ca să simuleze dureri pe ici, pe colo. Se lăsa în voia visului nebun al unei vieți lipsite de cuvinte, de oameni și de lucruri. O viață petrecută în contemplarea soției sale.

II

Nu aveau totuși să trăiască veșnic viața asta de pustnic. Brigitte voia și trebuia să știe. De ce o filmase și, mai ales, de ce nu spusese nimic. Două întrebări ale căror răspunsuri aveau să le contureze viitorul. Hector era foarte slab la capitolul explicații. Îl neliniștea să vorbească despre el. Se temea că ea n-avea să-l înțeleagă și că avea să ia un avion ca să plece din țară, și trenuri și vapoare ca să se îndepărteze radical de el. Primul cuvânt care-i veni pe buze fu cuvântul „recidivă". Încet, el reuși să-și evoce trecutul de colecționar, înfrângerea cu Nixon, minciuna călătoriei în Statele Unite... Pe scurt, își bâlbâia viața ca un roman. Și mărturisi în sfârșit că voia să colecționeze momentele când ea spăla geamurile. Era noua lui colecție, cea mai absurdă, cea mai nebunească, colecția care-i otrăvea viața stabilă, și totuși, în timp ce o evoca, inima lui palpita. Niciodată nu fusese atât de norocos ca în această colecție a cărei eroină era soția lui. Lucid în privința dramei care se juca, el respingea totuși puterea senzuală a unui asemenea moment. Brigitte șovăi o clipă dacă să fie măgulită, înainte de a admite ridicolul unui asemenea gând. Soțul ei era bolnav. În fine, puține soții erau în stare totuși să-și înnebunească bărbații doar spălând geamurile... Și cu cât ceea ce asculta i se părea mai de necrezut, cu atât știa mai bine că nu avea să-l părăsească.

Hector plângea în hohote. Viața lui nu era decât o lungă boală. Vinovat de a fi recidivat într-un fel atât de cumplit, era de datoria lui să-și asume responsabilitățile (această expresie îi făcea greață) și să plece. N-avea dreptul să otrăvească dragostea lor. Până la colecția asta îngrozitoare, el nu implicase niciodată pe nimeni în boala lui. Brigitte îi era necesară; fără ea, colecția nu exista. Ecuația era de o perversitate rară. În chip dramatic, își căută valiza. „Trebuie să plec!“ strigă el ridicând pumnul. S-ar fi zis că e un actor la un test pentru un rol de dublură. Cei care pleacă în chip atât de ostentativ nu pleacă niciodată. Soția lui începu să râdă de năzdrăvăniile lui și de ciudățenia cuplului lor. Visase, în vremea tinereții, când domnesc clișeele, o viață cu un bărbat puternic și ocrotitor; împreună, ar fi avut copii: un băiat amator de fotbal, și o fată care cântă prost la pian. Nu visase niciodată un bărbat care să saliveze la felul ei de a spăla geamurile. Și totuși îi plăcea ideea asta mai mult decât orice: nici o clipă a vieții ei nu semăna cu o idee rumegată.

— Lasă valiza!

Hector se conformă imediat după cuvântul „lasă“. Ea puse un deget pe gura soțului său, semn bine cunoscut care îndemna la tăcere. Îl luă de mână și îi propuse să meargă spre salon. Încet, ei trecură de culoarul lor. Și în odaia în care avusese loc șocul spălatului, ea rosti cu o voce leit Lolita:

— Deci îți place să spăl geamurile?

El mișcă din cap de sus în jos. Ea reluă:

— Știi, dragostea mea... Toate cuplurile au fanteziile lor și obsesiile lor... Și, ca să fiu sinceră, prefer treaba asta decât să mă duci într-un local unde se face sex în grup... Și pe urmă, e destul de practic fiindcă pot să curăț geamurile... Nu, nu văd nimic supărător, găsesc chiar că suntem un cuplu relativ normal... Iar eu, femeia pe care o iubești, sunt datoare să-ți potolesc fantezia...

Acestea fiind zise, ea se sui pe scărița magistral prevăzută în acest scop. Hector, care nu era de acord cu cuvântul „fantezia“ (era vorba de pulsiuni nestăvilite și patologice, în vreme ce de fantezii poți să te și lipsești), nu avu într-adevăr nici o posibilitate de a scoate sunete deoarece, de cum se pornise mișcarea de spălare, gâtlejul i se uscase. Era în acea lucrare o particularitate sublimă care propulsa clipa pe culmile colecției sale: particularitatea aceea era anunțarea propriu-zisă a clipei. Soția lui îl privise drept în ochi ca să-i spună: „Voi spăla geamurile pentru tine“... Incontestabil, spălatul acela se număra printre capodopere; ca să nu spunem că era capodopera colecției sale. Da, era apoteoza. Și el înțelese ingredientul major care, alături de anunț, îl răpunea de plăcere: lipsa de vinovăție. Pentru prima dată, se delecta cu fascinația lui senzuală în plină lumină. Nu mai era pitit în întunecimea ciudățeniilor sale.

Odată curățată ultima murdărie, Brigitte coborî iar la soțul ei. Hector nu știa cum să-i mulțumească. Brigitte i-o tăie:

„Nu-mi mulțumi... Încă o dată, e ceva normal într-un cuplu... Iar dacă vrem să funcționeze cuplul nostru, va trebui și tu să-mi potolești fanteziile...“

Mintea lui Hector se opri o clipă pe această ultimă expresie. Nu se gândise niciodată că soția lui putea să aibă și ea fantezii. Brigitte era prea neprihănită pentru așa ceva... Sau poate că fantezia ei era să aprindă lumina, așa, o dată, în timp ce făceau dragoste. Să aprindă lumina doar așa, ca să facă nebunii. Asta era pesemne fantezia ei. Brigitte cea atât de blândă. Brigitte cea cu divine pulpe, Brigitte care se apropia de urechea lui ca să-i destăinuie fantezia ei.

Hector izbuti să cadă deși stătea jos.

III

Hector prețui o calitate până atunci subapreciată la soția lui: înțelegerea situației. Asta îi punea pe amândoi pe picior de egalitate. Ea se transforma în animatoare senzuală pentru a salva cuplul. Echilibrându-le relația, le șlefuia deosebirea, făcea ca granița

dintre ei să devină poroasă. Brigitte avea resurse nesfârșite de compătimire; dacă dintr-odată compătimirea ar deveni vitală pentru a face să meargă mașinile, Statele Unite ar ataca-o pe loc. Îl îmbrățișa pe Hector în penumbră, îmbrățișările lor erau din ce în ce mai puțin sexuale; se iubeau în singurătatea lor. Stăteau înlănțuiți cât mai îndelung cu putință. La cererea lui, ea spăla ferestrele.

Așa avea să fie viața lor.

Era prea devreme ca să-și revadă familia și prietenii (simulaseră o călătorie în Statele Unite ca să nu trebuiască să explice claustrarea lor)... Se hotărâră să-și zugrăvească tot apartamentul în alb și lăsară, mai mult sau mai puțin voit, zugrăveala să se reverse. Deveniră albi timp de câteva zile. Amanți albi pe fond alb.

Dragostea lor era o artă modernă.

Desigur, nu era totul atât de roz. Să trăiești în doi având drept singură ocupație spălatul geamurilor din timp în timp era monoton. Nașterea unui copil ar fi putut să-i împlinească, dar trebuia prea multă vreme, ei voiau să aibă ceva de făcut imediat. La drept vorbind, se aflau într-o etapă de reconstrucție, și nu se putea prevedea nimic în momentele acelea de alinare. Toate celelalte colecții ale vieții lui se sfârșiseră întotdeauna într-o bună zi, dar cea din urmă părea să dobândească o ușurință legendară. Nu se mai sătura în dorința lui de a o vedea

pe Brigitte spălând geamurile. Era mereu aceeași mișcare, și cu toate astea atât de diferită de fiecare dată. Deplasarea încheieturii mâinii, micul oftat de pe buzele ei, după zi și după anotimp, geamurile nu erau spălate în același fel. Colecția lui se îmbogățea vizual ca nici o alta. Ploaia aducea uneori sare și piper, furtuna făcea din spălat o artă atât de delicată. Dar odată cu trecerea excitației, cădeau din nou în mlaștina proastei dispoziții. Hector retrăia starea pe care o cunoscuse de-a lungul întregii lui vieți, acea neliniște permanentă a colecționarului, drogat în luptă cu o putere dictatorială.

Brigitte era nevoită să părăsească domiciliul pentru a face cumpărături, trebuiau să mănânce. Printre rafturile din supermarketuri, ea era o femeie fără vârstă. Un băiat o agăța la raionul legume și fructe, era o femeie care putea trezi dorința, atâtea mâini ar fi visat să-i pătrundă o clipă în decolteu, să-i apuce sânul uitându-și degetele acolo. Fantele de supermarket propunea să-i ofere ceva de băut, adică s-o reguleze într-un motel de doi bani. Se închipuia cu coapsele desfăcute, cu siguranță că i-ar fi plăcut puțin, așa, ca din întâmplare. Unii au noroc la agățat. Și după aia, nimic, n-aveau să vorbească despre literatură; iar când el avea să tragă perdelele, n-avea să zică nici pâs în fața geamurilor de bună seamă murdare ca ale oricărui motel. Asta o enerva din capul locului. Ea voia să spele geamuri.

Hector ieșea și el. Îi plăcea nespus să ia linia șase de metrou. Erau multe pasaje aeriene pe linia asta. Găsea că geamurile vagoanelor erau murdare. Închipuindu-și că soția spală geamurile alea, își aduse aminte cât era de stânjenitor să aibă o erecție într-un loc public. Era și un motiv de bucurie (o idee de întoarcere la viață). Cu toate astea, în tuneluri, îl năpădeau valuri de căldură. Avea impresia că devine chiar el metroul înghițit de găurile negre. Hector coborî la stația următoare. Întâmplarea făcu ca stația să se numească „Montparnasse-Bienvenue", „Montparnasse–Bun venit". Fără cuvințelul acela de bun venit, și-ar fi pus cu siguranță capăt zilelor. Era o stație cu nume omenesc, unul din rarele locuri subterane în care, în fața golului, nu aveai teama fizică de a fi împins din spate.

IV

Încetul cu încetul, viața lor căpăta iarăși viață. Încercau să râdă de întorsătura poveștii lor. Își ofereau câte un mic spălat, și se culcau. Hector redobândea o înfățișare demnă de bărbat semimodern. Își anunțaseră oficial întoarcerea din călătorie, totul avea să reînceapă într-o splendidă lumină. În sfârșit, aveau să poată potoli strania fantezie a lui Brigitte.

N-o putuseră face mai înainte deoarece pentru fantasma asta trebuiau să fie invitați la niște prieteni. Îi aleseseră pe Marcel și Laurence (dar mai aveau ei într-adevăr și alți prieteni?).

Marcel deschise brațele cât putu de larg, cât îi îngăduiau pereții, adică. Laurence, cu ochii sclipind vioi, primi cuplul în fugă fiind încă foarte ocupată în bucătărie (o friptură). Hector, deja stânjenit, se cam temea de seara asta. Dar nevastă-sa îi oferea atâtea spălaturi încât efectiv nu mai avea de ales. Brigitte părea dintr-odată perversă, pe chipul ei se puteau chiar repera câteva zâmbete de femeie ușoară. Ai fi zis că a condus dintotdeauna acest gen de ceremonie și, suficient de sigură pe sine, îi lăsă partenerului destul timp ca să se relaxeze. Pentru asta, nu avu altă alternativă decât să facă ceea ce urmează: în timp ce amândouă perechile degustau un punci marcelian, o felie de lămâie și trei de surprize, ea se arătă extaziată de apartamentul atât de frumos. Chiar dacă era o sportivă de înalt nivel, Laurence nu rămânea niciodată nepăsătoare la complimentele privind felul ei de a vedea de casă. Se simți mândră că o femeie îi arăta respect. Dar foarte curând acest sentiment se risipi la o altă constatare a Brigittei:

— În schimb, dacă pot să-mi permit... Găsesc că geamurile voastre nu sunt perfect curate.

Hector se înecă, scuipându-și punciul. Marcel se porni pe râs până în clipa când întâlni privirea cruntă a lui Laurence. După ce complimentele privitoare la interiorul ei îi produseseră o bucurie aproape sexuală, acum încasa în față o remarcă asupra geamurilor ei. Se bâlbâi că nu avusese efectiv timp... În sfârșit, da, era o neglijență... Pe scurt, cerea iertare. Brigitte îi spuse că nu e grav deloc și se scuză pentru sinceritatea ei, doar sinceritatea era un semn de prietenie, nu-i așa? Brigitte, pusă pe îndrăzneli, se ridică și se îndreptă spre geam.

— Dacă nu te deranjează, o să dau puțin cu cârpa ca să fie totul perfect în salonul ăsta...

— Ce te-a apucat? se răsti Laurence. Eu trebuie să fac asta! Suntem la mine acasă!

Într-o pornire pe care nu și-o putu stăpâni, Hector strigă: „Nu, las-o pe Brigitte să spele geamurile!“ Pe urmă, înțelegând ciudățenia vorbelor lui, ca și felul neașteptat în care se aprinsese, reluă mai potolit: „Da... ăă... Ei îi place treaba asta... să spele geamurile... Asta e, adică n-o deranjează cu nimic... În sfârșit, înțelegeți...

Ceea ce vedeau de fapt, Laurence și Marcel, era că poftiseră la masă niște maniaci năstrușnici.

Lui Brigitte lovitura îi izbutise din plin. Hector era dintr-odată excitat, gata să potolească fantezie soției sale. Dar întorcându-se spre ei, ea se găsi în

fața a trei chipuri nemișcate. Marcel și Laurence o fixau stăruitor. Era curios că purtarea ei, desigur îndrăzneață, avusese un efect atât de puternic asupra gazdelor. De acord, nu prea se face să discuți curățenia unui loc unde ești invitat; și încă mai puțin să vrei să faci tu curățenie. Dar gata, fusese vorba doar de o joacă, nu era cazul să înțepenească toți. Nu vorbea nimeni, așa că simți nevoia să se apere: „Nu, a fost doar o glumă!“ Brusc, Marcel și Laurence își descrețiră fruntea, și se întoarseră la realitate fără a ști prea bine ce li se întâmplase. Începură să râdă, pricepând umorul lui Brigitte. Se așezară la masă.

Lui Hector nu-i mai prea era foame. Soția îl excitase prea tare, după care însă nu urmase nimic. Trebuiau să stea la masă, în timp ce el rămăsese cu spălatul ăla neterminat, sau în orice caz prea grăbit. Din fericire, asta din punct de vedere social evident, subiectul cinei era pentru moment Statele Unite. Subiect pe care-l expuneau mecanic, ca în vremurile bune ale mitomaniei lor. Și pe urmă, friptura era aproape gata, așa că, fidelă ritualului, Laurence îl chemă pe Hector în bucătărie. El se ridică suflând greu, resemnându-se cu ideea pipăirii testiculelor. Ca de obicei. Din ce în ce mai excitat, i-o luă de data asta înainte și puse mâna pe sânii lui Laurence. Șocată, indignată, ea îi trase o palmă pe loc: „Ce-ți veni, nu ți-e bine? Porcule!...“ El rămase fără glas

și umflă platoul cu friptura. Mergând spre masă, era încă uluit de ceea ce descoperise: nimfomania are sens unic.

Brigitte spălase geamurile, Hector încins peste măsură încasase o palmă neașteptată, cina se arăta cât se poate de promițătoare. Iar fantezia încă nu se urnise. Fantezia moțăia undeva foarte aproape de desert. Mai înainte, trebuia digerată friptura aia un picuț uscată. Dar ținând seama de ce se vorbise la aperitiv, nici vorbă nu putea fi de critică. Totul era excelent, numai că, pentru a douăsprezecea oară în seara aceea, se simțea nevoia de puțină apă. „Găsiți că e uscată?“ se neliniști Laurence. „Bineînțeles că nu“, răspunseră în cor niște gâtlejuri uscate. Ce bine i-ar fi stat fripturii aceleia să fie înecată într-un ocean de sos înainte de a fi mâncată. În sfârșit, desertul încheie cina amărâtă cu o insulă plutitoare în formă de apoteoză mediocră. Insula propriu-zisă se lupta ca să nu se scufunde, și Marcel, amator de vorbe de spirit, numi obiectul acela un Titanic plutitor.

Brigitte șovăia; nu mai era chiar atât de sigură că voia să-și potolească fantezia. Și mai ales nu putea garanta că acea poftă senzuală nu era doar un răspuns la spălat. Un sistem vital, după părerea ei, pentru echilibrarea cuplului lor. La drept vorbind, reamintindu-și toate momentele erotice petrecute

în penumbra odăii ei de adolescentă virgină, momentele în care se atingea într-un fel încă neclar, i se întâmpla să aibă imagini ciudate în cap. Își închipuia un bărbat pe care l-ar iubi, un bărbat care din dragoste pentru ea ar fi în stare să... Nu, cu neputință ca un asemenea lucru să-i fi trecut prin cap... Fiecare avea fantezia lui, își spunea ea din nou sorbind încă puțin din punciul acela din fericire înșelător. Întrucât amețeala sporea, ea dobândea îndrăzneală, și dorința ei crescândă, măcar o dată, n-avea să se mistuie în frustrație...

Îi făcu un semn lui Hector.

Atunci...

Atunci, el se ridică brusc, și începu să se dezbrace.

Prevăzând ceea ce era de prevăzut, el îmbrăcase o simplă cămașă și un pantalon fără centură. Ca atare, rămase în pielea goală în câteva secunde. Grozav de stânjenit, îi aruncă o privire prietenească lui Marcel. Acesta, care primise destăinuirile spălatului, nu fu cu adevărat surprins. În schimb, Laurence făcu peste măsură pe mironosița (cum altfel), acoperindu-și ochii cu mâinile. Sexul lui Hector era un sex destul de scurt, nu ocupa prea mult loc. Brigitte era din ce în ce mai excitată de ideea că bărbatu-său era ținta privirilor (Laurence își luase totuși mâinile de la ochi pentru a analiza anatomia hectoriană).

— Putem să te întrebăm ce-i cu tine? întrebă Marcel.

— Nimic... Voiam numai să aflu părerea voastră despre sexul meu. Numai pe prieteni pot să-mi permit să-i întreb așa ceva. E foarte jenant pentru mine, dar mi-ar plăcea să fiți cinstiți...

— Ascultă, ne iei cam din scurt...

— Aha, bănuiam eu... vi se pare mic?

— Nu, nici vorbă, îl liniști Marcel. Numai că nu prea avem puncte de comparație. Eu personal, eu n-am văzut prea multe, în afară de a mea... Iar Laurence, nu cred că a văzut mai mult de două înaintea mea...

Laurence fu cât pe ce să se înăbușe. Apoi se enervă:

— Știi ce, găsesc apucăturile astea foarte deplasate! Ai venit la noi la masă, nu suntem într-un club unde se schimbă partenerii! Și dacă vrei să știi tot, sexul tău e mijlociu, nici mai mult nici mai puțin... Nu e interesant, n-are nici o calitate specială... mi se pare cam veșted în zona lui pretesticulară... (*aprinzându-se deodată:*) În ce privește capul, e ușor crestat... Mi se pare că ești un ejaculator precoce... În sfârșit, nu pot să fiu chiar sigură... (*țipând:*) În orice caz, ești un sprinter! Asta fără nici o îndoială! Ai sulă de sprinter!

Se opri brusc la vederea chipurilor halucinate ale comesenilor ei. Dar foarte curând, ciudățenia acelei clipe fu înghițită în ciudățenia acelei seri. Nu mai aveau destulă energie pentru a se opri asupra unor amănunte (în fine...).

Hector pândea un semn al soției sale; îi îngădui să se îmbrace la loc. Atunci, se ridicară și plecară mulțumind călduros pentru această seară delicioasă. La drept vorbind, nu erau să rămână la nesfârșit după actul lor terorist. Și apoi, așa cum se întâmplă adesea, odată ce sexele erau scoase la iveală, nu mai aveau multe să-și spună. Marcel și Laurence puseră extravaganța subită a prietenilor lor pe seama călătoriei lor recente în Statele Unite. Americanii sunt cu zece ani înaintea noastră, afirmă Marcel. Nu m-ar mira ca în curând bărbații să-și arate daravela la sfârșitul fiecărei mese.

În vara următoare, aveau să plece cu siguranță la Chicago.

Așadar fantezia lui Brigitte era ca Hector să-și arate sexul. Mai precis, fantezia era ca sula bărbatului ei să fie un subiect de discuție, să fie analizată de toată lumea ca o insectă pusă sub lupă. Îi plăcuse mutra lui jenată de bărbățel iubit. Fusese atât de viteaz încât ar fi spălat geamurile toată noaptea dacă și-ar fi dorit-o el. Fiecare își potolise propria fantezie. Erau în sfârșit un cuplu la fel ca celelalte (aveau oare să se gândească să cumpere o căsuță la margine de oraș?). Se hotărâră să se întoarcă pe jos. Sub lumina lunii, umblau mână-n mână, întâlnind toate celelalte perechi îndrăgostite care umblau mână-n mână. Parisul e un oraș mare pentru toți cei ce se

iubesc cu o iubire atât de obișnuită. Miezul nopții. Turnul Eiffel scânteia cu precizie, în dosul magiei erau totdeauna niște funcționari. Iar pe malul Senei, Hector avu următoarea intuiție:

— Era oare într-adevăr fantezia ta?

Brigitte începu să râdă.

— Sigur că nu, nu era o fantezie! Fanteziile mele sunt mult mai simple decât astea... Fanteziile mele sunt să facem dragoste într-un cinema sau un ascensor... Am vrut doar să știu ce ești în stare să faci pentru mine, din dragoste... La urma urmei, o să spăl geamurile toată viața mea ca să te excit... pervers mic ce ești! Voiam numai să verific dacă meriți... Hai să mergem, am impresia că la noi geamurile sunt murdare...

V

Totul era ca-n vremurile bune. Hector voia s-o ducă pe Brigitte la bibliotecă, să respire aerul în care se plămădise foetusul iubirii lor. În fața *Atlasului Statelor Unite*, mâinile lor aveau să se regăsească în chip firesc. Mâinile nu aveau creier, ci o memorie a dragostei. La intrare, se despărțiră ca să poată da naștere întâlnirii întâmplătoare în fața cărții lor. Brigitte se gândi la cartea lui Cortázar în care amanții

umblă pe stradă până în clipa când se întâlnesc – în sfârșit. O citise în ziua când împlinea optsprezece ani, în timpul unei vacanțe petrecute la un unchi cam gras. Trecând prin fața tuturor studenților, ea își atinse în treacăt tinerețea, în amintire. Viața ei îi părea suprareală, și totuși, contemplând toate cefele alea statice, înțelese cât de mult îi plăcea viața aceea ieșită din comun. Suprarealul era o limbă care o gâdila în inimă. Începu să umble mai repede, era momentul acela când, în filme, se cadrează pe eroină. Nu mai există atunci nimic decât mișcarea picioarelor. Muzica strică întotdeauna scenele astea. Ar trebui interzisă muzica la filmarea femeilor, melodia lor este tăcerea.

Se redescoperiră în fața cărții și se sărutară în fața legăturilor roșii.

Adesea, e de ajuns să fii puțin fericit ca să nu mai observi nefericirea altora. În cazul de față, era vorba mai curând de ceva contrar. De când înțelesese durerea fratelui său, Ernest se apropiase de el. În ziua aniversării, el nu crezuse în alibiul căzăturii (fusese, de atâtea ori, martorul rătăcirilor fratelui său mai mic). Hector îi povestise totul. Convingându-l că erau un cuplu ca oricare altul, Brigitte îi înlăturase orice vinovăție. Era acum în stare să-și evoce fascinația pentru spălatul geamurilor. Ciudată fantezie, se gândi Ernest. Atunci, Hector precizã că era vorba

tot de colecționită. Cu regularitate, soția lui îi potolea dorințele pentru a-i îngădui să supraviețuiască.

— Ești cel mai fericit dintre oameni! se extazie Ernest.

Hector se arătă mirat și întrebă dacă Justine nu-l satisfăcea sub raport sexual. Aveau, pentru prima dată, o discuție asupra raportului lor cu femeile. Vrând să vorbească despre el, Ernest începu să se bâlbâie. Aparența vieții lui izbutite se transformă într-o masă incertă, aproape informă. Nu-și îngăduise niciodată să fie un subiect de discuție. La drept vorbind, nu găsise niciodată o ființă omenească în stare să joace rolul celui mai bun prieten. Atunci fratele său proaspăt realizat îl împinse să se destăinuie.

Nu Justine era problema. Justine avea un trup care putea să-i stârnească fantaziile oricărui adolescent și oricărui bărbat care se consideră un veșnic adolescent. Avea un fel destul de rar întâlnit de a fi în pat. Dar timpul, în tragedia lui de cel mai pur stil clișeu, le nimicise jocurile erotice. Ernest se mințea; el știa că era vorba mai puțin de uzura timpului cât de dragostea lui nepieritoare pentru femei. O înșelase cu Clarisse, și urmele unghiilor fuseseră cât pe ce să fie sfârșitul căsniciei lor. Poate că lucrurile chiar așa trebuiseră să se petreacă? Din slăbiciune

(căsătoria te face slab), din frica de o anume singurătate prielnică tuturor rătăcirilor, se împăcaseră. Ea îl iertase, ceea ce însemna că nu reușise să-și închipuie viața fără el. Această abatere sexuală fu singura dată când ea știu că soțul ei o înșală. Rămânea încredințată că femeia aceea fusese singura lui amantă. Se înșela: Ernest nu încetase nici o clipă să-și creeze tot felul de aventuri ca să trăiască. Obsedat de femei, de mișcarea și de grația lor, nu-și amintea de nici o clipă din viața lui în care să nu fi fost bântuit de o femeie, necunoscută sau aproape cunoscută. I se întâmpla, în timpul pauzelor de masă, să umble pe stradă numai ca să vadă femeile umblând. Tirania asta în aer liber făcea din el un sclav instalat în dictatura simțurilor.

De ce-i povestea toate astea? Hector găsea că povestea era destul de obișnuită. Se gândea că nu era nimic patologic într-o asemenea pasiune, că multor bărbați le plăceau femeile într-un fel exagerat, isteric. Nu pricepea de ce Ernest îl invidia pentru pasiunea lui fixă. Pasiunea lui pentru spălat era nemaipomenit de monogamă. Nu numai că nu-i plăcea decât soția lui, ci mai mult decât atât, îi plăcea la ea o acțiune precisă! Pentru toți bărbații sleiți de mișcarea neîncetată a tocurilor cui, Hector putea trece drept un mit al tihnei. Ceea ce el considera drept o tiranie patologică era un paradis aseptizat.

Ernest visa s-o iubească pe Justine la nebunie în timp ce spăla geamurile. Voia, și el, să aibă parte de fascinația senzuală sedentară.

Rămas singur, Hector avu un sentiment de dezgust. Oamenii pe care-i admirăm nu au dreptul să ne prezinte slăbiciunea lor. Fratele ăsta care fusese un reper se volatilizase ca aerul dintr-un balon spart. Soția lui îl scăpase de vinovăție, fratele lui tocmai îl transformase într-un mit, el, care fusese ultima roată a trăsurii sociale, devenea deodată un bărbat stabil. În ritmul ăsta, nu mai era mult până la a fi considerat drept charismatic. Un bărbat stabil, expresia îl fascina. Curând, aveau să i se ceară sfaturi, și el va ști cum să răspundă. Va citi paginile colorate din *Figaro* și va vota în sfârșit cu dreapta. În timp ce bătea cuminte câmpii (pesemne își împrumutaseră cuvântul), Gérard apăru pe neașteptate.

— Soră-mea nu-i acasă?

— Nu, Brigitte nu e acasă.

— Se nimerește bine, pe tine voiam să te văd.

Înainte, nimeni nu venea niciodată să-l vadă pe neașteptate.

Hector și cumnatul său nu se văzuseră de când cu faimoasa afacere a șantajului care avusese drept consecință o tortură. Acest episod, se înțelege de la

sine, nu fusese niciodată cunoscut de nimeni altcineva; dușmanii care ajung la violență se unesc adesea în tăcere. Păstrau amândoi o minunată amintire a după-amiezii lor sportive, și extrasportive. Se strânseră în brațe, destul de îndelung în sâmbăta aceea. Gérard iscodi cu privirea chipul lui Hector și, în calitate de cunoscător, îi admiră marea capacitate de cicatrizare. Practic nu exista nici o amintire a tăbăcelii. Inclusiv cu privire la dinți, deoarece doi dinți noi propulsaseră în uitare, prin charisma calciului lor, pe cei care fuseseră rupți.

Hector propuse o cafea, sau orice fel de băutură capabilă să-i dovedească apetitul pentru discuție. Gérard chibzuise mult, de mai multe săptămâni. Neobișnuit cu o asemenea întrebuințare, creierul său trecu pe lângă o supraîncălzire aproape primejdioasă. Motivul chibzuințelor lui: minciuna vieții sale. Peste putință să continue așa! Nu aveai dreptul să te faci iubit și admirat pe temeiuri false. Înainte de amenințarea cumnatului său, el uitase totuși că era vorba pur și simplu de produsul propriei lui mitomanii. Se lăudase atâta cu isprăvile lui mincinoase, că se încredințase de victoria repurtată în cursa Ouarzazate–Casablanca. Dacă toată lumea îl credea, trebuia să fie cu siguranță adevărat. Și apoi, erau prietenii din fotomontaj (vecinii): și ei se foloseau de fotografie pentru a-și dovedi prezența pe

podiumul vestitei curse. Atunci, strânși toți trei laolaltă, li se întâmpla să-și reamintească de cursă, născocind de fiecare dată amănunte din ce în ce mai uluitoare. Cum să nu le dai crezare, în aceste condiții? Până în ziua când Hector venise să zdruncine legenda vieții sale. După agresiune, nu se mai putea privi într-o oglindă; de partea cealaltă, nu se trișa. Era o problemă de încredere în sine. Rămânea încredințat că viața lui, fără evenimentul acela, nu valora nimic în ochii altora.

În ochii altora.

Hector repetă în gând această expresie. Totul i se părea cât se poate de simplu. Și el voise, toată viața lui, adunând obiectele cele mai absurde, să pară important construindu-și *o identitate materială*. Crescut de o mustață și de o supă, reperele lui produseseră vânt. Ouarzazate–Casablanca era o colecție ca oricare alta. Fiecare își găsea hrana fantasmatică. Hector-ul dezvinovățit îi explică lui Gérard că nu trebuia să spună nimic. Trebuia să-și asume și să-și păstreze izvoarele bucuriilor sale.

— Ești fericit atunci când vorbești de cursa aia?

Chipul iluminat al lui Gérard făcea cât toate discursurile. Nu avea dreptul să se amputeze de cea mai mare plăcere a lui, sub pretextul absurd al transparenței. Căci admirația pe care o trezea în privirea celor pe care îi iubea era felul lui de a savura plăcerea. Căutarea luminii poate să pară sănătoasă, dar

ea nu ne face neapărat fericiți. Nu trebuie să căutăm să ne nimicim minciunile și impulsurile. E poate de ajuns să le încuviințăm. Se gândea iarăși la fratele lui și la suferința lui sub dictatura femeilor. Ar putea găsi cuvintele, acum. Gérard observa chipul lui Hector. După o tăcere, el confirmă că trebuie mai ales să nu mărturisești nimic. Era sfatul celui care voise să-l denunțe! Era ceva de neînțeles. Iar neînțelegerea era o senzație pe care Gérard o cunoștea bine.

Convins de cumnatul său, Gérard răsuflă adânc, socotind cât se poate de absurde acele săptămâni petrecute în întrebări. De fapt, el știa prea bine că n-ar fi putut mărturisi niciodată. Ca în afacerea Romand, s-ar fi văzut silit să-și împuște părinții mărturisindu-le adevărul. Sora lui se întoarse în sfârșit acasă. O găsi frumoasă, dar nu izbuti să deducă de aici că ea înflorea de-a binelea. E adevărat că ea se simțea din ce în ce mai bine. Brigitte se aruncă asupra fratelui ei, extrem de fericită să-l revadă. Îi pipăi mușchii, și constată că dispariția lui recentă era urmarea unei importante preocupări pentru întreținerea condiției de atlet de înalt nivel. El răspunse că avea întru totul dreptate, nu fără a fi aruncat o privire discretă către Hector. Acesta din urmă îi făcu un semn complice. Când trăiești pe o minciună bine unsă, lucrurile merg foarte ușor. Ceilalți își

petrec timpul făcând ipoteze, punând întrebări, astfel că mincinosului îi ajunge să spună da sau să spună nu.

Ca perfectă gazdă ce se afla, Brigitte nu era niciodată luată pe nepregătite atunci când se invita un invitat familial. Se găseau mereu două sau trei fleacuri (expresie cochetă) care puteau fi încălzite la repezeală. Putea chiar fi auzită râzând în bucătărie, singură și fericită. Nu e cumva aici un pic de isterie? se întrebă bărbatul ei. Apoi se gândi la altceva, ca să nu devieze către o poftă de spălat care ar fi fost jenantă în fața lui Gérard.

Sună telefonul.

— Sunt în bucătărie, poți să te duci tu, iubire?

Hector se ridică. Era Marcel. Deci nu era supărat pentru cina nudistă, ce ușurare! Hector nu îndrăznise să sune după tot ce se petrecuse, mult prea încurcat pentru a explica întreaga poveste. Vocea lui Marcel era incredibil de scăpărătoare. Laurence era foarte aproape deoarece i se putea auzi răsuflarea puternică... Ea șopti: „Deci, ce zice?“ Marcel astupase receptorul pentru a-i răspunde lui Laurence: „Așteaptă, ce naiba, cum vrei să vorbesc cu el dacă mă pisezi în halul ăsta! Lasă-mă să destind atmosfera, mai întâi!“ Dacă Marcel fusese întotdeauna incredibil de simpatic cu Hector, conversația care se anunța părea că va întrece toate momentele de

simpatie. Se putea spune pe şleau că Marcel îi lustruia încălţările prietenului său. Zicea că trecuseră o sută de ani de când nu se mai văzuseră, că îi simţea lipsa, că ar trebui să-şi ofere cândva o călătorie în patru, şi curând o nouă cină (nici măcar o aluzie la scena de exhibiţie) etc. În sfârşit, el întrebă ce mai făcea Brigitte. Marcel se opri şi-şi trase răsuflarea. Da, cum o mai duce? Hector mărturisi că depistase la soţia lui un început de isterie, şi râse. Marcel se agaţă îndată de râsul ăsta ca să râdă şi el. În fine, îndrăzni să spună ce-l frământa: „Uite ce e, Laurence şi cu mine, ne-ar face mare plăcere... în sfârşit, poate o să ţi se pară ciudat... să mai vină Brigitte să spele geamurile la noi...“ Hector izbucni într-un râs nestăpânit, de necrezut ce prieteni caraghioşi avea. Şi văzând-o pe Brigitte ieşind din bucătărie, închise telefonul căci trebuiau să mănânce.

Odată aşezaţi la masă, Brigitte întrebă ce voiau şi, mai ales, dacă nu erau supăraţi pentru seara cu pricina.

— Nu numai că nu sunt supăraţi, dar Marcel a glumit cu mine, întrebându-mă dacă nu vrei să vii să speli geamurile la ei!

— A, e nostim, se răzbună...

Gérard nu pricepu nimic din discuţie, şi atunci se hotărî să ia taurul de coarne şi aduse vorba, fie ce-o fi, de Ouarzazate–Casablanca.

VI

Brigitte le făcu o vizită părinților ei. Încerca să se ducă să-i vadă o dată pe săptămână. Când Hector nu mergea să-și vadă mama, o însoțea mereu cu plăcere. Socrii lui ar fi fost niște părinți ideali. Simpli, drăguți, atenți, se putea chiar discuta cu ei de una, de alta. De câteva luni, îmbătrâniseră grozav. Mai ales tatăl care nu mai putea practic să umble. Toată viața lui, îi plăcuse nespus să părăsească domiciliul conjugal ca să facă plimbări, mai mult sau mai puțin lungi. Se ducea deseori să fumeze țigări în localuri și să joace cărți povestind tâmpenii despre femei. Cu siguranță, cuplul rezistase grație escapadelor lui. Nemaiputând umbla, ceea ce îl deranja cel mai mult era să-și vadă soția toată ziua. Bătrânețea reduce spațiul vital al cuplurilor. Sfârşeau unul peste altul, ca și cum se pregăteau pentru locul de veci. La vârsta asta la care nu mai prea aveau multe să-și zică, trebuia să înșiri banalități. Brigitte, în cursul vizitelor ei, se transforma în arbitru. Le dădea note la purtare și nu căuta cu adevărat să-i împace. Tatăl ei vorbea din ce în ce mai puțin, ea suferea că nu mai găsește subiecte de discuție care să-l intereseze. Nu voia niciodată să vorbească despre trecut. Nici despre prezent, nici despre viitor în cele din urmă. Atunci, ea îl privea pe bărbatul bătrân care era tatăl ei. Chipul lui

zbârcit de o piele tot atât de scurtată ca și timpul care-i rămânea de trăit. Observându-l, în loc de deprimare, ea se gândea mai mult ca oricând că trebuia să profite de viață. Chipul tatălui ei, în decăderea lui, cântărise cu siguranță în atitudinea ei din timpul crizei conjugale.

Brigitte se înființa mereu într-un fel foarte viu; și, înainte de a se cufunda din nou în nimicul lui de fiecare zi, tatăl ei ofta: „A, e fiică-mea!“ Ieșea la cumpărături cu mama ei și aducea mereu daruri pentru a da viață locului acela. Cu ocazia ultimei sale vizite, mama lui Brigitte evocase dorința lor de a părăsi Franța, ca să se ducă într-un azil de bătrâni la Toulon. Ar fi categoric mai complicat pentru ea și fratele ei să se ducă să-i vadă; nu era oare o strategie de îndepărtare, ca o ultimă etapă înaintea morții? Ea nu prea voia să se gândească la asta, rămânea la lucruri concrete. Vorbea iar de dna Lopez, adorabila menajeră pe care mama ei o dăduse afară pentru un motiv relativ nedeslușit: „Nu știe să facă nimic cum trebuie!“ Era poate un fel de a se pedepsi că nu mai e în stare ea să facă nimic. Brigitte se enervă și zise că trebuia cu adevărat să găsească pe altcineva. Nu cumva aveau de gând să se scufunde în mizerie? Îl întrebă pe tatăl ei ce părere are, lui puțin îi păsa. Așa că Brigitte n-avu altă alternativă decât să dea un pic cu aspiratorul și să șteargă praful de pe mobile. Când văzu cât de murdare

erau geamurile, nu îndrăzni. Începu să zâmbească, mai ales gândindu-se la cina de la Marcel și Laurence. Și apoi, se avântă. Contextul era atât de diferit!

Văzându-și fiica la lucru, tatăl său se enervă pe maică-sa: „Săptămâna viitoare, nu vreau să știu nimic, o aduci înapoi pe dna Lopez!“ Era tocmai ce voia Brigitte, să readucă viața în locul ăla, să-și determine tatăl să se ocupe din nou de problemele de zi cu zi. Spăla atât de bine geamurile, încât mama ei se arătă mirată… Se gândi la expresia „ai zice că face asta în fiecare zi“, fără să știe câtă dreptate avea. Soțul ei îi ceru politicos să-i dea de băut; erau cel puțin treizeci de ani de când nu-i ceruse *politicos* nimic soției sale arțăgoase. Gâtlejul i se uscase brusc. Și ei îi era sete. Totuși, i se părea că băuse un pahar mare de apă cu cinci minute în urmă.

După două minute de spălat efectuat cu o mare eficacitate, Brigitte întoarse capul. Priveliștea îi amintea de Marcel și Laurence. Părinții ei, pentru prima dată de foarte multă vreme, erau așezați unul lângă altul. Cu adevărat uniți în contemplație.

— Ce frumoasă ești, fata mea! făcu mama.

Tatăl, în schimb, se simțea stânjenit, năpădit de o senzație pe cât de dulce pe atât de nesănătoasă. Nu-și putea îngădui s-o mărturisească – era fiica lui adorată —, însă chiar i se părea că simțise o

ușoară excitație. Avea un fel de a spăla geamurile atât de dulce, atât de... cum să spună... în sfârșit... atât de...

— Poate că nu e neapărat nevoie s-o aducem înapoi pe dna Lopez... dacă nu te deranjează prea mult, scumpa mea... ai putea să speli tu geamurile, din când în când...

Brigitte simțise în tonul tatălui ei o slăbiciune emoțională. Febrilitatea lui era nespus de mișcătoare. Brigitte acceptă s-o facă. Își punctase acordul cu o mutriță delicioasă, în felul scorpiilor mereu iertate. După ce spălă geamurile, își îmbrățișă drăgăstos părinții. Simțea că se petrecuse ceva ciudat. Ai fi putut crede că, începând din clipa aceea, aveau să fie în sfârșit fericiți. Tatăl ei făcu un efort, care până acum îi păruse neomenesc, ridicându-se din fotoliu pentru a sta lângă soția sa; pe treptele de la intrare, și împreună, făceau semne de la revedere. Pe drumul de întoarcere, Brigitte lăsă să-i zburde mintea la gânduri gingașe. I se părea – și era o fantezie sublimă – că avea dintr-odată darul de a-și păstra părinții pe viață.

VII

Era în ea un nu-știu-ce nemaipomenit de erotic. Brigitte spăla geamurile ca nimeni altcineva. După

emoția de a-și fi văzut părinții într-un asemenea nimb de fericire, acceptă ciudățenia faptului petrecut. După bărbatul ei dependent, și prietenii lui care voiau s-o facă să se întoarcă, era a treia oară când provoca o plăcere apropiată de juisare spălând geamurile. Tatăl ei avusese aceeași privire ca Hector. Ea resimțise o jenă de îndată alungată; în chip inconștient, se știa singură răspunzătoare de fascinația pe care o trezea. Pesemne că fiecare om avea un potențial erotic fabulos, însă puțini erau cei în stare să-l găsească. După adolescența ei frustrantă, și primii ani de femeie în care nu se crezuse în stare să placă unui bărbat, ea ajunsese o forță senzuală. Excitația creștea, cu încetul. Totul se lămurea. Oamenii se uitau la ea pe stradă, ea țopăia, și, după o secundă, nu se mai mișca. O luau probabil drept nebună.

Astăzi Hector nu voia să-și facă siesta. Încerca, în zadar, să găsească o ocupație originală. Din fericire, Brigitte se întoarse acasă strigând: „Sunt nemaipomenit de erotică! E vina mea!“ Ca bărbat al casei, Hector își asumă răspunderea. El mângâie părul soției sale. Trebuia numaidecât s-o liniștească; nu descoperise el la ea un început de isterie? E adevărat că isteria asta nu era prea limpede; totul i se încurca în creier, încerca să-i explice soțului ei că el n-a recidivat niciodată. De la întâlnirea lor, exact așa cum nădăjduise, nu mai era pradă colecționitei.

El încercă s-o facă să stea jos și să-i servească un bourbon destul de vechi, dar nu era nimic de făcut, ea îl scutura repetând: „Dar nu înțelegi?“ El clătina din cap îngrijorându-se. Ea înțelesese în sfârșit totul (femeile), așadar îi mai trebuia puțin timp ca să înțeleagă (bărbații).

*

Deci Hector nu recidivase niciodată. Întâlnind-o pe Brigitte (corpul femeii, unică), se vindecase de colecționită. Dar, curiozitate romanțioasă, dăduse peste singura femeie care poseda un uluitor potențial erotic când spăla geamurile. Voind să retrăiască cu orice preț acel moment, mergând până la a filma momentul major, el se crezuse iremediabil atins, când de fapt nu fusese niciodată în așa măsură bărbat ca toți bărbații.

*

Nu poți iubi la nebunie și dori totodată să aduni alte obiecte. Hector fusese mereu convins de lucrul ăsta. Era un bărbat liniștit care tocmai aflase, în ziua când căuta să evite o siestă, sfârșitul bolii sale. Începând de astăzi, Brigitte n-avea să mai spele niciodată geamurile: trebuia să se rupă de plăcerea asta. Cuplul cercetă mijloacele posibile și, peste șase luni, Brigitte nu mai spăla geamurile pentru a potoli poftele bărbatului ei (folosiseră o tehnică americană

care consta în rărirea progresivă a spălaturilor, americanii aveau arta de a considera tehnicile evidente ca fiind americane). I se întâmpla lui Brigitte, fără să-i spună lui Hector, să spele geamurile pentru plăcerea ei, așa, un fel de masturbare. În zilele acelea, întorcându-se acasă, el simțea că geamurile sunt curate; vechile reflexe. Încerca să nu se mai gândească la treaba aceea, nu era întotdeauna ușor. Cuplul sudat înfrunta din când în când începuturi de recidivă, și le nimicea cu grație.

Acum, totul ținea de trecut.

Brigitte și Hector alcătuiau o uniune stabilă care rezistase unor peripeții teribile. Erau frumoși (în orice caz, se plăceau unul pe altul), erau relativ bogați, nu mai aveau probleme psihologice reale (dăinuiau pe ici, pe colo două-trei spaime, care n-ar merita însă nicidecum o carte) și își refăcuseră zugrăveala apartamentului cu puțin timp în urmă. Așa că reapărea în fine la momentul potrivit proiectul imprecis evocat în mai multe rânduri și mereu respins: proiectul de a face un copil. Expresia părea greoaie, înspăimântătoare. I se zicea acestui lucru fructul dragostei. Pentru a face un copil, trebuia mai întâi să facă dragoste. Brigitte socoti datele potrivite explicându-i lui Hector că se procrea întotdeauna mai bine joia. Era o zi care lui îi plăcea mult. Se

odihni bine miercuri și făcu mari performanțe în ziua amintită.

Hector nu fu niciodată atât de mândru ca în ziua când află că nimerise bine. Știrea fu sărbătorită corespunzător, iar Brigitte avea să se îngrașe treptat. Voia să mănânce căpșuni, și-i era greață. Lui Hector nu-i plăceau căpșunile, îi făceau greață. Viitorii părinți se gândeau la viitorul copilului, la studiile lui strălucite și la drogurile blânde pe care avea, poate, să fie lăsat să le fumeze. Începând din luna a șaptea, Brigitte se făcu într-adevăr foarte mare. Fu întrebată dacă găzduia o echipă de fotbal (oamenii sunt adesea foarte ciudați). Cuplul stătea tot timpul acasă. Hector se ducea după cumpărături, iar în raioanele supermarketurilor nici nu se mai gândea la colecții. Copilul lui, nu se gândea decât la copilul lui. Se hotărâseră să nu afle sexul. Ca să aibă o surpriză. Hector avea o spaimă înfricoșătoare de tot ce era legat de biologie; nu-și însoțise soția la ecografii.

Și era puțin probabil să asiste la naștere.

Dar, când sosi ziua, îl rugă să rămână alături de ea în sala de nașteri. Plin de sudoare, și cu palpitații cardiace anarhice, își stăpâni cu vitejie teama. Soția lui putea fi mândră de el; apoi, se gândi că mai degrabă el trebuia să fie mândru de ea... Brigitte scotea țipete, cu coapsele desfăcute. Deci ăsta era

miracolul vieții. Moașa aduse la cunoștință că era deschis pe jumătate colul, ceea ce însemna că mai rămânea de învins o jumătate.

Colul se deschidea așadar milimetru cu milimetru; fiecare ființă omenească, sosind pe Pământ, făcea pe starul. Se credea un eveniment, un eveniment fericit. Copilul profita de ultimele sale clipe de mare plinătate, și avea perfectă dreptate, căci existau puține șanse să poată retrăi într-o bună zi aceleași senzații; afară de cazul în care avea să se scalde în pielea goală într-o apă înghețată după ce ar fi băut trei litri de whisky irlandez. Hector ieși. Toată lumea se afla acolo: mama lui, părinții lui Brigitte, Gérard, Ernest cu familia, Marcel și Laurence... Maternitatea reunea toate personajele unei vieți. Îl sprijineau pe Hector, îi repetau că *tații sunt aventurierii timpurilor moderne*[1]. Îi plăcea mult formula; se întreba cine e tâmpitul care putuse să spună o asemenea tâmpenie, dar formula îi convenea. Și e adevărat că avea o mutră de aventurier cu barba lui de trei săptămâni (nu se mai putea bărbieri, deoarece, din solidaritate față de Brigitte, își pregătise și el valiza ca să meargă la spital în ziua nașterii; în valiza aceea își pusese și trusa de toaletă). Mulțumi tuturor că veniseră și făgădui să se întoarcă de îndată ce aveau să apară noutăți. Ce bărbat era, se

1. Citat din Charles Péguy. (*N. tr.*)

putea conta pe el în ocaziile însemnate. Avea să devină tată și simțea că era un rol pe măsura lui.

Brigitte țipă, așadar anestezia peridurală fu crescută. Hector era din nou alături de ea, părea netulburat. Găsea că soția lui era frumoasă ca o femeie care avea să nască. Ea se scremea din ce în ce mai tare. Moașa tăie o șuviță de păr copilului căruia i se vedea țeasta lipicioasă. Hector contemplă șuvița asta cu mare emoție... Într-un fel ultrafugitiv, nu se putu împiedica să se gândească la colecția lui Marcel. Era vorba de un reflex al vieții sale anterioare pe care nu-l stăpânea de tot; chiar dacă nu mai colecționa nimic, continua să se gândească foarte des la colecții. Scurt, vreme de o clipă doar, se gândi totuși: dacă e o fată, iată o șuviță care ar fi giuvaierul colecției lui Marcel... Și se concentră din nou asupra ieșirii la lumină a copilului său; bebelușul ăsta atât de inteligent se așezase perfect pentru a ieși. Cea de-a doua moașă apăsa pe burta lui Brigitte pentru a ajuta copilul să iasă. Craniul apăru în fine aproape în întregime; ai fi zis că era un con. Hector nu vedea încă nimic din copilul său, și deja îi apăru ca grația întrupată.

Însoțit de țipetele de împingere, copilul ieși și țipă la rândul lui. Fu așezat pe burta maică-sii... era o fată! Hector vărsă cele mai minunate lacrimi din viața lui. Ieși o secundă ca să strige pe culoar: „E fată!“

Contemplă minunea care scotea mici țipete în brațele mamei sale. Fiica mea, fiica mea, Hector nu se putea gândi la nimic altceva. Tocmai se reprodusese. Era vie, fiica lui; vie și unică. Citise în cărțile de specialitate cum rămâne copilul câteva minute peste mama lui înainte de a fi dus pentru prima baie. În chip ciudat, scena nu ținuse mai mult de treizeci de secunde. Cea de-a doua moașă îi luase fiica fără ca măcar să-i spună și lui să vină. În cărți, se povestea că tatăl, dacă e prezent, îi face copilului prima baie. Și aici, nimic. Nici nu se uitaseră la el... De-abia avusese timp să-și privească fiica. O mai ținea încă de mână pe Brigitte și, deodată, ea îl strânse foarte tare țipând. Era ca și cum ar fi dat timpul înapoi.

În sala de așteptare, toată familia se îmbrățișa. O fată, e fată, se striga acolo în cor. Hector nu greșise: se dăduse timpul înapoi. Cu creierul aburit, el nu putea încă preciza mintal ceea ce îi apărea ca un gând straniu. Brigitte, aproape istovită, era acum sprijinită de altă infirmieră, avea nevoie de curaj. Îi strivea mâna lui Hector. În fine, el putu să rostească limpede ceea ce era vădit: gemeni! Ea nu-i spusese nimic, dar nu era însărcinată cu unul singur, ci cu doi bebeluși! De data asta, fu cât pe ce să leșine. Moașa îl sfătui să stea jos. Emoția lui stânjenea pe toată lumea. Așa privi el nașterea celui de-al doilea copil al său. De data asta, era vorba de un băiat!

Hector își sărută soția și, la fel ca prima dată, nou-născutul fu așezat pe burta mamei sale.

— Dar nu mi-ai spus nimic... bolborosi Hector.

— Nu, era o surpriză, dragostea mea.

Hector se repezi pe culoar, și strigă: „E băiat!"

Acest nou anunț cufundă pe toată lumea în perplexitate, și mai ales pe Gérard, care răsucea pe toate părțile această ecuație nebunească: „Păi, e fată sau băiat... Nu poate fi și fată, și băiat... În fine, da, câteodată, se poate întâmpla... Dar nu atât de tânăr... Sau poate..." Ceru o aspirină unei infirmiere care trecea pe-acolo.

Amețiți de fericire, tatăl pe un nor și mama în stare de leșin, părinții tocmai se instalaseră într-o altă lume. Hector voi să-și urmeze fiul în sala unde era îmbăiat dar, din nou, o moașă luă copilul. Cu o răsuflare grăbită, Brigitte îi mărturisi lui Hector:

— Nu ți-am spus totul...

— Ce?

— E vorba de treeeei!

Cuvântul fu forfecat de o contracție. Și Brigitte se apucă din nou să împingă cu cele câteva puteri care-i mai rămăseseră. Era o femeie excepțională, trei copii dintr-un foc. Hector o privi de parcă ar fi fost extraterestră. O iubea cu o dragoste superioară. Curajoasă, ea aduse pe lume încă o fată și, ușurată, izbucni în plâns. Micuța se duse după fratele mai mare și sora mai mare pentru examenele

medicale și, câteva secunde mai târziu, moașa anunță că cei trei bebeluși se simțeau minunat. Ea adăugă că rareori văzuse o naștere de tripleți desfășurată atât de ușor.

Cei trei copii fură așezați alături; păreau identici ca trei piese ale unei colecții. Hector era cât se poate de mirat că era părintele acestor trei ființe omenești. Își sărută soția, și în acest sărut el puse tot curajul de care aveau nevoie. *Tații sunt aventurierii timpurilor moderne*, se gândi din nou la expresia asta. Cu trei copii dintr-un foc, merita măcar numele de erou.

noiembrie 2002–august 2003
Ouarzazate–Casablanca

Cuprins

Un soi de viață 9
Un soi de viață conjugală 73
Un soi de decădere 113
Un soi de senzualitate 135

În colecția **Raftul Denisei** au apărut

John Updike, *Rabbit e bogat*
Joshua Ferris, *Și atunci ne-au terminat*
Hanif Kureishi, *Am ceva să-ți spun*
Hubert Selby Jr., *Ultima ieșire spre Brooklyn*
Alonso Cueto, *Ora albastră*
Arto Paasilinna, *Anul iepurelui*
J.M. Coetzee, *Epoca de fier*
Yukio Mishima, *Confesiunile unei măști*
Yukio Mishima, *Cai în galop*
J.M. Coetzee, *Dezonoare*
Douglas Coupland, *Tânără în comă*
Jasper Fforde, *Cazul Jane Eyre*
Julia Franck, *Femeia din amiază*
António Lobo Antunes, *Arhipelagul insomniei*
Nikos Kazantzakis, *Ultima ispită a lui Hristos*
Ismail Kadare, *Accidentul*
Stefan Merrill Block, *Povestea uitării*
Anuradha Roy, *Un atlas al dorințelor zadarnice*
Eric-Emmanuel Schmitt, *Cea mai frumoasă carte din lume*
Kate Morton, *Grădina uitată*
James Meek, *Începem coborârea*
Matilde Asensi, *Totul sub Cer*
Nicole Krauss, *Un bărbat intră în cameră*
John Updike, *Rabbit se odihnește*
Giuseppe Tomasi di Lampedusa, *Ghepardul*
Tariq Ali, *Cartea lui Saladin*
Naghib Mahfuz, *Rhadopis din Nubia*

Ludmila Ulițkaia, *Daniel Stein, traducător*
Martin Suter, *Small World*
Yasunari Kawabata, *Lacul*
Ismail Kadare, *Cronică în piatră. Vremea nebuniei*
Jon Krakauer, *În sălbăticie*
Tash Aw, *Harta lumii nevăzute*
Nicole Krauss, *Marea casă*
Virginia Woolf, *Doamna Dalloway*
Horace McCoy, *Și caii se împușcă, nu-i așa?*
Virginia Woolf, *Valurile*
J.M. Coetzee, *Tinerețe*
Hong Ying, *Concubina din Shanghai*
Dave Eggers, *Opera sfâșietoare a unui geniu năucitor*
Giovanni Arpino, *Parfum de femeie*
Nagai Kafū, *Komayo. Povestea unei gheișe*
Ismail Kadare, *Spiritus*
Jeanne Kalogridis, *Eu, Mona Lisa*
Taichi Yamada, *N-am mai visat de mult că zbor*
Nikos Kazantzakis, *Raport către El Greco*
Stefan Zweig, *Douăzeci și patru de ore din viața unei femei*
Alessandro Baricco, *Emaus*
Paula McLain, *Soția din Paris*
Kaui Hart Hemmings, *Descendenții*
Yasunari Kawabata, *Valsul florilor*
Martin Suter, *Un prieten perfect*
Vanessa Diffenbaugh, *Limbajul florilor*
J.M. Coetzee, *Miezul verii*
Mo Yan, *Obosit de viață, obosit de moarte*
Aleksandr Soljenițîn, *O zi din viața lui Ivan Denisovici*
Michela Murgia, *Accabadora*
Jon Krakauer, *În aerul rarefiat*
Anuradha Roy, *Valurile pământului*

Virginia Woolf, *Orlando*
Yasushi Inoue, *Pușca de vânătoare*
Kate Morton, *Orele îndepărtate*
Yukio Mishima, *Templul de aur*
John Fante, *Vise de pe Bunker Hill*
Jan Koneffke, *Cele șapte vieți ale lui Felix K.*
Yasunari Kawabata, *Frumusețe și întristare*
Ludmila Ulițkaia, *Fetițele. Rude sărmane*
Kathryn Wagner, *Dansatoarea lui Degas*
Rui Zink, *Cititorul din peșteră*
Care Santos, *Încăperi ferecate*
Ismail Kadare, *Cina blestemată*
Yukio Mishima, *Sete de iubire*
Giovanni Papini, *Povestiri stranii*
Ann Patchett, *Fascinație*
Tom Rachman, *Imperfecționiștii*
Jay Parini, *Rătăcirile lui Herman Melville*
Sawako Ariyoshi, *Parfum de curtezană*
F. Scott Fitzgerald, *Marele Gatsby*
F. Scott Fitzgerald, *Blândețea nopții*
Sarah Dunant, *Sânge și splendoare*
Mo Yan, *Baladele usturoiului din Paradis*
Yōko Ogawa, *Hotel Iris*
Zelda Fitzgerald, *Acordă-mi acest vals*
Simone de Beauvoir, *Femeia sfâșiată*
Ellis Avery, *Ultimul nud*
Katherine Govier, *Fiica lui Hokusai*
J.M. Coetzee, *Copilăria lui Isus*
Thomas Mann, *Alesul*
Nick Hornby, *Adio, dar mai stau puțin*
Alessandro Baricco, *Mr Gwyn*
Yasushi Inoue, *Maestrul de ceai*

Kurt Vonnegut, *Tabachera din Bagombo*
Anthony Burgess, *Portocala mecanică*
Richard Bach, *Pescărușul Jonathan Livingston*
Mo Yan, *Broaște*
Sorj Chalandon, *Al patrulea zid*
Hélène Grémillon, *Confidentul*
Yasunari Kawabata, *Maestrul de go*
Knut Hamsun, *Pan. Victoria*
Kate Morton, *Păzitoarea tainei*
J.M. Coetzee, *Așteptându-i pe barbari*
Richard C. Morais, *Madame Mallory și micul bucătar indian*
Yasunari Kawabata, *Frumoasele adormite*
James Meek, *Invaziile inimii*
António Lobo Antunes, *Inima inimii*
Nikos Kazantzakis, *Căpitanul Mihalis*
Giuseppe Berto, *Răul ascuns*
Paolo Giordano, *Corpul uman*
Mo Yan, *Țara Vinului*
Liza Dalby, *Povestea doamnei Murasaki*
Oscar Wilde, *Portretul lui Dorian Gray*
Patrick Modiano, *Micuța Bijou*
Patrick Modiano, *Strada Dughenelor Întunecoase*
Bob Dylan, *Tarantula*
Ludmila Ulițkaia, *Medeea și copiii ei*
William Golding, *Beznă clară*
Karen Blixen, *Povestiri de iarnă*
Evgheni Vodolazkin, *Laur*
Kidō Okamoto, *Fiica negustorului de sake*
Ismail Kadare, *Podul cu trei arce*
Therese Anne Fowler, *Z. Un roman despre Zelda Fitzgerald*
Alessandro Baricco, *Mătase*
Anthony Burgess, *Ochii doamnei mele*

Hilary Mantel, *O regină pe eșafod*
Lena Andersson, *Pasiune pură*
Yasunari Kawabata, *Păpădiile*
Marguerite Yourcenar, *Memoriile lui Hadrian*
Knut Hamsun, *Foamea*
Yasunari Kawabata, *O mie de cocori*
Rui Zink, *Instalarea fricii*
Su Tong, *Lumea de orez*
Javier Cercas, *Legile frontierei*
J.M. Coetzee, *Elizabeth Costello*
Karen Blixen, *Din inima Africii*
Patrick Modiano, *Orizontul*
Michel Houellebecq, *Supunere*
Thomas Mann, *Mărturisirile escrocului Felix Krull*
Anthony Marra, *Constelația fenomenelor vitale*
Jennifer Cody Epstein, *Zeii pedepselor cerești*
Hélène Grémillon, *Tangou pentru Lisandra*
Martin Page, *M-am hotărât să devin prost*
Salvador Dalí, *Chipuri ascunse*
Ann Leary, *Ora de aur*
Lydie Salvayre, *Să nu plângi*
Yōko Ogawa, *Profesorul și menajera*
Evgheni Vodolazkin, *Soloviov și Larionov*
Kyung-sook Shin, *Voi fi acolo*
Alessandro Baricco, *De trei ori în zori*
Thomas Mann, *Lotte la Weimar*
Cees Noteboom, *Pierdutul paradis*
Yukio Mishima, *După banchet*
Yasunari Kawabata, *Țara zăpezilor*
Anthony Burgess, *Moartea la Deptford*
David Mitchell, *Omul de ianuarie*
Bob Dylan, *Cronica vieții mele*
Patrick Süskind, *Porumbelul*

Ismail Kadare, *Firida Rușinii*
Alain de Botton, *Sex, shopping și un roman*
Care Santos, *Poftă de ciocolată*
Yasushi Inoue, *Nobila doamnă din Yodo*
Giuseppe Tomasi di Lampedusa, *Sirena și alte povestiri*
J.M. Coetzee, *Foe*
Katja Petrowskaja, *Poate Estera*
Nikos Kazantzakis, *Sărăcuțul lui Dumnezeu*
Akira Yoshimura, *Naufragii*
Alessandro Baricco, *Mireasa tânără*
Anthony Doerr, *Toată lumina pe care nu o putem vedea*
Franz Kafka, *Scrisoare către tata*
Paula McLain, *Zbor în jurul soarelui*
Boualem Sansal, *2084. Sfârșitul lumii*
Ricardo Piglia, *Calea Idei Brown*
W.B. Yeats, *Rosa Alchemica și alte scrieri*
Yasunari Kawabata, *Sunetul muntelui*
Maureen Lindley, *O fată ca tine*
Jim Fergus, *Amintirea dragostei*
Dario Fo, *Fiica papei*
Dave Eggers, *O hologramă pentru rege*
Marguerite Yourcenar, *Povestiri orientale*
Ludmila Ulițkaia, *Imago*
Mo Yan, *Femeia cu buchetul de flori și alte povestiri*
Jeanette Winterson, *O paranteză în timp*
Howard Jacobson, *Shylock este numele meu*
Kenichi Yamamoto, *Enigma Rikyū*
Thomas Mann, *Alteță regală*
Yu Hua, *În viață*
Ismail Kadare, *Firmanul orb*
David Foenkinos, *Potențialul erotic al soției mele*

David Foenkinos s-a născut la Paris în 1974. A studiat literatura la Sorbona și a urmat în paralel cursuri de muzică, visând, pentru o vreme, să înființeze o trupă. A debutat în anul 2001 cu romanul *Inversion de l'idiotie. De l'influence de deux Polonais,* recompensat cu Premiul François Mauriac, urmat în 2002 de *Entre les oreilles*. În 2004 publică ***Potențialul erotic al soției mele*** (*Le potentiel érotique de ma femme*; Humanitas Fiction, 2017), care obține Premiul Roger Nimier în același an. Urmează un număr impresionant de romane, unele distinse cu importante premii literare: în 2005, *În caz de fericire* (*En cas de bonheur*; Humanitas, 2008), *Les cœurs autonomes* în 2006, *Qui se souvient de David Foenkinos?* în 2007, carte care primește Premiul Jean Giono, în 2008, *Despărțirile noastre* (*Nos séparations*; Humanitas, 2011). Acestea sunt urmate de *La délicatesse* (2009), *Lennon* (2010), *Le petit garçon qui disait toujours non* (2011), *Les souvenirs* (2011), *Le saule pleureur de bonne humeur* (2012), *Je vais mieux* (2013), *La tête de l'emploi* (2014), *Charlotte* (2014), ce câștigă Premiul Renaudot și Premiul Goncourt des lycéens, și de *Le mystère Henri Pick* (2016).

Romanul *Potențialul erotic al sotiei mele* a fost distins cu Premiul Roger Nimier în anul 2004 și a fost tradus în douăzeci de limbi.

Pentru lumea de azi, avidă de obiecte, de cât mai multe obiecte, pasiunea de colecționar a eroului lui Foenkinos este simptomatică. Trebuie să acumulăm pentru a avea cât de cât senzația că trăim. Iar patima are atâta forță, încât sfârșește prin a transforma tot ce atinge, lucruri și oameni deopotrivă. Autorul disecă această obsesie devoratoare cu umorul său fantasmagoric, punându-ne în față oglinda unei farse care ne deformează grotesc chipurile, redându-ne totodată adevărul mai adânc, ascuns în cotidianul nostru searbăd.

„*Potențialul erotic al soției mele* este al treilea «delict» comis de acest romancier supradotat, autor de texte bizare și burlești. Un text tot atât de singular pe cât îi este și titlul. Un roman abil, inteligent și amuzant. Pe scurt, potențialul comic al lui Foenkinos nu e o vorbă-n vânt; o carte plină de energie, cu o umbră de suprarealism și o certă profunzime."

Le Figaro

„David Foenkinos este un estet al râsului."

L'Express

„*Potențialul erotic al soției mele* este o farsă bine condusă, slujită de un stil remarcabil. Foenkinos este el însuși un colecționar de vorbe de duh și reflecții câtuși de puțin comune."

Télérama

„Cartea este mai întâi de toate un imn înălțat femeii, cam straniu, ce-i drept. Brigitte e unică, iar pasiunea pentru un «obiect unic» îi permite lui Hector să iasă, pentru prima oară, din spirala colecționarului. Dar ideea că suntem întotdeauna un colecționar al celuilalt e o ipoteză cu-adevărat amuzantă."

David Foenkinos,
interviu cu Frédéric Grolleau